

Inhoudsopgave

Helemaal goed	3
Banger hart	4
Haiku	5
Over wat nooit overgaat	7
Niet weten waar je het over hebt	8
Telefoon	10
Achter de muziek aan	11
Een heerlijk avondje voor de buis	13
Pannenkoek	14
Aars met smetvrees	16
Van stad tot metropoltsie	17
Aan de wandel	20
Het belang van het onbelangrijke	22
Even Janet bellen	23
Dieren	27
Komt wel goed, joh	29
Je best doen	30
Frits is dood	32
Raar	33
De keuze	35
Repeterend toeval	37
Karma	39
De zeeduivel	41
Allen voor één	43
De euforie van het retourzenden	45
Apofenie	46
Een dagje Amsterdam	48
De straat	50
Impressie van een mooie lentedag	52
Rokjesdag	53
Het noodpakket	55
Over de kanarie in mijn kop	57
Vapen, prooidieren en popfoto's	59

Pom	60
Onverschilligheid is des duivels oorkussen	63
De tovertuin	64
Op weg naar de berg Olympus.....	66
Pasen.....	67
Onzichtbare deeltjes	69
Die Endlösung	70
Het is een dag die je alleen nog maar in films ziet.....	72
Zomaar een dag.....	74
Alles is	76
Leguanensoep	78

Helemaal goed

04-01-2025 L. Het jaar 2024 was een verloren jaar. Israël bleef Gaza bombarderen en Rusland deed hetzelfde in Oekraïne. Navalny werd door Poetin vergiftigd. Trump werd weer gekozen tot president van Amerika en wij zitten hier met het kabinet Schoof. Het was een troosteloos jaar. Voor we 2024 vergeten en overgaan tot de orde van 2025 moeten we alleen nog even de 'onzin' van 2024 benoemen, oftewel de zin die te pas en te onpas wordt gebruikt en verder betekenisloos is.

In 2023 was dat 'Geniet er van'. Je moest overal van genieten. Stond je bij de kassa van een benzinepomp een verdroogde frikandel die te lang in het warmhoudkastje had gelegen af te rekenen: 'Geniet er van'.

Kreeg je ergens van die slappe automatenkoffie: 'Geniet er van'.

De 'onzin' van 2024 is: 'Helemaal goed'. Alles is helemaal goed. U bestelt een broodje kroket? Helemaal goed! U had ook een broodje zalm kunnen bestellen: ook 'helemaal goed!' Alles is 'helemaal goed'.

U zit op een terrasje en u wordt gevraagd wat u wilt drinken. 'Doet u mij maar een glaasje ochtendurine', zegt u. 'Helemaal goed', zegt de serveerster.

U belt bij de buurvrouw aan om te vertellen dat u haar kat heeft doodgereden. Helemaal goed! Iemand staat wild te plassen in de voortuin.

Helemaal goed.

En dan stel ik mij het volgende telefoongesprek voor:

'Goedemiddag, met Tanja, wat kan ik voor u doen?'

- 'Goedemiddag, ik ben op zoek naar mevrouw Goed.'

'Helemaal goed. En uw naam is?'

- 'Coene. C...O...E...N...E. Zonder N.'

'Helemaal goed, en mag ik ter verificatie nog even uw geboortedatum?'

- '32 april 1635.'

'Helemaal goed. Nou, meneer Koenen, u zoekt mevrouw Goed?'

- 'Het is Coene, zonder N.'

'Helemaal goed, zoals ik al zei, meneer Koenen, u zoekt mevrouw Goed?'

- 'Helemaal goed.'

'Ik heb twee collegae die Goed heten. Welke zoekt u?'

- 'Dat weet ik niet. Ik heb een brief van haar gekregen. Ondertekend met H. Goed.'

'Helemaal Goed!'

- Tja, dat zou ik niet weten.'

'Nee, u zoekt mijn collega Helemaal Goed. Helemaal is haar voornaam.'

- 'Is dat wel helemaal goed?'

'Helemaal goed. Het is een aparte naam, maar ik kan dat wel uitleggen.'

- 'Helemaal goed.'

'Helemaal is de dochter van Otto Goed. Die trouwde met Suzanne Goed. Geen familie overigens. Maar hun nageslacht was dus wel helemaal Goed.'

Toen Helemaal werd geboren is Otto haar gaan aangeven bij de burgerlijke stand. Toen Otto vertelde wat hij kwam doen, zei de ambtenaar: 'Als u me de naam van uw dochter noemt, dan schrijf ik haar bij in het bevolkingsregister.'

'Helemaal goed', zei Otto.

En zo is het dus gekomen. Ze hebben die naam maar aangehouden, want het was natuurlijk ook helemaal goed.

- 'Helemaal goed.'

'Zal ik u nu dan maar doorverbinden met Helemaal Goed?'

- Helemaal goed.

Vanaf 1 januari 2025 is helemaal goed helemaal niet goed!

Banger hart

05-01-2025 F. Met tussenpozen heeft het vandaag nagenoeg de hele dag geregend. Vanmorgen werd ik verrast door een dun laagje sneeuw in de tuin. Gelukkig geen twee meter zoals elders in de wereld. Maar voor nu het gestaag tikken van de regen tegen het zolderraam. Brengt me op het droeve lot van de aan de ziekte Parkinson lijdende Rob de Nijs. Voor hem geen getrompetter meer in het leger van de prins of in welk ander leger dan ook. Ook geen 'malle Babbe' meer of dat lied over vrede, 'Alles wat ademt'. Rob de Nijs is zo'n artiest waarvan ik te laat het talent zag. 'Banger hart', een kneiter van een hit.

Het banger hart sloeg mij om het hart toen ik onze Mark, de huidige NAVO-baas, zijn waarschuwing hoorde uitspreken. Zal ik het advies opvolgen en me gaan voorbereiden op een oorlog?

Hoe dan? Door drie flessen water, een radio, een rolletje pepermunt en wat houdbaar voedsel in te slaan? Hoe lang zal ik het daarmee kunnen redden denk je? Een paar dagen? En wat dan?

En wat te doen met buren die de aanwijzing van de immer strijdlustige Rutte in de wind hadden geslagen? Daar zit je dan met al je goede bedoelingen. Ook nog zorg moeten dragen voor een

stelletje eigenwijze buren. Delen? Ik dacht het niet. Eigenwijze heikneuters moeten het maar eens voelen!

Het doet me terugdenken aan de flyer die vroeger bij ons thuis op het toilet hing. Dat moet ik even uitleggen. Als kind woonde ik in Hoogvliet onder de rook van Rotterdam vlakbij de Shell raffinaderijen. De brave Rotterdamse burgers werden via die flyer geïnformeerd over wat ze te doen stond in het geval er zich een calamiteit zou voordoen, bijvoorbeeld in de vorm van ontploffende olieopslagtanks. Een mega ramp zou dat zijn. De ene ontplofte tank na de andere. Ik weet nog dat 'onder de tafel kruipen' een van de levensreddende opties was die ze in de aanbieding hadden. Nou dan weet je het wel!

Ik zie mezelf daar al zitten onder die tafel, hoop kabaal, ramen en deuren gesloten houden zoals er door politie auto's via luidsprekers eerder die avond over ons was uitgestort. Overal sterft het van de gevaarlijke gassen, huizen staan op instorten, gaslekken, ontploffingen overal, een groot vuur ontstak in vreugde net op de plek waar je wou gaan slapen. Dikke rookpluimen zover het oog reiken kan. Overal hoor je angstige mensen roepen, dikke paniek. Gelukkig was je zo verstandig geweest om die flyer van A tot Z tot je te nemen. Het staat me niet meer helder voor de geest of ik dat nou deed voor of na het kakken. Misschien wel tijdens, wanneer de aandrang zich aandiende, maar de drol nog geen zin had om zich na al dat drukken van buiten te laten zien. Misschien vond hij het binnen wel veiliger, met de kringpomp op een kiertje. Of misschien was hij bang hoe er gereageerd zou worden op zijn *coming out*. Je hebt er werkelijk geen benul van.

Je moeten voorbereiden op een ramp? Spullen inslaan? Een vluchtroute verzinnen? Een schuilkelder opzoeken of toch gewoon maar rustig blijven zitten waar je zit?

Trump gaat binnenkort weer aan de touwtjes trekken op het wereldtoneel. Misschien dat hij een onverwachte wit vredeskonijn uit de hoge hoed kan toveren. Wie zal het zeggen. Het valt met geen zekerheid te zeggen. Je moet niet klakkeloos voor waar aannemen wat ze allemaal voor lijf behoudende tips via hun MAGA pamfletten de wereld in slingeren. 'Onder de tafel kruipen' zal er vast niet in staan. Dat is toch winst. Maar wat er ook verkondigd wordt, het zal vast veel geschreeuw en weinig wol zijn. Wat dat betreft lijkt het wel een trend waar ons kabinet kalmpjes op mee laveert.

Het is intussen gestopt met regenen. Ik kan gelukkig weer onder de tafel vandaan komen. Zo'n ramp was die stortbui toch ook weer niet. En nu maar hopen dat niemand je gezien heeft.

Voor nu, een lekker bakkie thee in een heerlijk verwarmde woonkamer. Buiten, nog geen enkel alarmerend geluid. Vanavond gewoon weer veilig met een banger hart onder de klamme lappen kruipen. En morgen zien we wel weer verder. Eerst maar gezond weer op.

Haiku

06-01-2025 L. In 2023 heb ik samen met Fred het boek '2023' geschreven. Een mooi project, maar ook een intensief project. Het jaar 2024 was daarop schrijfloos jaar. Lekker rustig, maar toch kriebelde het soms. Dan zag ik weer een thema voor een stukje, maar... tja, het schrijven hoefde niet meer.

Het is toch wel leuk om van tijd tot tijd de gedachten aan het papier toe te vertrouwen en zo

ontstond het plan van een weblog. En 4 januari 2025 was er dan de geboorte van het nieuwe blog.

Ik belde Fred op om te vertellen dat ik een weblog had gemaakt.

‘Leuk’, antwoordde hij, ‘ik ben nu trouwens aan het heen en weer schrijven met iemand anders. We schrijven Haiku’s naar elkaar toe’.

Baf! Geen linkse uithaal, maar een directe, vol op de neus. Ik had met Fred ‘2023’ geschreven. 2023! Het beste jaar van mijn leven had ik hem gegeven! En nu vertelde hij me luchtigjes dat hij heen en weer zat te schrijven met een wildvreemde man. Haiku’s nog wel.

De haiku drukt een ogenblikervaring uit, soms gelinkt aan en geïnspireerd door zen. De haiku is een vingerhoed vol emotie. En dat deelde Fred dus met een ander. Niet met mij, maar met een ander.

Ik veinsde dat ik het allemaal geweldig vond. We spraken nog wat. Ik weet niet eens meer waarover dat ging. Mijn gedachten waren elders. Zo gaat dat als de ander je vertelt dat hij het met een ander doet.

Ik legde de telefoon neer en staarde voor me uit.

‘Wat is er?’, vroeg Inge.

‘Fred schrijft met iemand anders’, antwoordde ik.

‘Dat moet toch kunnen’, zei Inge.

‘Je begrijpt het niet’, antwoordde ik, ‘maar je bent ook een vrouw en voor jullie is het heel anders.

Jullie schrijven met iedereen. Het maakt jullie allemaal niet uit, zolang je maar kunt schrijven.

Met de buurman, met de glazenwasser of met een toevallige passant. Maar voor ons ligt dat anders.

Voor ons is schrijven het uiten van een diep gevoel. Het delen van een beleving. Het overbrengen van een passie en een hartstocht. Dat doe je niet met de eerste de beste.

Inge haalde haar schouders op. ‘Laat je zo de honden nog even uit?’, vroeg ze.

Die nacht sliep ik onrustig. Er was iets geknapt.

De volgende ochtend sloeg ik het ontbijt over. Geen trek. Ik keek op mijn telefoon en zag dat er een whatsappje was. Het was van Fred: ‘you’ve got mail!’ stond er. Ik rende naar mijn computer

en zag een email van Fred. ‘Ik kon het niet laten’, schreef hij. Met een prachtig stukje als bijlage.

Yes, Fred is terug.

Je hebt ook helemaal geen ander nodig, Fred. Ik stuur je elke dag drie Haiku’s.

GAZA

De hele wereld
kijkt naar een genocide
en sluit de ogen

VERKIEZINGEN

Een algoritme
verandert democratie
in autocratie

GELUK

In een speldenknop
zit groot geluk verborgen
als je het wilt zien

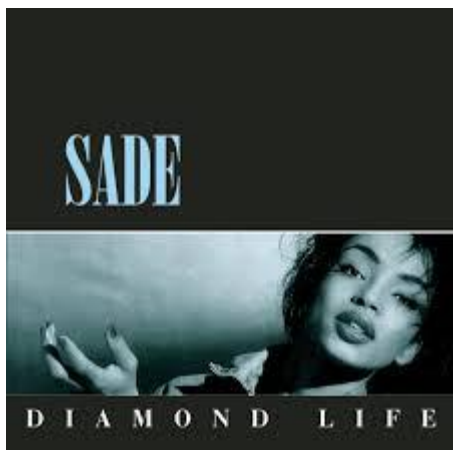
Over wat nooit overgaat

11-01-2025 F. Sinds ik hand in hand door het leven loop met een progressieve ziekte heeft het begrip ‘nooit meer overgaan’ zich een nadrukkelijke plek in mijn denken, doen en laten weten te veroveren.

Vroeger was je ook wel eens niet lekker, maar dan wist je: dit duurt een paar dagen tot een week en dan ben je weer helemaal het heertje. Het besef van het voorbijgaan aller dingen en dan met name van de dingen die kommer en kwel representeren, is essentieel voor een normale en gezonde blik op de wereld, de zogenaamde ‘*Weltanschauung*’ zoals Duitsers dat zo mooi kunnen zeggen.

Natuurlijk gaat alles voorbij, maar sommige dingen duren wel heel erg lang, zeker wanneer je dit afzet tegen het bevattingsvermogen van het ongeduld.

Sommige dingen die maar niet over lijken te gaan hebben het in zich om zowel mooi als afstotend te zijn. Dat lied ‘*The elephant song*’ uit 1975 van zanger Kamal bijvoorbeeld. Ik ga dit niet uitleggen. Zoiets snap je of je snapt het niet. Een verdere explicitering slaat nergens op. Door een tactvolle en fijnzinnige uitleg zullen onderbuikgevoelens zich niet tot de orde laten roepen. Of toch? Als beschaafd mens kun je iemand niet iets voor de voeten werpen en je daarna hoogmoedig van hem afkeren en uit de verte schreeuwen ‘Je bekijkt het maar!’ Dat zal een mooie boel worden. Toch is dat wat er aan de hand is op de ‘socials’. Gehuld in virtuele lommen als het recht om er maar van alles te gooien, een misvatting van het principe ‘vrijheid van meningsuiting’ dat zich een weg baant door het WWW-universum. De schreeuwers benadrukken vooral wat zij zich voorstellen bij een begrip als ‘vrijheid’ en dan met name wat hun eigen vrijheid betreft. Dat door deze nogal beperkte invulling een ander in het gedrang komt en het zelfs kan leiden tot een serieuze bedreiging, virtueel of in de reële wereld, dat is minder van belang. Huilie, huilie! Wanneer je met de groten der aarde wilt meespelen dan moet je maar tegen een stootje kunnen.

Er zijn natuurlijk nog veel meer dingen die niet overgaan. Zoals de blauwe lucht, de lach van een kind, jouw haren in de wind, de herinneringen die we samen hebben gemaakt, de eerste koe in de wei, het machtige zachte ruisen van de bladeren, de zon die naar binnen schijnt en een stronk prei in lichterlaaie zet, de blosjes op je wangen, het strelende, haast onhoorbare geluid van een in het rulle zand badende mus, het hese geluid van zangeres SADE in nummers als 'Is It a Crime', of eigenlijk in al haar nummers. Zij huldigt het principe: 'Vrijheid om de ziel voorgoed met een flinke dosis gelukzaligheid aan te raken'. Ook dat zal nooit meer overgaan. Het geluid bij de kapper van een schaar bij je oor, het geluid van een kabbelend beekje, het gepruttel van het doorlopen van het koffiezetapparaat, de stilte nu je de radio en televisie hebt uitgezet, eigenlijk te veel om op te noemen.

Nu we het toch over stilte hebben, zou die ook aan verandering onderhevig zijn? Is er sprake van steeds dezelfde stilte? Is de ene stilte gelijk aan de andere? Is de kleur rood altijd dezelfde kleur rood? Doet een uitgesproken 'nee' altijd evenveel zeer? Dat hangt natuurlijk van de context af, zul je zeggen. Rood tegen een blauwe achtergrond ervaar je anders dan rood tegen een witte achtergrond. De stilte na een boswandeling voelt toch net even anders dan de stilte na een popconcert. Een afgemeten 'nee' op de vraag van een door wellust aangestuurde puber of zij ook uitkijkt naar het volgende honk voelt compleet anders dan het 'nee' op de vraag of ze suiker in haar koffie wil.

Of je nu Neanderthaler bent geweest, Romein, Karel de Vijfde of Betty van Klaveren uit de Kerkstraat, ze kunnen je allemaal vertellen dat hoewel alles verandert er toch altijd dingen zijn die nooit over zullen gaan.

Niet weten waar je het over hebt

14-01-2025 F. Er kwam spontaan een vraag in mij naar boven. Hoe erg is het, dacht ik, wanneer je niet weet waar je het over hebt? Tja, en dan moet je daar iets mee. Geen idee wat, maar ik zette me ijverig achter het toetsenbord en begon te tikken.

Van veel dingen veel weten, ja dat kan natuurlijk niet. Bij mij varieert het van 'nooit van gehoord', 'wel eens van gehoord' tot 'tja, daar weet ik wel iets van'. Ik denk dat de vraag oppopte door een eerdere vraag wat ik me moest voorstellen bij een zogenaamde *factchecker*. Hun lot bestaat eruit dat ze iedereen in de waan moeten laten overal deskundig in te zijn en echt wel weten waarover ze het hebben en dus in staat zijn om met een blik op de waarheid de bokken van de schapen te

scheiden. Over 'nooit van gehoord' kunnen we kort zijn. Je weet er niets van en doet er dan ook verstandig aan om er het zwijgen toe te doen. Zou je denken. Maar dan heb je buiten de waard gerekend van de zelfingenomen laawaai-pappagaai die zich zo nu en dan op het hoofdkwartier komt melden. Hoe kun je in hemelsnaam spreken over iets waarvan je het bestaan niet eens

vermoedde? Vraag me niet hoe, maar het lukt de papagaai keer op keer. Voorbeeldje? Voor het eerst naar een film uit de reeks 'In de Ban van de Ring' en dan heel vanzelfsprekend in de huid van een Uruk-hai kruipen. Je had er nog nooit van gehoord, wist niet wat voor dingen het zijn (eigenlijk nog steeds niet), maar dat belette je niet om er toch van alles van te vinden. Ik hou het voorlopig maar op indrukwekkend gespieerde vechtmachines die geen enkele kans maken wanneer ze oog in oog komen te staan met pijlen van een langharige elf, met het zwaard van een stoer uitzijnde ridder of met de bijl van een dwerg met een nogal overvloedige haardos, op, boven en onder. Je spreekt dit soort woorden wel uit, maar zonder enige notie van doel of betekenis. Een herkenbaar menselijk lot.

'Wel eens van gehoord' is de volgende categorie. Of ik daar ook een voorbeeld van heb? Op een tak in mijn achtertuin zitten twee duiven. Laatst hoorde ik dat het om diamantduiven zou gaan. Wist ik veel? Het zijn er twee, die om hun moverende redenen dezelfde tak hebben uitgekozen, dicht tegen elkaar aan. Waarom, waarom nu en waarom op die ene tak blijft voor mij een raadsel. Maar nu komt het: de verklaring moet gezocht worden in het *instinct* van die beestjes.

Daar heb ik inderdaad wel eens van gehoord, meerdere malen zelfs en ik roep het zo nu en dan zelf ook wel eens van de onwetende daken, maar ik moet toegeven dat ik er totaal, maar dan ook totaal geen weet van heb en geen idee heb of zoiets wel bestaat, wat het inhoudt en hoe het werkt. Volgens mij wordt het begrip vooral van stal gehaald wanneer dieren een repeterend gedrag vertonen, maar onbekend is wat hun daartoe heeft aangezet. Dan lossen we dat snel even op door over het gat van onwetendheid een heerlijke instinctpleister te plakken, soms kaal zonder plaatje van de juf, maar wanneer je geluk hebt opgesierd met Donald Duck.

Allemaal leuk en aardig zul je zeggen, maar waar brengt het ons? Ik vrees geen stap dichterbij het ontrafelen van het mysterie. Aardmagnetisme, de zon, de maan hoor je wel eens als verklaring. Maar, hoe dan? Ik heb werkelijk geen idee.

Nog een voorbeeld: de carburateur. Ik ken het woord al jaren, net als woorden als 'Nebukadnezar' of 'Ascorbinezuur'. Van mijn autojaren ken ik ook de vrees dat de dealer na een grondige check het bij naam zou noemen, samen met het bedrag waar het vermoedelijk op uit zou draaien, maar ik heb geen idee waar de carburateur voor dient, hoe het ding eruit ziet en ook niet of het bedrag wel klopt dat toen in rekening werd gebracht. In eerste instantie dacht ik dat het met deze categorie wel los zou lopen, maar hoe meer ik er over nadenk des te groter worden de aantallen.

En dan de laatste categorie 'tja, daar weet ik wel iets van'. Maar ook binnen deze categorie zijn de dingen niet eenduidig en gaat het van 'hoog over' tot 'in detail'. Ik ben iemand die zich met name thuis voelt in het 'hoog over' spectrum en krijg daar soms de wrange vruchten van naar mijn hoofd geslingerd. Voor mij is 'hoog over' ruim voldoende, maar dat is het lang niet voor iedereen. Dan wordt mij het vuur aan de schenen gelegd en worden er allerlei details opgeëist. Niet zelden krijg ik het predicaat 'professor' naar mijn hoofd geslingerd. Soms kan ik me er nog uit redden, door iets te noemen waar ze rustig een tijdje op kunnen herkauwen. Ik voel me niet zelden een circusartiest die op het slappe koord kluitjes in het riet als pepernoten vanuit de hoogte naar beneden strooit. Op details zul je me niet kunnen betrappen. Maar of dit nou erg is?

Van mijn eigen computer weet ik bar weinig. Veel mensen vinden dat raar. Dertig jaar werkzaam geweest in de ICT en dan geen benul hebben van een laptop? Toch hindert het me niet. Je hoeft niet veel van de interne werking af te weten om er op een verstandige wijze mee om te kunnen gaan. Net als bij een liefdesrelatie, een automobiel of een koffiezetapparaat. Tot het moment waarop ze het begeven. Zo pruttelde mijn laptop nog wat na nadat ik er als experiment een kop

warme chocolademelk overheen had gegoooid. Dat moet je ook niet doen. Niet bij een computer en zeker niet bij een liefdesrelatie. Daar komt alleen maar gezeik van. Al moet ik zeggen, de verleiding is soms moeilijk te weerstaan.

Telefoon

16-01-2025 L. De meest succesvolle uitvinding aller tijden leek de telefoon. De uitvinding van het wiel valt daarbij volkomen in het niet. Het kompas is ook uitgevonden, maar wie heeft dat in godsnaam nodig? De telefoon bracht ons in contact met elkaar. We konden op grote afstand met elkaar praten!

Ik herinner me dat wij vroeger een telefoon kregen. Met een draaischijf en een hoorn. Apparaten die inmiddels niet meer bestaan, behalve dan nog door wat flarden herinneringen die zich in ons taalgebruik hebben genesteld.

‘Sorry, ik heb verkeerd gedraaid’.

‘Hij heeft de hoorn er op gegoooid’.

‘U bent verkeerd verbonden’.

We zeggen het zonder de oorsprong te beseffen.

De ‘vaste’ telefoon bestaat nog bij bejaarde mensen, maar is bij anderen vervangen door het mobieltje. Ik herinner me ons oude telefoonnummer nog: 030-944362. Later kwam daar een ‘twee’ bij. Ik zal dat nummer nooit vergeten.

Ik besluit het nog eens te draaien. Dat geeft toch een spannend gevoel, ik weet immers niet aan wie het nummer nu is toegewezen. Misschien kom ik in gesprek met een bijzonder iemand en kantelt mijn leven compleet.

Maar de werkelijkheid is saaier dan de fantasie: ‘Het nummer dat u gebeld heeft, is niet in gebruik. Controleer het nummer en probeer het opnieuw’.

Het woord ‘gebeld’ stamt uit de tijd dat er nog een belsignaal klonk als iemand via de telefoon contact zocht in plaats van al die muziekjes die nu uit onze telefoons komen.

Het succes van de telefoon steeg tot grote hoogte toen de mobiele telefoon werd uitgevonden. Iedereen had 24/7 de telefoon op zak. We konden iedereen altijd overal bereiken! In het begin was dat onwennig en belden we elkaar met onzinnige mededelingen: ‘Ik ben hier, waar ben jij?’, maar later werd de mobiele telefoon de bepalende factor in ons leven.

De eerste mobiele telefoons waren niet meer dan een telefoon zonder snoer. Tien getallentoetsen op de voorkant met een groen hoorntje voor opnemen en een rood hoorntje voor ophangen, dat was het. Meer kon je niet met de mobiele telefoon.

Maar ook dat veranderde revolutionair in korte tijd tot de telefoons die we nu allemaal hebben.

Het zijn geen telefoons, maar piepkleine tabletjes. Computertjes waarmee je alles kan.

Internetten, whatsappen, gamen, foto’s maken, betalen, inchecken en o ja, ook nog bellen.

Iedereen zit uren per dag op zijn telefoon. Daarmee bedoel ik niet dat de telefoon gebruikelijk in de achterzak zit, maar dat we uren met het apparaat bezig zijn. Kijk in de trein of in de wachtkamer maar eens om je heen.

Maar nu gaat de telefoon uiteindelijk toch ten onder aan zijn succes. Bedrijven bijvoorbeeld willen helemaal niet meer gebeld worden. Het beantwoorden van al die telefoontjes kost veel te veel tijd.

Als je nu een bedrijf wilt bellen, dan moet je eerst maar eens het telefoonnummer zien te vinden. Vroeger was er een 'gouden gids' met alle nummers van alle bedrijven, maar deze gids bestaat niet meer. Gelukkig heb je internet op je telefoon, dus je zoekt op de website van het bedrijf naar het nummer. Dat is echter nergens te vinden. Na twintig minuten zoeken tik je op google de naam van het bedrijf in met als tweede zoekterm 'telefoonnummer' en met wat geluk komt dan toch het telefoonnummer naar boven.

Als je het nummer draait (sorry, toetst), dan komt de volgende ontmoedigingstactiek. Je krijgt een bandje die je eerst allerlei niet ter zake doende mededelingen gaat doen. U krijgt te horen dat het gesprek wordt opgenomen voor trainings- en kwaliteitsdoeleinden. Dat is uiteraard onzin, ze nemen het gesprek gewoon op voor het geval dat er later stront aan de knikker komt en ze bewijs nodig hebben. Vervolgens krijgt u te horen dat u de meeste informatie ook terug kunt vinden op de website. Ja, behalve het telefoonnummer.

U zit nu al zo'n 1½ minuut van uw tijd te verspillen voor u door mag naar de volgende hindernis, het keuzemenu. Twee minuten lang mag u kiezen welk cijfer onder de tien het meest bij u past. Als u dan nog niet heeft opgehangen (sorry: de telefoon nog niet geïrriteerd in een hoek hebt gesmeten), dan wordt u uiteindelijk toch doorverbonden. Althans, dat denkt u. U krijgt nu namelijk 12 minuten een muzikje te horen. Het is geen aangenaam muzikje, maar een geluidenreeks waarmee ze in Russische strafkampen de gevangenen gek proberen te maken. U kijkt in het vervolg wel uit als u het bedrijf wilt bereiken. U stuurt wel een mailtje. En dat willen ze ook, de telefoon is uit de gratie.

Maar ook in ons dagelijks leven verliest de telefoon terrein. Ik zag gisteren hoe Inge een appje stuurde naar haar dochter. Die stuurde weer een appje terug en zo ontwikkelde zich een whatsapp gesprek van een kwartier. Hoeveel gemakkelijker is het dan om even te bellen en ik zei tegen Inge: 'Er zit ook een belfunctie op je whatsappapparaat'.

Ze keek me aan en zei: 'Nee, we gaan niet uitgebreid bellen. Dit is even kort.'

Oeps. De verbinding wordt nu verbroken.

Achter de muziek aan

17-01-2025 F. Is het jou ook wel eens opgevallen? Je hebt je goedgeluimd aan een boek gezet en na 3 pagina's weet je het zeker; hier was je eerder ook al eens. De scènes komen je maar al te bekend voor. Het gebeurde mij laatst tijdens het lezen van een boek dat volgens recensenten echt niet ongelezen mocht blijven. Mijn ervaring met dat soort lijstjes in 2 woorden: 'bittere teleurstelling', soms aangevuld met begrippen als 'sneeu geld' of met het stemmetje dat luistert naar de naam 'stomme oelewapper'.

Het tragische is dat ik blijkbaar niets opsteek van eerdere mistappen. Kennis uit het verleden zou toch erger moeten voorkomen, maar die verrekt het keer op keer om nuttig van dienst te zijn. Wat doet dat met het zelfvertrouwen? Een gerespecteerd mens wil toch vooral bekend staan om zijn opmars naar een volgroei en evenwichtig leven en niet om zijn eigenzinnigheid of om een tegendraads karakter. Je wilt doen waar je energie van krijgt, meer niet. Of dit ook ressorteert in een rijk en succesvol leven is voor de ware reiziger onbekend. Zo zal het gitaargepingel van de jonge Keith Richard of de eerste verfsmijterij van Karel Appel niet door eenieder zijn herkend als aankondiging van wat nog te gebeuren stond. Ondanks de twijfel gingen ze onverdroten door met wat ze het liefst deden, pingelen en verf smijten, het uiteindelijke doel uit zicht, het gevoel te falen in de bek spugend. Ik ga hier niet lopen te beweren dat iedere pingelaar of verfspuiter het in zich heeft om als gitaarheld of gerespecteerd schilder door het leven te gaan, maar het is natuurlijk het proberen waard. Het alternatief heeft een nogal een nare bijsmaak. Een potje handjeklap tussen de zuivere ziel en een donkere Duivel, wat hoogstens enkele punten oplevert, maar je nooit in de opperste stemming zal brengen.

Welke beslissing je ook neemt, het is altijd hetzelfde liedje. Het is een misvatting dat onzekerheid alleen maar jou kant op wil. Ik kan je verzekeren, *it's all over the place*. Iedereen heeft ermee te maken. Je kunt je natuurlijk vastklampen aan het principe: 'Je weet wat je hebt, maar niet wat je krijgt' en voortborduren op wat je eerder ook al deed. Je zou de aanpak kunnen kiezen te doen wat anderen je voordeden, hun antwoord tot de jouwe maken, met hun successtory als referentie. 'Doe maar zoals ik het gedaan heb, dan zal het voor jou ook wel loslopen'. Of ze verpakken het in een hesje van afgrijzen: 'Wat doe je nou, idioot!'

In mijn jonge jaren was ik behept met een geluksvisioen: 'Achter de muziek aan lopen'. 'Ja dat zal lekker worden, totaal onrealistisch, je maakt je er veel te gemakkelijk van af', werd er door mijn vrienden geroepen. Ze begrepen niet dat het om een visioen ging, waarin niets voor onmogelijk gehouden kon worden.

Ik deed nog een poging: 'Je hoeft alleen de acrobaten, de clowns en de pipowagens maar achterna te reizen en je verder nergens druk over te maken.'

'Tja, Dat zouden wij ook wel willen, maar de maatschappij vraagt nu eenmaal om een meer volwassen houding, niet die van een aan moeders rokken hangend jengelend kind.'

'Maar zo gemakkelijk is dat niet hoor! Bedenk maar eens wat je te wachten staat wanneer je alles in één klap uit handen geeft, alles achterlaat en geen hang meer hebt naar welke herhaling dan ook. Iedere dag een hele nieuwe start. Prachtig, onschuldig en totaal, geen enkele vanzelfsprekendheid. Ik ben benieuwd of het jullie zal lukken.'

Je perst er nog een allerlaatste lachje uit, zwaait vrolijk naar de afgeschminkte clowns, roept uitbundig 'Hoipipeloi!' en ziet de acrobaten die net aan de koffie zijn. Je kijkt op naar de zon, snuift de geur op van de omgewoelde aarde en voelt onder je blote voeten het kriebelen van het jonge gras. De dompteur die net als Adam reikt naar de hand van God, hem wel ziet maar nog lang niet van zins is om hem vast te pakken om naar binnen te gaan. Nog te druk met het verwezenlijken van zijn droom de boel weer eens lekker op stelten te zetten.

Een heerlijk avondje voor de buis

19-01-2025 F. Ik had geen puf meer en besloot tot een ongecompliceerd avondje voor de buis. Geen gedoe met moeilijke boeken, vervelende telefoontjes of klussen die vol ongeduld om jouw aandacht vragen. Vadertje gaat vanavond lekker languit voor de buis.

Laten we eens kijken wat de avond zoal te bieden heeft. Ik werd niet enthousiast van wat ik in het overzicht voorbij zag komen. Misschien dat het kandidaten van tv-spelletjes kan boeien, maar mij in elk geval niet.

Dan maar van voren af aan wat zappen en wanneer het programma tegenvalt, gelijk door. Ik kan je zeggen, er viel die avond heel wat te zappen. ‘De helaasheid van een blauwe duim’, zou eigenlijk bovenaan dit stukje moeten staan.

Het journaal en Nieuwsuur verdrongen zich om slachtoffers van oorlogsgeweld en natuurrampen. Alles in het nette. Vooral geen beelden die recht doen aan de ongemakkelijke waarheid.

Misselijkmakende beelden werken stimulerend op de duim, die op dat moment nog niet van kleur verschoten was. Daarom die korte impressies van het nieuws. De waarheid en daarmee ook het nieuws over die waarheid zal en moet geweld worden aangedaan.

Ik kon het niet meer tegenhouden. De duim was me al voor. Eens kijken wat we hier hebben, een heuse speelfilm van eigen bodem. Een avondje Nederlands drama vereist extra doses vitamine B, C, D, K en nog wat van die spulletjes van onder de toonbank. Dan is het nog te doen. Voor een goede nachtrust is het aan te raden om de overdreven dialogen te mijden en de onnatuurlijk uit hun verschrikte ogen starende rechercheurs te negeren. Wat een slappe hap is dat zeg! ‘Halt, staan blijven!’, zelfs de boeven moesten erom lachen. Ik niet. Ik laat de jeukende duim maar weer eens zijn vuile werk opknappen. Dit keer mét *consent*. Ja, jongens en meisjes, je moet die doerak geen seconde uit het oog verliezen! Wanneer je even niet oplet....

‘Maar zo zijn we niet getrouwd!’; de ringvinger had zich lang in weten te houden maar kon zich uiteindelijk toch niet onbetuigd laten.

Zap! Weer die verrekte duim. Kijk eens aan, een speelfilm, een echte, iets uit het buitenland. Of het nu ging om een ondervraging of om een marteling, dat werd maar niet duidelijk. Laten we het erop houden dat het geweld was om het geweld. Dat behoeft verder geen uitleg. Het is *business as usual*, zoals je dat wel vaker tegenkomt.

Het was vanaf de eerste seconde duidelijk voor zowel de ondervrager als ook voor de ondervraagde dat er geen enkele druppel geheime informatie naar de oppervlakte zou komen. Dan kun je als brute ondervrager kiezen uit de volgende opties: 'de man laten gaan' of er nog 'een beetje plezier aan beleven'. Handjes boven de tafel en beng! twee enorme messen door die poten. Dan nog wat lopen zieken om niet veel later de langverwachte kogel tevoorschijn te toveren, dwars door het hart. Dat zul je ze toch moeten nageven, het ziet er allemaal fantastisch en geloofwaardig uit. Petje af.

Even een tussenstand. Wat hebben we tot nu toe allemaal gezien? Een nogal sloom 'Halt, staan blijven!' en een ondervraging slash marteling slash standrechtelijke executie. De duim keek me vragend aan. Hij wist het ook niet meer. Hij had er genoeg van en wachtte op een duidelijk besluit. Voor 'slapen gaan' was het nog te vroeg.

De uitkomst: de TV uit en een heerlijk kopje verse thee. Thee is zo'n drankje waarvan het bekend is dat het niet te zuipen is, maar het vult zo lekker de leegte van een verloren avond. Hup, water in de koker, het zakje erin en alweer vijf minuten naar de vergetelheid. Voor drinken is het nog te vroeg. Veel te heet. Er zijn mensen die er ter verkoeling koud water overheen schenken, maar dat soort kan ik missen als kiespijn. Die kan ik onmogelijk tot mijn vrienden rekenen. Het zijn geen vijanden, dat ook weer niet, maar ik moet ze niet. Voor je het weet halen ze je over om in hun aanstellerige joert-tent Vega-burgers te komen knagen, want zo zijn ze! Bah, het idee alleen al!

Ik zette de duim maar weer eens aan het werk. In stilte thee drinken, dat gaat me toch net iets te ver.

Daar zul je het hebben, de achtervolgingsscène! Twee auto's die als een dolle achter elkaar aan jagen. En dat duurt en dat duurt maar. Eigenlijk had ik nú die verrekte thee moeten zetten. Daar was op dat moment voldoende tijd voor. En ja hoor daar is hij weer, de betonnen paal. Klabang! Er werden krachten uitgewisseld die voor een normale wagen maar moeilijk te verstouwen zijn, een enorme ravage tot gevolg. Verfrommeld blik met daarin flarden van wat ooit boeven waren geweest. Tenminste ik denk dat ik dat zag, maar ik kan me vergissen. Het was ook zo'n enorme bende.

Zo gaat het avond aan avond. De categorie amusement is het allang ontstegen. Ik vraag me serieus af wat zo'n heerlijk avondje voor de buis voor schade berokkent en dan heb ik het niet over zoiets stoms als mijn humeur maar natuurlijk over die blauw aangelopen duim.

Pannenkoek

21-01-2025 L. Ik heb een hekel aan de trein. Daar zijn uiteraard meerdere redenen voor te bedenken. Zo brengt de trein je van een punt waar je niet bent naar een punt waar je niet naar toe moet. En dan steeds maar die vertragingen. Of neem de enorme drukte in de trein en dan natuurlijk ook nog die agressie.

Ik herinner me een voorval in de spits trein van Den Haag naar Utrecht. Ik had net de vorige trein gemist en kon dus plaatsnemen in een nagenoeg lege volgende trein. Dat zou natuurlijk wel veranderen, maar ik had tenminste een plaats op een tweepersoonsbank en aan het raam! De trein stroomde inderdaad vol en op een gegeven moment kwam er een man naast me zitten. Je moet tegenwoordig erg op je woorden letten, dus ik omschrijf hem als heel erg donker getint, bijna zwart zelfs. Hij was niet alleen, hij had twee halve liters bier en een joint bij zich. Hij legde

zijn reisgezelschap op mijn tafeltje aan het raam. Hij zat even, verontschuldigde zich toen en liep weg met zijn joint. De blikken bier bleven op mijn tafeltje staan.

De trein stroomde voller en voller en mensen meldden zich voor de zitplaats naast me. Ik wimpelde ze af met de mededeling dat de plek al bezet was. In eerste instantie hielp dat, alleen kwam de erg donker getinte man niet terug. Ik zag hoe mensen in het volle halletje kwaad kijkend naar de plek naast me wezen en met elkaar overlegden. Vervolgens ging de deur van het halletje open en een kordate boze vrouw trad de coupé binnen en ging zonder iets te zeggen naast me zitten. 'Deze plek is al bezet', zei ik. 'Dat zien we dan wel', zei ze bits. Ze nestelde zich nog steviger op de plek naast me.

Even voor Zoetermeer kwam de erg donker getinte man terug. 'Ik heb gezegd dat de plek bezet was', zei ik een beetje zegevierend. De erg donker getinte man maakte een gebaar dat het wel goed was. Hij pakte zijn twee blikken bier en liep weg. Helaas niet naar de hal met de boze mensen, maar de andere kant op.

In Gouda stapte de kordate boze vrouw met nog wat mensen uit en vervolgens liepen de boze mensen uit het halletje de coupé in. Zij hadden niets meegekregen van de terugkeer van de erg donker getinte man en de kordate boze vrouw was ook verdwenen. In hun ogen was ik nog steeds die asociale stoelenpikker en als blikken konden doden, dan was ik morsdood geweest. Ik wist dat ik me er niet uit kon redden, dus ik onderging het deemoedig.

Ik nam me voor om nooit meer de trein te nemen en dat is me tientallen jaren gelukt.

Maar met de jaren kwamen er toch lichte lichamelijke kwaaltjes. Eentje daarvan is nachtblindheid en dat maakt dat 's avonds rijden, zeker bij lichte regen, geen pretje meer is, temeer niet omdat auto's tegenwoordig nogal eens zijn uitgerust met van die helwitte verstralers. Omdat de stad Groningen fantastische restaurantjes heeft, moet ik daarom tegenwoordig toch weer terugvallen op de trein. Gelukkig zijn die in Groningen nog niet overvol en bovendien reis ik 's avonds buiten de spits.

En zo stapte ik, na een heerlijk Mexicaans etentje, in de trein van Groningen naar Zuidbroek. Terwijl ik instapte deed ook een man van een jaar of 25 een stap naar voren. Hij keek mij laatdunkend aan en zei: 'wil jij ook naar binnen?'

'Ja', zei ik, en ik stapte het halletje van de trein in. De man liep ook naar voren en zo liepen we schouder aan schouder tegen elkaar aan het halletje in.

'Wil je soms dat ik je handje vasthoud', sprak de man minachtend. Het was duidelijk dat hij de verantwoordelijkheid voor de voor hem ellendige situatie volledig bij mij neerlegde en dat hij zijn eigen aandeel in het gebeuren niet zag. Tenslotte bevond ik me misschien in zijn persoonlijke ruimte, maar aan de andere kant was hij ook weer intimiderend aanwezig in mijn kleine territorium.

Ik nam afstand en liep het gangpad van de coupé in.

'Idioot', riep de man mij na. Nu werd het toch wel een beetje opmerkelijk. Dan loop je zijn persoonlijke ruimte uit en is het weer niet goed. Het was duidelijk een mens met een hechtingsproblematiek. 'Pannenkoek', riep hij er vervolgens nog eens overheen.

Pannenkoek. Dat woord ken ik. We gaan terug naar 2009. Marco van Basten was een weergaloze voetballer en na zijn voetbalcarrière probeerde hij een loopbaan op te bouwen als trainer. Hij werd de coach van Ajax. Deze club zat toen al vijf jaar zonder landstitel en Marco van Basten moest voor het succes zorgen waar de fans naar snakten. Maar het werd een onfortuinlijk seizoen en Ajax werd voorbijgestreefd door toenmalige middenmoters als AZ en FC Twente.

Op 31 januari 2009 speelde Ajax thuis tegen Heerenveen en leed een pijnlijke nederlaag waardoor het kampioenschap wel kon worden vergeten.

Toen Marco van Basten de catacomben van het stadion in wilde lopen, stond een supporter hem op te wachten. De ontevreden supporter riep naar hem: 'Hé Marco, bedankt hè. Pannenkoek!' Marco van Basten onderging het deemoedig.

Ik word vergeleken met Marco van Basten, dacht ik tevreden. Dat was dan toch wel weer aardig van die man.

[Klik hier voor de 'pannenkoek'](#)

Aars met smetvrees

23-01-2025 F. Ik keek wat uit het lood geslagen naar de tekst die me vanaf de traplift aanstaarde: 'Max 125 kg'. Een snelle blik op de nogal uitbundige buik. Hoe lang nog? En wat te doen wanneer het streefgewicht in zicht komt? Scenario's passeerden de revue variërend van 'dan maar beneden slapen' tot aan 'spierbundels die me in een vloek en een zucht naar boven tillen'. Ik zag ooit wat ze met een wasmachine konden doen, dus met die zware botten van mij zal het ook wel loslopen.

Wat zou vervelender zijn voor een aars: smetvrees of veegvrees? Voor een schoon en evenwichtig bestaan zit er niets anders op dan de onwillige aars tot de orde te roepen. Al te zeer begaan zijn met smet- of veegangst leidt alleen maar tot obstructie in de endeldarm. Een beetje aanmoediging is hier denk ik wel op zijn plaats.

Een aars met een eigen wil! Kom op zeg! Dat bestaat toch niet! Dat leidt alleen maar tot verwarring en ongemak. Meerdere kapiteins op hetzelfde schip, dat geeft een hoop gezeik of in dit specifiek geval, een hoop onaangename druk in de onderbuik.

Ik las in de krant over het voorstel om pensioengerechtigden om hun mening te vragen (kiesdrempel 30%) over de vraag of ze meegaan met het nieuwe pensioenstelsel of toch liever alles bij het oude willen laten. Moet je je dat toch eens voorstellen! Wat een complexe chaos! De ene pensioenclub gaat over en de andere niet. De ene verdeelt de opgebouwde pensioenpot

over de aangesloten leden en de andere belooft trouw aan het aloude solidariteitsprincipe: 'allen voor één'.

Over dat 'overgaan' naar het nieuwe pensioenstelsel moet niet lichtzinnig gedacht worden. Het is een complexe en daarmee risicovolle speciale operatie. Het kan worden ingestoken als *big bang* voor alle pensioengerechtigden van alle

pensioenclubs of per individuele pensioenclub, als een traject voor aangesloten leden (dus ook voor die leden die zich vanaf de stemming tot de minderheid mogen rekenen en die zich in tegenstelling tot de meerderheid niet rijk rekenen, of andersom) of alleen maar voor nieuw ingetreden kakelverse pensionado's, waarbij de eerdere ouderen blijven steken in het bestaande systeem. Kan jij het nog overzien? Ik niet.

De trein rijdt over het spoor met aan weerszijden een eindstation: 'Spoken uit het verleden' aan de ene en aan de andere kant 'de gedroomde toekomst', met het eeuwige NU als de glimmende rails waarover de trein voortraast. Weifelaars staan op het perron rustig van een patatje met mayo te genieten, terwijl de meer daadkrachtigen alvast een stukje meehollen om op het juiste moment op de wagen te springen.

Als ik één ding heb geleerd dan is het wel: 'hoe groter de complexiteit, des te groter de catastrofe'. Alle aandacht zou wat mij betreft dan ook moeten uitgaan naar het verlagen van complexiteit. En wat te denken van alle rechtszaken aangespannen door leden van de onderdrukte minderheid?! Ik lees dat ze de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel beschouwen als een aanval op het recht op eigendom. Arm, arm rechtssysteem. Ik geef het ze te doen. Gelukkig valt het met de aantallen wel mee. NOT! De endeldarm van het rechtssysteem zal er zeker door verstopt raken.

Hoe staat het met mijn doorgaans weifelend gemoed? Wat vind ik er eigenlijk zelf van? Behoor ik tot de patatgenieters (met of zonder een klodder mayo) of reken ik me tot de meehollers? Van nature ben ik nogal angstvallig van aard en hang daarom vaker dan me lief is in de gordijnen van het vertrouwde, zonder me ergens in te verdiepen of iemand om een deskundig oordeel te vragen. Dat lijkt me gezien alle hoempapa die er om dat pensioengedoe heen hangt niet de beste aanpak. Maar ja, om je vrije zaterdag hier nou voor op te offeren? Het bange voorgevoel bekruipt me door zowel de kat als de hond gebeten te worden. Ik moet er nog maar eens rustig een nachtje over slapen. Past ook beter bij mijn aard.

Maar wat te doen met die door vrees verkrampde angstaars?

Van stad tot metropoltsie

29-01-2025 L. Wat moet je iemand voor zijn verjaardag geven die alles al heeft wat hij wil. Vraag het Inge en je krijgt het antwoord. Ze vertelde me dat we drie dagen weggingen. Waarnaartoe, dat bleef geheim.

Op dinsdag reden we naar Assen en stapten op de trein naar Den Haag. Het OV en ik moeten elkaar niet en dus knapte er tussen Amersfoort en Utrecht spontaan een bovenleiding. We moesten omrijden via Hilversum naar Utrecht Centraal. Daar zocht ik naar het perron vanwaar

de trein naar Den Haag zou vertrekken, maar Inge gaf aan dat we gearriveerd waren. 'Maar dit is Utrecht', zei ik verbaasd. 'Je hebt een helder ogenblik', antwoordde Inge.

Utrecht, de stad waar ik ben geboren en getogen, tot ik acht jaar geleden naar Oost-Groningen verhuisde. In die acht jaar ben ik nooit meer in Utrecht geweest en dus vond Inge het hoog tijd dat we weer eens wat herinneringen gingen ophalen. Wat een fantastisch idee.

We brachten eerst de koffers naar ons hotel, het Intel hotel aan het Smakkelaarsveld. Die bestond in mijn tijd nog niet. Het heeft een prachtig uitzicht over het hartje van de stad, het Vredenburg.

Vervolgens lopen we de stad in. Ik adem het verleden in. We lopen over de Oude Gracht, het mooiste stukje wereld. We komen langs Mario. Broodje Mario is dé klassieker van Utrecht. Sinds pizzabakker Mario Nistro het broodje in 1977 introduceerde is het een doorslaand succes met lange rijen voor de vroegere kraam en de huidige winkel. Uiteraard neem ik een broodje en ben weer even terug in mijn studententijd.

We lopen door naar 'De winkel van Sinkel', vernoemd naar het oorspronkelijke warenhuis, maar daar ken ik het niet van. Dat was al opgedoekt voor ik geboren was. Ik ken het als bankgebouw van Vlaer en Kol. Binnen was er een prachtige hoge zaal met een fraai bewerkte houten balie in het midden waar de bankbedienden stonden met het publiek er omheen. Ik had me voorgenomen om, wanneer ik rijk was geworden, hier een bankrekening te openen. Dan kon ik legitiem van tijd tot tijd naar binnen en me vergapen aan het interieur. Maar de bank werd opgeslokt door de AMRO bank (inmiddels ook opgeslokt) voor ik mijn eerste salaris had genoten.

Nu is het een 'grand café'. Voor de entree staan vier kolossale Griekse vrouwenbeelden, de kariatiden. Ik herinner me dat ooit, waarschijnlijk door aangeschoten studentes, de teennagels van de beelden felrood zijn gelakt. Alsof ik nooit ben weggeweest.

Daarna wandelen we door het stadsie heen. Herkenning en feest.

Die avond eten we bij de Ethiopiër. In Groningen heb ik wel eens met heimwee over de Ethiopiër gesproken. Een restaurant met heerlijke informele sfeer die je zo langs de weg in Ethiopië kunt plaatsen. Je eet met je handen een heerlijke pannenkoek met Ethiopische gerechten. En daarbij natuurlijk een glaasje 'Mede', de 8000 jaar oude nationale honingdrank (tej) van Ethiopië.

Bij de Bijenkorf kopen we na het eten twee mooie wijnglazen en daarmee proosten we in de prachtige hotelkamer, met uitzicht op het Vredenburg, op het weerzien met Utrecht. Het hotel heeft een Jacuzzi pal voor het raam staan en daarin kijk ik de volgende morgen over de skyline van Utrecht. Rechts zie ik het muziekcentrum en links het grote witte gebouw waar muziek Staffhorst vroeger zat. Daarachter de winkels van het Vredenburg. Daar zat ook Palace, de 'pornobioscoop', waar ik met mijn pubervriendjes wat schichtig naar binnen ging, want je wist maar nooit of je werd gezien.

In de skyline zie ik de koepeltoren van de Augustinuskerk. Dat was de Rooms Katholieke parochie waar mijn opa en oma, en dus ook mijn vader, deel van uitmaakten. Ze hadden een klompenwinkel in de Willemstraat. Hoewel die best goed liep, stuurde oma mijn vader vaak met een pan naar de kerk die voedsel maakte voor de

armen. Mijn vader kreeg dan geregeld te horen dat zijn ouders op zondag niet in de kerk waren geweest en hij werd dan met zijn lege pan weggestuurd. Verbitterd heeft hij vervolgens het geloof afgezworen. Ik ben dus ook niets. De teloorgang van de kerk is hier begonnen.

Onder mij rijden onafgebroken fietsers van en naar de stad. Het Smakkelaarsveld is één van de drukste fietsroutes van Nederland.

Als ik opsta, dan gebeuren er vreselijke ongelukken, realiseer ik me.

Na het fantastische ontbijt lopen we naar het stationsgebied om alle mooie veranderingen te bewonderen. En prachtig is het. Ik heb moeite om het oude stationsgebied voor de geest te halen. Ik kan niet anders zeggen dat het geweldig is gedaan. Maar toch, er ontbreekt iets. Aanvankelijk kan ik er de vinger niet goed achter krijgen, maar als we op een terrasje zitten en ik de man aan het tafeltje naast me een telefoongesprek hoor voeren, dan realiseer ik het me. De stopwoorden in zijn taalgebruik zijn 'nice' en 'chill'. Ik kijk om me heen en zie allerlei mensen lopen. Ze zijn druk met zichzelf bezig. Ik kijk nog eens goed en zie een heleboel mensen die heel druk met zichzelf bezig zijn.

Maar ik zie geen Utrechters. Waar is Lenie uit de Takkestraat van Tineke Schouten (krijg nou de angsts) en waar is de voetbalsupporter van Herman van Veen ('zo, ze zijn over de middellijn, van harte gefeliciteerd, struikel niet over de penaltystip').

De mensen die ik zie zijn geen Utrechters, maar wat zijn het dan wel? Het antwoord vind ik op internet als ik de brochure opzoek van 'het smakkelaarspark', een van de laatste stedenbouwkundige projecten die nog ontwikkeld worden. De verkoop van fase 3 van het parkgebouw is gestart en de toekomstige bewoners worden welkom geheten:

'Welkom single, solo, zwaluw, culti, dink, student, bijtje, veggie, stadsmus, bohemien, huismus, nieuwe Utrechter, pensionado, ondernemer, city slicker, kapitein, barista, koolmees, artiest, lokale held'.

Dat zijn dus de nieuwe Utrechtenaren. Geen dakhoaze, achterlijke gladioale of graftakke, maar dinks en city slickers.

We lopen langs een tweedehands boekwinkel en in de etalage ligt het boek 'van stadsie tot stad' van Ad van Liempt over de veranderingen van de stad in de periode van 1950 tot 1975.

Er kan een tweede deel worden geschreven. Utrecht is de stad ontgroeid. Utrecht is een metropool geworden. Nou ja, een kleintje dan. Een metropoltsie, zou de Utrechter zeggen.

Ik ben een kind van de stad, denk ik wat verweesd. Maar dan loop ik onder de dom door.

Die is er nog! En zij zijn er ook nog: Paulien, Fred, Lennert, Betsie, Dennis, Roos, Leo 1, Pierre en Els!

En dat maakt Utrecht tot de meest fantastische plek op aarde om weer even naar toe te gaan.

Aan de wandel

29-01-2025 F. Mijn blik bleef steken op een foto van Palestijnen op weg naar huis of wat daar nog van over was.

Zal het bestand tussen Israël en de Palestijnen standhouden? Ik denk dat alle partijen in het conflict intussen overal rekening mee houden. Na regen komt zonneschijn en na een periode van zonneschijn zal er ongetwijfeld wel weer een tijd van regen komen. Bij elke in- of uittocht gloort aan de horizon de destructieve bommenregen en meteen daarop de onvermijdelijke in- of uittocht. Dan weer heen, dan weer terug. Om gek van te worden. Het scheelt dat er steeds minder is om achter te laten.

Een eerdere stoet, van heel lang geleden, de Bijbelse uittocht uit Egypte, met het volk Israël in de hoofdrol.

Het had het karakter van ergens heel snel weg willen. Weg van die nare Farao. Weg van hier! Weg! Dat ze terug gingen naar het land van herkomst, beter bekend als 'het Beloofde Land' of 'het Heilige Land', dat was bijzaak. Anders hadden ze dat Bijbelboek (Exodus) wel anders genoemd.

Wikipedia: 'Het in de Bijbel beschreven Beloofde Land zou volgens een letterlijke opvatting ervan samenvallen met het gebied tussen de rivieren Nijl en Eufraat. Dit omvat de Sinai-woestijn, Israël, de door Israël bezette Palestijnse gebieden, de Golanhoogvlakte, maar ook Jordanië en grote delen van Syrië en Irak.'

Als ik moet geloven wat er geschreven staat, dan staat de regio nog heel wat te wachten. Een historisch besef maakt veel los in een mens. En niet altijd het goede. Zeker wanneer de van mond op mond overgeleverde verhaaltjes voor onomstotelijke kافت tot kافت waarheden worden versleten. Dan wordt de oudtestamentische toorn van stal gehaald. Dan is er geen redden meer aan.

In een poging om het weer helemaal goed met je te maken, Leo, voor je verjaardag, een zestal Haiku's, speciaal voor jou.

VLUCHTIG

Gelijk de mussen
vliegen zonder omkijken
de dagen voorbij

TEN HALVE GEKEERD

Terugkeer op schreden
voelt voor duizendpoot beter
dan pootje over

WOLF

Nederlandse wolf
is beer op de weg voor het
schaap op het droge

WEEMOED

Alsof het zo hoort
rode tulpen overdag en
poffert in de nacht

DE TIJD VERSTRIJKT

Om middernacht gaat
maandag over in dinsdag
koe staat in de kou

SCHOONHEID

Wat mooi wil blijven
schuilt liever in woorden dan
luid te hoop lopen

Het belang van het onbelangrijke

03-02-2025 F. Vanochtend bestudeerde ik nieuwsfoto's in de Volkskrant en was benieuwd om onopvallende zaken op het spoor te komen die ondanks hun onopvallendheid toch van belang zijn. Ik was in een serieuze bui en vond dat het onderzoek niet naamloos mocht blijven, dus ik bedacht er de volgende titel bij: 'Belang van het onbelangrijke'. Misschien wat hoogdravend, maar het kan nooit kwaad om hoog in te zetten.

Wat bleek? Op de achtergrond van nieuwsfoto's staan geen nuttige aanknopingspunten die je van het land van het verstandige belang naar het koninkrijk van het onbelangrijke leiden. Op nieuwsfoto's staan geen onbeduidende zaken die je in deze chaotische tijd op weg kunnen helpen. Misschien vanwege het nogal dwingende principe om de focus te leggen op het nieuwsfeit zelf. De achterliggende gedachte zal zijn dat randverschijnselen afleiden van waar het werkelijk om gaat. Daar valt wat voor te zeggen.

Tot ik pagina 14 van de boekenbijlage van de Volkskrant opensloeg en een inkijkje kreeg in het schrijversdomein van Marcel Möhring.

Beeld Marleen Annema

Even wist ik hoofd- en bijzaken niet te onderscheiden. Bij het zien van deze immense *man cave* kreeg ik zin om erin te verdwijnen en als een '*fly on the wall*' alles rustig op me te laten inwerken. Ik zou languit op een van de twee banken willen neerploffen (het liefst op de groene) en dromerig omhoog kijken op zoek naar wat voor geheimen zich tussen de houten spanten verborgen houden. Ik zou in slaap vallen en pas weer wakker worden wanneer de vogeltjes het op een fluiten hadden gezet.

Naast de schok van de grote open ruimte valt me nog iets op. De boekenbijlage heeft een eigen nummering! Hoe zit dat? Waarom wordt er niet gewoon doorgeteld? Een bijlage heeft blijkbaar recht op een geheel eigen nummering. Ik snap dat niet.

Ik voel dat het onderzoek zijn vruchten begint af te werpen. Ik ben scherper geworden, opmerkzamer. Of pietluttiger, het is maar net hoe je het bekijkt. Details lijken opeens geen details meer, maar zijn getransformeerd in heuse brokken nuttige informatie.

De foto raakt me door alles om Marcel heen. Ik vind dat knap van de fotograaf. Dat mag ook wel eens gezegd worden. Je wordt als het ware uitgenodigd om door de 'lege' ruimte heen te gaan en de fantasie ruim baan te geven. Misschien om via een U-bocht toch weer bij Marcel uit te komen, maar daar gaat het nu niet om.

Het is me duidelijk. De nieuwsfoto verraadt het onbelangrijke belang. De eenduidigheid van het gekozen onderwerp krijgt voorrang boven de pluriformiteit, de fantasie en de veelkleurigheid van het ware leven. We zullen het ermee moeten doen. Het is niet anders.

Toch blij dat er fotografen zijn die daar anders over denken.

Even Janet bellen

06-02-2025 L. Even Janet bellen om te vragen of zij morgen tijd heeft om met mij een lamp uit te zoeken. Ik heb bij Ikea twee leuke lampen gezien, maar ik kan natuurlijk weer geen keuze maken. Zij heeft een goede smaak, dus ze kan mooi de doorslag geven.

Vervelend dat ik haar mobiele nummer niet heb. Maar ze werkt bij de krant X, dus dat komt wel goed. Ik bel haar even op haar werk.

tuut

Goedemorgen, welkom bij X. Om u goed van dienst te kunnen zijn, willen wij u vragen om een keuze te maken uit het volgende menu:

Kies 1 voor abonnementen;

Kies 2 voor betalingen;

Kies 3 voor advertenties;

Kies 4 voor redactie;

Kies 5 voor internet.

Oef, waar werkte ze ook al weer. Ze deed iets in de administratie. Maar ja, dat kan bij elke keuzemogelijkheid wel het geval zijn. Even denken, wat vertelde ze me laatst. O ja, dat was.....

'We hebben geen geldige keuze van u mogen ontvangen. De verbinding wordt nu verbroken.'

tuut tuut tuut

Nog maar een keer proberen, dan.

tuut

Goedemorgen, welkom bij X. Om u goed van dienst te kunnen zijn, willen wij u vragen om een keuze te maken uit het volgende menu:

Kies 1 voor abonnementen;

Kies 2 voor betalingen;

Kies 3 voor advertenties;
Kies 4 voor redactie;
Kies 5 voor internet.

Nou, een 1 dan maar.

Kies 1 voor het aanvragen van een abonnement;
Kies 2 voor het aanvragen van een weekendabonnement;
Kies 3 voor het aanvragen van een vakantie-abonnement;
Kies 4 voor het aanvragen van een jongeren-abonnement;
Kies 5 voor het aanvragen van een proefabonnement;
Kies 6 voor adreswijzigingen;
Kies 7 voor als u de krant niet heeft ontvangen;
Kies 8 voor opzeggingen.

Weer een 1 dan maar.

tuut tuut

‘Goedemorgen, met Nicole van de afdeling abonnementen, waarmee kan ik u van dienst zijn?’
– ‘Goedemorgen, mevrouw, ik ben op zoek naar Janet de Boer.’
‘Misschien kan ik u ook helpen, meneer?’
– ‘Nou, ik denk het niet. Ik wil haar vragen om me te helpen met het uitzoeken van een lamp.’
‘Als welkomstgeschenk hebben we het boekje “vijftig fietstochten door Nederland” en een CD met de beste liefdesliedjes van de afgelopen 25 jaar, maar geen lamp, meneer.’
– ‘Nee, u begrijpt het niet. Het gaat niet om een welkomstgeschenk. Ik wil gewoon Janet de Boer spreken.’
‘U heeft geen abonnement bij ons?’
– ‘Nee’
‘En u wilt een abonnement?’
– ‘Absoluut niet.’
‘Maar u spreekt nu met de afdeling “nieuwe abonnementen”.’
– ‘Ja, ik heb maar wat gedrukt in het keuzemenu. Ik ben op zoek naar Janet de Boer. Het is persoonlijk.’
‘Ik ken geen Janet de Boer, die werkt hier niet.’
– Nee, dat is me duidelijk. Maar misschien kunt u haar nummer opzoeken in een lijst met telefoonnummers zodat ik haar kan bellen?’
‘Ik heb hier geen lijstje, meneer. Ik ben uitzendkracht. Ik zou niet weten waar die lijstjes liggen.’
– ‘Goed. Dank u wel. Ik probeer het wel ergens anders.’
‘Mag ik u een hele fijne dag wensen, meneer?’
– ‘Ja, dat mag u. Goedemorgen.’

tuut tuut tuut

Nog maar een keer proberen, dan

tuut

Goedemorgen, welkom bij X. Om u goed van dienst te kunnen zijn, willen we u vragen om een keuze te maken uit het volgende menu:
Kies 1 voor abonnementen;

Kies 2 voor betalingen;
Kies 3 voor advertenties;
Kies 4 voor redactie;
Kies 5 voor internet.

De 2 maar eens proberen.

Kies 1 voor uw factuur;
Kies 2 voor automatische afschrijvingen;
Kies 3 voor betalingen advertenties;
Kies 4 voor tarieven;
Kies 5 voor incasso;

Hup, de 1

tuut tuut

‘Een hele goede morgen. U spreekt met Herman de Boer van de financiële afdeling. Waarmee mag ik u helpen?’

– ‘Dag meneer De Boer. Sorry dat ik u stoort. Ik heb geen financiële vraag. Ik ben eigenlijk op zoek naar Janet de Boer, een naamgenoot van u die ook bij de krant werkt. Ik heb alleen haar telefoonnummer niet en ik kom niet door de keuzemenu’s heen. Ik word er een beetje wanhopig van. Kunt u me misschien helpen?’

‘Geen probleem, meneer. Ik snap het volkomen. Ik heb dat zelf ook wel eens gehad. Heel vervelend. Ik ga dat voor u oplossen.’

– ‘Meneer de Boer, als u een vrouw was, dan zou ik u kussen.’

‘Dat mag u toch wel, meneer, als u begrijpt wat ik bedoel. En zegt u maar Herman.’

– ‘O’

‘Eens even kijken. De Boer, J., daar heb ik er twee van in het lijstje staan. Dat is jammer. Eentje werkt bij de advertenties en eentje bij de redactie. Even denken. Is ze blond?’

– ‘Nee, roodharig.’

‘Dat is bijna hetzelfde. Die bij de redactie heeft volgens mij zwart haar. U heeft toch de meeste kans bij de advertenties. Helaas kan ik u niet direct doorverbinden. Het beste is als u nog even terugbelt en dan de drie van advertenties kiest. Dan komt het allemaal vast helemaal goed, meneer.’

– ‘Herman, heel hartelijk bedankt. Ik ga dat proberen.’

‘Niets te danken, meneer, mag ik u een hele fijne dag toewensen?’

– Zeker, Herman, en hetzelfde.’

tuut tuut tuut

tuut

Goedemorgen, welkom bij X. Om u goed van dienst te kunnen zijn, willen we u vragen om een keuze te maken uit het volgende menu:

Kies 1 voor abonnementen;
Kies 2 voor betalingen;
Kies 3 voor advertenties;
Kies 4 voor redactie;
Kies 5 voor internet.

Kies 1 voor kleine advertenties;
Kies 2 voor auto-advertenties;
Kies 3 voor reis-advertenties;
Kies 4 voor personeelsadvertenties;
Kies 5 voor familieberichten;
Kies 6 voor opgave overige advertenties;
Kies 7 voor informatie over oplage;
Kies 8 voor aanleveren en reserveren;
Kies 9 voor contracten.

1

‘Goedemorgen, u spreekt met Anja van de kleine advertenties. Wat kan ik voor u doen?’
– ‘Dag, mevrouw, ik ben op zoek naar Janet de Boer.’
‘Wilt u dat in de rubriek “vermissingen” of in de rubriek “kontakten”, meneer?’
– ‘Nee, in geen van beide. Janet de Boer zou bij u moeten werken. Ze is roodharig. Of blond. Ik weet het niet precies meer.’
‘Er werkt hier een Joke de Boer, meneer. Ze heeft bruin haar.’
– Nee, dan zal zij het niet zijn. Ik weet genoeg. Ik probeer het op een andere afdeling. Mag ik u een fijne dag toewensen, mevrouw?
‘Ja, hoor, hetzelfde meneer.

tuut tuut tuut

tuut

Goedemorgen, welkom bij X. Om u goed van dienst te kunnen zijn, willen we u vragen om een keuze te maken uit het volgende menu:

Kies 1 voor abonnementen;
Kies 2 voor betalingen;
Kies 3 voor advertenties;
Kies 4 voor redactie;
Kies 5 voor internet.

4

Kies 1 voor de algemene redactie;
Kies 2 voor de sportredactie;
Kies 3 voor de regionale redactie;
Kies 4 voor de redactie binnenland;
Kies 5 voor de redactie buitenland;
Kies 6 voor de economische redactie;
Kies 7 voor het opvragen van foto's;

1

‘Met Jaarsma.’
– Dag meneer Jaarsma. Ik ben op zoek naar Janet de Boer. Kent u haar?’
‘Natuurlijk ken ik haar.’
– ‘Wat een opluchting. Zou ik haar even aan de lijn kunnen krijgen?’
‘Ze is er niet.’
– ‘O nee... Heeft u dan misschien haar mobiele nummer zodat ik haar kan bellen?’

‘Ik geef geen privé-nummers telefonisch door. Dat zult u begrijpen. Maar ze is niet hier, maar wel op de krant. Ze valt in op de afdeling internet. Belt u daar eventjes naartoe.’

– ‘Dat zal ik doen’.

‘Mag ik u een fijne dag toewensen.’

– ‘Ik hoop dat dat er nog van komt.’

tuut tuut tuut

tuut

Goedemorgen, welkom bij X. Om u goed van dienst te kunnen zijn, willen we u vragen om een keuze te maken uit het volgende menu:

Kies 1 voor abonnementen;

Kies 2 voor betalingen;

Kies 3 voor advertenties;

Kies 4 voor redactie;

Kies 5 voor internet.

5

Kies 1 voor vragen over artikelen op de website;

Kies 2 voor aanmelden;

Kies 3 voor technische vragen over de website;

Kies 4 voor online adverteren;

Kies 5 voor overige vragen over de website.

1

‘Al onze medewerkers zijn in gesprek. De gemiddelde wachttijd bedraagt meer dan vijf minuten. Daarom verzoeken wij u om op een later tijdstip terug te bellen. De verbinding wordt nu automatisch verbroken’.

tuut tuut tuut

Dieren

09-02-2025 F. Ik kwam erachter dat er in mijn leven drie categorieën dieren zijn:

1) Dieren waar ik naar kijk

2) Dieren die ik eet

3) Dieren die mij eten

In Nederland is de volgende regel van toepassing: ‘Gedraag je gewoon en dan komt het in principe goed.’ De regel is naar ik aanneem bedoeld voor mens en dier. Je moet ergens van uit kunnen gaan. Anders wordt het een zootje. Maar of ‘je gewoon gedragen’ ook het gewenste wolvengedrag oplevert is twijfelachtig. Misschien is het ‘op mensen jagen’ voor de wolf een heel gewone bezigheid.

Ik snuif de Nederlandse lucht op en begeef me over het algemeen in een omgeving waar de mens het voor het zeggen heeft, de bebouwde kom en omstreken. De kans om daar een wolf tegen het lijf te lopen lijkt me verwaarloosbaar.

Maar is dat ook echt zo?

Met mijn scootmobiel maak ik lange tochten door uitgestrekte landerijen en bosrijke gebieden in de provincie Utrecht. Ik heb een aantal favoriete routes, in de buurt van Bilthoven, Rhijnauwen, maar ook ver van huis door de bossen rond Laage Vuursche. Met name die laatste route is problematisch.

Het is me al een aantal keer overkomen dat er een hond achter me aan zat. Een keer had zo'n harige lul op pootjes het op mijn sappige kuiten voorzien. Ik hoorde van dichtbij het geluid van een dichtklappende bek vol tanden, waardoor ikzelf ook even met mijn mond vol tanden stond. Slechts een angstig gepiep ontsnapte aan mijn luchtpijp. Op afstand riep het baasje: 'Hierrrrr!', maar de hond had een waas voor ogen en bleek niet voor rede vatbaar. Ik kon alleen maar gas geven. Maximaal 15 km/u. En dat op een modderig paadje. Het is uiteindelijk goed gekomen. Ik ben niet door de hond gebeten. Alleen de adrenalinewijzer stond die dag diep in het rood. Een zenuwachtig lachje kon er nog net van af. Ik kreeg ook een waas voor ogen. Ik stelde mezelf voor met een wapen in de hand. Wat zullen we nou beleven! De mens is hier toch de baas!

En dan nu de wolf. Dat is heel andere koek. Verjaging mag slechts kortdurend en alleen met geluiden of visuele middelen. Het is niet toegestaan om de wolf te verwonden.

In principe behoren wij mensen niet tot de natuurlijke prooidieren van de wolf. Toch zijn er bewijzen dat er in de laatste eeuwen mensen zijn gedood door zowel gezonde én hondsдолle wolven. De wolf mag niet worden afgeschoten. Het is een beschermde diersoort. Het dier was ooit met uitsterven bedreigd. Intussen stijgen de aantallen, dus lijkt mij de vraag gerechtvaardigd: 'Bij welke aantallen

kunnen de jagers de kogels uit het vet halen?' In de provincie Utrecht (2024) zijn er 2 wolven waargenomen. Dat vind ik persoonlijk een leuk aantal. Niet iets om je zorgen over te maken.

Zowel mensen als schapen kunnen baat hebben bij de inzet van de Karpatische herdershond, een hondenras uit Roemenië. De honden zijn speciaal voor het verjagen van wolven naar Nederland gebracht.

Misschien moet ik overwegen een categorie aan het lijstje toe te voegen:

4) Dieren als huisdier.

Aaien, eten geven en verzorgen, hoe moeilijk kan het zijn?

Komt wel goed, joh

15-02-2025 F. In een week waarin mijn leven weinig te melden had, niet meer of minder dan gewoonlijk, stak er een frisse wind op boven de altoos woeste wateren. Dit keer veroorzaakt door een door de tijd voortgestuwde lokroep met de goedmoedige naam ‘ongefundeerd vertrouwen’.

Ik ken het ‘ongefundeerd vertrouwen’ uit vroegere tijden. Vol kopzorgen ging ik bij mijn oude moeder op bezoek. Ik zat tot aan mijn kruin vol met verhalen over uit de bocht gierende projecten, achterlijke managers en kortzichtige tegenwerking. Ze keek me vriendelijk aan en sprak de roemruchte woorden: ‘komt wel goed, joh’.

Het gekke was dat het ongefundeerde gedachtengoed een goede uitwerking op me had. Het wist me op miraculeuze wijze uit de maalstroom van angstige voorgevoelens te halen.

Toch had ik ook weleens het idee dat ze de positief geladen bezwering vooral van stal haalde wanneer ze het gesprek wilde beëindigen. Ik kende haar als iemand die geen zin had in moeilijk gedoe of in raadsels die haar boven de pet gingen.

Het vermogen om met een totaal ongefundeerde mening pais en vree rond te strooien, heb ik altijd als een gave beschouwd die niet iedereen gegeven is. Ik riep ook wel eens iets in de trant van ‘Ik heb er een goed gevoel over’. De manager over wie ik dit in mijn ogen overtuigende argument liet neerdalen was daar geenszins van overtuigd. ‘Dus als ik je goed begrijp wil je dat we gaan investeren op basis van een goed gevoel?!’ Ik weet nog dat ik niets kon uitbrengen en wat bedremmeld op mijn voeten heen en weer stond te wiebelen. Uit mijn weifelende gedrag zou zelfs hij kunnen opmaken dat ik geen steekhoudende ijzers meer in het vuur had. De investering ging, zoals je zult begrijpen, niet door.

Ik waag te betwijfelen of politici, net als mijn moeder, ook behept zijn met de gave om ongefundeerd pais en vree als sterrenstof te laten neerdalen.

Eerst wordt er door het politieke campagne team een leus bedacht zoals ‘Goedkoper en gelukkiger’. Vaak appelleert een slogan aan iets waar je op het eerste gezicht niets tegen in kunt brengen. ‘Goedkoper en gelukkiger’ - wie wil dat nou niet! Dat het ongefundeerd is, dat doet er niet toe. Er wordt niet bij verteld welke offers er wanneer en door wie gebracht moeten worden en hoe de offers zich verhouden tot de doelen. Tegelijkertijd met het politieke elan worden ook de rode potloden geslepen.

We zijn bang om de op niets gebaseerde zeepbel kapot te prikken, zoals we ooit als ouder wordend kind ondanks beter weten bleven vasthouden aan de komst van Sinterklaas. Het verdiepen in een probleem en het in detail proberen uit te werken wordt vaak als vervelend en ingewikkeld ervaren. Ik begin mijn moeder al wat beter te begrijpen. Daarbij komt nog dat na verloop van tijd zal blijken dat veronderstelde beren op de weg een straatje om zijn gaan lopen en helemaal geen hinderlijke obstakels zijn. Dus ruim baan voor het ‘goedkoper en gelukkiger’ visioen!

Van belang is de manier waarop de blijde boodschap gebracht wordt. Het moet in overeenstemming zijn met de inhoud van de boodschap. Mensen (dus ook het electoraat) zijn mans genoeg om inconsequenties waar te nemen tussen non-verbale en verbale uitingen. Lichaamstaal en inhoud mogen geen tegenstrijdige boodschappen uitstralen.

Ik weet niet wat hun inhoudelijke boodschap precies inhield, maar de gezichten van de VVD-bewindvoerders vertonen tekenen die meer met zwaar weer geassocieerd worden dan met een zonnige dag. Gelukkig had wat er die dag ter tafel kwam van doen met 'werkenden' en iets met 'eerlijker', begrippen die mij tegenwoordig niet zo veel meer zeggen. Dat komt omdat ik al jaren geen betaald werk meer verricht en de wereld altijd al oneerlijk heb gevonden, dus glijden wat dat betreft alle voors en tegens van me af als druppels van de veren van een in olie ondergedompelde wilde zwaan.

De gezichten stralen geen geruststellend 'Komt wel goed, joh', 'maak je geen zorgen' of 'goedkoper en gelukkiger' uit.

Maar eerlijk is eerlijk, misschien hadden ze hun gezichten voor de gelegenheid wel afgesteld op het 'eerlijke verhaal'. Ik ben er niet gerust op, wat er ook voor mooie beloftes van de kansel gepredikt werden. Gezichten laten zich nu eenmaal moeilijk verloochenen. Non-verbaal spreken ze zwartgeblakerde boekdelen.

Je best doen

16-02-2025 F. Ik hoorde twee eksters zaken des levens met elkaar bespreken.

- (E1) Ik weet heus wel dat ik me er niets van moet aantrekken.
- (E2) Wat zeur je dan?
- (E1) Dat is toch niet leuk van die vette duif! Mij een arrogante zwart-witte opschepper noemen! Wie denkt hij wel dat hij is?! Zazoe uit de Lion King?

- (E2) Ach, laat die bolle Jos toch in zijn vet gaarkoken.
- (E1) Duif in 't pannetje lijkt me niet verkeerd.
- (E2) Houd je toch maar aan de afspraak. Vergeet die duif. Zet hem uit je kop.
- (E1) Al dat commentaar van hem, ik krijg er een sik van! Dat snap je toch ook wel!
- (E2) Ik heb een tip voor je. Waarom doe je niet waar je goed in bent. Je kunt als geen ander de buurt terroriseren. Ga dat doen! Vergeet niet dat de buurt van ons is! Geef die duif en zijn kornuiten geen kans om te hergroeperen! Weg met dat pieteputerige mussengehup!
- (E1) Nee joh, daar heb ik helemaal geen zin in. Laat me maar even.
- (E2) Ik leef met je mee, bro. Ik zie dat je je best doet. Zeker bruikbaar, maar je best doen is niet altijd voldoende. Besef je wel dat je het niet altijd goed kan doen? De een wil meer dit en de ander minder dat. Je kunt er geen pijl op trekken. Dus ik zeg, houd je eigen koers. Ondanks alle gekoerewiet van die bolle.
- (E1) Ik laat me echt niet uit het lood slaan! Wat denkt hij wel?!
- (E2) Weet je, ik word een beetje bang van je wanneer je zo boos bent. Blijft dat zo of gaan we weer normaal doen?

Een jongetje van zes keek in de verte en zag twee eksters de lucht in vliegen. Even de veren strekken.

Ik woonde ooit met mijn familie boven een slagerij. Mijn vader werkte daar als slager. Niet als timmerman, dat zou raar zijn. Op een dag waarop mijn vader niet aanwezig was kregen we een brief in de brievenbus die eigenlijk voor de baas van de slagerij bestemd was. Misschien had mijn vader een snipperdag opgenomen en zwierf hij rond op zoek naar vertier.

Mijn moeder was druk met van alles en nog wat en vroeg me (ik was zes jaar oud) om de brief naar beneden te brengen. Ik moest hem beleefd aan de baas geven. Dat vond ik reuze spannend. Als eerste moest ik met de brief in de hand de steile trap af naar beneden. Beneden angekommen moest ik door de deur de winkel in. Ik moest op de baas aflopen en hem de brief aanreiken. Ik had geoefend op de zin: 'Deze brief is voor u.' De trap was ik gewend, maar de deur openen en de winkel ingaan? Ik vond het nogal wat.

Ik liep naar beneden en voelde mijn hart in mijn keel kloppen. Rechtop staand voor de dichte deur kreeg ik een lumineus idee. Misschien laf, maar misschien zou het kunnen werken. Ik besloot om de brief onder de deur door te schuiven.

Met een zwaai ging de deur open. De baas zag wat ik aan het doen was. Hij deed een stap in mijn richting en gaf me met zijn sterke slagershand een dreun op mijn hoofd. Ik rende huilend naar boven.

Die avond hoorde mijn vader wat er was gebeurd. Hij was in staat om de baas aan het langste en scherpste mes te rijgen, zo kwaad was hij. Gelukkig voor zowel mijn vader als voor de baas was de baas in geen velde of wegen te bekennen. Hoe het de volgende dag tussen mijn vader en de baas is gegaan, heb ik niet meegekregen. Niet veel later heeft mijn vader ontslag genomen en zijn we verhuisd.

Dit voorval uit mijn jeugd staat voor mij symbool voor al die keren dat goede bedoelingen niet voldoende bleken te zijn. Maar ondanks het gevoel onheus behandeld te zijn, pak je je pijnlijke

hoofd bij elkaar en ga je onverdroten verder. Je best doen. Als kind van zes, maar ook nu als noeste stukjesschrijver. Wat moet je anders? Zoals een therapeut me ooit eens zei: 'Niets doen kan altijd nog'.

Frits is dood

17-02-2025 L. Ik sta voor mijn kledingkast met een nieuwe trui in mijn handen. Ik wil hem bij de rest van mijn kleding leggen, maar het kritische kantelpunt is bereikt. De kast is overvol en ik besef dat er iets onherstelbaars gebeurt als ik de trui in de kast leg. Misschien zakt de kast door de vloer of explodeert hij zelfs wel, wie zal het zeggen.

Ik kan niets wegdoen en kleding dus ook niet. In mijn kledingkast hangt of ligt derhalve decennia van mijn leven. De tijdslijn is na te gaan aan de hand van de maten: M, L, XL, XXL, 3XL, 4XL.

Ik heb zelfs mijn PSU nog. De Persoonlijke StandaardUitrusting van de militaire dienst. We noemden het toen 'kloffie', zou iemand dat woord nog kennen? Mijn kloffie ligt weliswaar niet meer in de kledingkast, maar in een hoek op zolder. Inge heeft al enkele pogingen gedaan om het weg te gooien. Ik heb dat in eerste instantie tegengehouden onder het mom dat ik als reservist nog kon worden opgeroepen, hetgeen hoongelach deed genereren. Later zei ik dat ik mijn oude legerkleding nog eens aan mijn kleinkinderen wil laten zien omdat die geen dienstplicht meer zouden kennen. Maar ja, nu Rusland geregeerd wordt door een psychopaat en de VS door een seniele arrogante populist is het geen zekerheid meer dat ons nageslacht ontkomt aan het leger.

Als ik geconfronteerd word met de nadelen van mijn bewaarzucht, dan ruikt Inge haar kans.

Inge ruimt graag op en gooit het liefst alles weg. Ik moet oppassen dat ik zelf niet naast de cliko's langs de weg word gezet.

'Gooi toch eens wat weg, je draagt die kleren toch nooit meer', is haar gebruikelijke openingszin.

'Dat kan nog wel eens meevallen, want ik ben van plan te gaan lijnen', is dan mijn gebruikelijke tegenzet. De rest van het verhaal zal ik u besparen, en na veel discussie verwijder ik dan het meest minimale uit de kledingkast dat Inge toestaat.

Zou ze gelijk hebben en zou ik nooit meer terug kunnen gaan van 4X naar bijvoorbeeld XXL?

Is XXL echt voltooid verleden tijd?

Vanochtend las ik de krant. Het nieuws van de dag is dat Frits Bolkestein is overleden. Hij was voor mij een toonbeeld van de goedgeklede man. Nou was dat niet helemaal van hem. Toen Frits partijleider werd van de VVD, vond hij dat hij er smaakvol moest uitzien. Hoe zie je er smaakvol uit? Frits had geen idee, want hij heeft zelf geen smaak. Dus wat deed hij: hij belde de Society Shop en zei: 'Kleedt mij!' En zo zat Frits al die jaren strak in het pak. Een heer.

Bij het artikel staat een foto van Frits die in 2020 werd gemaakt toen zijn neef Martijn in de tweede kamer kwam voor de VVD. Ik kijk nog eens goed en ik zie een broze man in een veel te groot pak van de society shop. En dan valt het kwartje. Het is wel degelijk mogelijk om weer terug te keren naar een kleinere maat. Frits is daar het dode bewijs van. Maar waarom heeft Frits toen dan geen driedelig pak van dertig jaar terug aangetrokken zodat hij de inauguratie als een heer en strak in het pak kon meemaken?

Het antwoord is simpel. Al die pakken waren door zijn vrouw (actrice Femke Boersma) weggegooid omdat ze Frits toch nooit meer zouden passen. Een fout die meer vrouwen maken.

Ik kijk op van mijn krant en zeg tegen Inge: 'Er verdwijnt vanaf nu geen kledingstuk meer uit die kast'.

Raar

22-02-2025 F. Ik was weer eens in het Wilhelminapark. Het is een klein, maar aangenaam park. Ik kom er langs op weg naar Rhijnauwen. Normaliter geniet ik van de bomen in het park, van de rust die daar heerst en van de zich onbespied wanende medemens.

Het Wilhelminapark, ook wel bekend van de uitdrukking: 'Ik woon aan het Wilhelminapark'. De woningen rond het park zijn voor de meeste mensen echter onbetaalbaar. Toch ken ik er een paar die die zin zonder blikken of blozen mogen uitspreken. Ik denk wel eens: 'Ik ben toch ook een hardwerkende Nederlander! Waarom woon ik daar niet!' Voor de een is wonen aan of bij het Wilhelminapark heel vanzelfsprekend, terwijl de ander er alleen maar van kan dromen. Dat vind ik niet alleen oneerlijk, maar het is ook heel erg raar!

Vandaag werd mijn aandacht getrokken door een vreemd tafereel. Ik stond stil bij het vijvertje midden in het park en zag een vrouw een knobbelzwaan aaien. Voor mij zijn knobbelzwanen gevaarlijke dieren die met hun vleugels een mens in één klap vleugellam kunnen slaan. Het was een vreemd gezicht. Ik wil eigenlijk raar zeggen, maar dat past niet bij mijn voornemen alles wat zich aandient voor lief te nemen. Maar raar, dat was het. De zwaan strekte zijn hals en de vrouw streelde hem alsof het geen stevige zwanenhals was, maar een lief klein pluizig schoothondje.

Zouden ze elkaar soms kennen? Had de vrouw misschien voor het dier gezorgd toen het gewond was of honger had? In ieder geval was te zien dat de twee het goed met elkaar konden vinden. Ik voelde een jaloerse energie opkomen. Nee, dacht ik, de dingen moet je nemen zoals ze zich aandienen. Dat blijkt nog niet zo eenvoudig. Ik vind al snel iets raar. In dit geval, de jaloers makende variant van raar.

Even verderop kwam ik een man in werkkleding tegen met een koptelefoon op zijn hoofd. Hij stond de hoge wildgroei te zagen, te kappen en te knippen, horizontaal en verticaal. Kortom, de man was aan het snoeien. De hoge stengels die hij had geveld waren bovenop hem gevallen. Het leek daardoor net alsof de natuur hem ook het zwijgen probeerde op te leggen.

Misschien is het een aardig idee om later eens uit te werken. De mens die het initiatief neemt om de wereld naar zijn hand te zetten, maar daaraan hopeloos te gronde gaat. Dat soort tegenstellingen of schijnbare tegenstellingen geven het verhaal een zekere spanning. Dat is de tragiek van de paradox: het goed willen doen, maar desondanks ruim baan geven aan de wraakgevoelens van de hierdoor ontwaakte natuur.

Ik had me goed ingepakt tegen de kou; de temperatuur lag rond het vriespunt. Er waaide een gure wind, waardoor de gevoelstemperatuur zo laag was dat er van een gevoel in armen en benen geen sprake meer was. Kortom, het was stervenskoud. Zeker wanneer je open en bloot rondrijdt in een scootmobiel.

Er kwam een vrouw naar me toe met zwarte panty's onder een korte broek, een combinatie die direct mijn aandacht opeiste. Ze kwam gelopen van de begraafplaats St. Barbara, een oase van rust en herinnering. Misschien was haar kledingkeuze gebaseerd op wat zij passend vond voor een begrafenisbezoek. Zwarte panty's staan gedistingeerd, maar zijn veel te koud voor de tijd van het jaar. Daarom koos ze natuurlijk voor die korte broek. Hierdoor ontstond er een combinatie van gedistingeerd zwart én toch niet al te koud. Maar wat weet ik ervan.

Ik dacht nog: 'Met panty's op een scootmobiel, ik moet er niet aan denken'. Maar waar die rare gedachte nou opeens vandaan kwam? Al sla je me dood.

Gisteravond zag ik ook iets raars. Ik was op weg om naar bed te gaan. De lichten in de woonkamer waren al gedoofd. Het was pikkedonker. Ik weet niet waarom, maar ik keek nog even om naar de tuin. Tot mijn schrik zag ik in de tuin van de burens, vlak achter de schutting, in het donker een hoofd lopen. Gelijk dacht ik aan een insluiper. De energie om alarm te slaan zwol aan van een kabbelend beekje tot een razende tsunami. Toen gebeurde er iets raars. Het hoofd leek een sprong te maken en veranderde in een zwarte kat. Alsof er niets aan de hand was liep de kat eigenwijs over de rand van de schutting om daarna te verdwijnen in de duisternis. Daar stond ik dan, het hart bonzend in de keel. Ik troostte me met de gedachte dat mijn ongerustheid voortkwam uit onschuld en louter goede bedoelingen. Het had immers een insluiper kunnen zijn.

Gistermiddag zag ik nóg iets raars. Ik woon tegenover een lagere school. Gewoonlijk gebeurt daar van alles, maar gisteren werd er toch geschiedenis geschreven. Alle kinderen stonden op

de tafeltjes en begonnen te springen en te dansen. Niet eventjes, maar al gauw een kwartier lang. Dat vind ik niet alleen opvallend, maar het is ook raar.

Nee, met dat voornemen van mij om de wereld onbevooroordeeld tegemoet te treden gaat het nog niet zo lekker. Maar misschien is dat ook niet zo gek. Zeg nou zelf, wie kan dat wel?

Een nabrander. Ik vind het raar (en verontrustend) dat er in Nederland anno 2025 een praktijk bestaat waarbij demonen worden uitgedreven en dat daar wettelijk niets tegen te doen valt.

Er was geen meerderheid in de Tweede Kamer voor het wetsvoorstel (met dank aan NSC en CDA) om de zogenaamde conversietherapie (mentale castratie voor homoseksuelen en transgenders) strafbaar te stellen. Dat is niet alleen raar, maar het verdient jouw stem om je hier tegen te verzetten. Eén uitzondering op de regel moet toch kunnen. Dat is naar mijn bescheiden mening niet te veel gevraagd. Dat heet beschaving.

De keuze

22-02-2025 L. De man had haast omdat het de verjaardag van de tweeling was. Misschien reed hij daarom iets te hard. De zon stond laag en het was in een flauwe bocht dat de man van de weg raakte. De auto kwam tot stilstand tegen een boom.

Toen gebeurde er iets vreemds. De man merkte dat hij zijn lichaam verliet via zijn kruin. Hij hing boven de auto en zag zichzelf over het stuur liggen.

Op hetzelfde moment zag de man wezens naar hem toe komen. Ze wilden hem iets duidelijk maken. Ze wenkten en riepen naar hem, maar hij kon het niet horen. De man was bang. Hij wendde zich af en vluchtte weg. Zoekend naar een schuilplaats zag hij een zwangere vrouw lopen. De man nestelde zich in het nog zielloze kindje dat zij met zich droeg.

De baarmoeder bood de man warmte en bescherming. De man voelde zijn nieuwe lichaam ontwikkelen. De man voelde ook wanneer zijn moeder verdriet had. Hij was met haar misselijk wanneer ze iets verkeerd had gegeten. Hij genoot met haar wanneer ze zong. Er ontstond een band tussen hem en die nog onbekende vrouw.

Acht maanden later werd hij geboren. Het was op een rustige woensdagochtend. Plotseling trok de baarmoeder zich om de man samen. Eerst af en toe een beetje, maar het werd steeds heviger. De man had het gevoel dat hij helemaal in elkaar werd geperst. Het ontspande weer, maar voor hij weer helemaal bij kon komen, kwam er een nieuwe samendrukking. En weer een. Ze werden nog erger en de man werd naar beneden gedrukt, een nauwe smalle donkere gang in. Hij kon niet meer terug. Hij zat vast en werd verder geperst.

Tot hij een fel licht zag. Hij werd naar het licht getrokken en opeens werd hij opgetild en zweefde door de ruimte. Automatisch zette hij het op een huilen.

‘Het is een jongen’, zei de vroedvrouw.

Word je bij een geboorte opnieuw geprogrammeerd? Het is raar, maar de man dacht niet meer aan zijn vorig leven. Hij had ook zoveel te doen. Hij moest de taal weer machtig worden. Hij moest weer leren lopen. Hij moest zich weer ontwikkelen tot een nieuwe man.

De jaren daarna waren goed, de man had prima ouders. Hij ontwikkelde zich tot een slimme kleuter. Niets stond een mooi nieuw leven in de weg. Tot die ene dag.

De man liep met zijn moeder over straat. Zoals altijd had hij veel nieuwe indrukken te verwerken. Nieuwsgierig keek hij rond en toen zag hij haar. Ze liep aan de overkant van de straat. Ze was somber. Haar schouders waren gebogen alsof ze een zware last droeg. De man was in de war. Er was een herkenning, maar hij begreep niet wat. Het beeld van de vrouw liet hem niet los. De hele verdere dag zag hij in gedachten de vrouw lopen.

Het bleek dat de vrouw in zijn buurt woonde. Hij zag haar vaker. Het was een mooie vrouw, maar er ging een intens verdriet van haar uit.

Omdat hij in een rustige buurt woonde speelde hij vaak alleen op straat. Dat gaf hem de mogelijkheid om de vrouw te volgen. Ze woonde twee straten verder. De man stond geregeld voor haar deur. Hij ontdekte dat ze de moeder was van een tweeling. Ook met deze kinderen voelde hij direct een band. Hij begreep niet waarom, maar het was er.

Hij ontdekte ook dat de vrouw elke dag op de bus stapte. Soms nam ze de tweeling mee.

De man was gefascineerd en op een bepaalde dag liep hij achter de vrouw de bus in. Hij was een klein hummeltje en de chauffeur had niet door dat hij instapte, of misschien dacht de chauffeur dat hij bij de vrouw hoorde. De man stapte uit toen de vrouw ook uitstapte. Het was bij een ziekenhuis. Hij volgde de vrouw door de imposante gangen. Ze ging een kamer binnen en, als moest de man dat in opdracht van een hogere macht doen, volgde hij haar stiekem de kamer in.

Er lag een man in bed. Hij bewoog niet. Hij had een slang in zijn keel en een infuus in zijn arm. De man stond verstard in een hoekje. Hij zag zichzelf. Dit was de man die in de flauwe bocht was verongelukt.

Op dat moment realiseerde de man zich alles. Hij was bij het ongeluk niet overleden. Die wezens hadden geprobeerd hem aan te geven dat het zijn tijd nog niet was en dat hij terug moest keren naar zijn lichaam. Hij had dat niet gedaan en als resultaat lag hier nu een zielloos lichaam in coma.

Nu de man wist wat er gebeurd was, was hij ook geen kleuter meer. Hij was een volwassen man in het lichaam van een kind waarin hij niet thuishoorde.

De man volgde de vrouw in die periode daarna bijna elke dag. Hij zag zijn kinderen, de tweeling. Mooie jongens, maar ook zij straalden een verdriet uit. Hij werd weer verliefd op zijn vrouw. Maar de liefde was onbereikbaar. Hij realiseerde zich dat hij bij het ongeval een grote fout had gemaakt. Zijn oude lichaam was er nog, al jaren in coma en in leven gehouden in een ziekenhuis, en hij zat gevangen in een ander lichaam. Als hij uit dit lichaam kon ontsnappen, dan kon hij misschien terugkeren naar zijn vorig leven. Maar hoe ontsnapt een ziel aan een lichaam?

In de daarop volgende weken stond de man voor een enorm dilemma. Hij begreep dat hij alleen kon terugkeren naar zijn oude lichaam als hij zich zou ontdoen van zijn nieuwe lichaam. Hij moest zichzelf doden. Dan kwam zijn ziel vrij en kon hij terugkeren. Hij zou dan uit zijn coma ontwaken en kon weer verder leven met zijn vrouw en kinderen.

Hij realiseerde zich dat hij daarmee zijn moeder enorm veel pijn zou doen. Dat deed hem veel verdriet, maar het verlangen naar zijn vrouw en kinderen was te groot. De man beseftte dat het niet anders kon en zo kwam hij tot het plan.

Na dagen van aarzelen stapte de man een kerk binnen. In deze kerk kwam hij al in zijn vorige leven. In deze kerk was hij ook gedoopt in zijn huidige leven.

Met zijn kleuterpasjes liep hij de trappen van de toren op. Na ontelbare treden stond de man op de toren. Hij keek naar beneden. Zijn gedachten gingen naar zijn moeder. Mocht hij haar dit verdriet aandoen? Maar zijn gedachten gingen ook naar zijn vrouw en kinderen. Hij wilde ze terug. En daarom, terwijl de kerkklok twaalf uur sloeg, stortte de man zich van de toren. Op weg terug naar een oud leven.

Op dat moment zat de vrouw huilend naast het bed van haar man. De arts stond er wat onhandig bij. ‘Het was het beste dat we konden doen’, zei hij, ‘na zoveel jaar coma is er absoluut geen kans meer dat uw man nog wakker wordt. U heeft echt de beste keuze gemaakt.

Terwijl de vrouw snikkend naast het bed van haar man zat, noteerde de arts in de status:

“In overleg met de vrouw de apparatuur uitgeschakeld. Tijdstip van overlijden: 11.59”

Repeterend toeval

26-02-2025 F. Ik las in het donker de vroege rode cijfers op mijn digitale wekker. Het was nog geen tijd om op te staan, dus ik gaf me over aan mijn favoriete bezigheid, het loom wakker worden. Omdat ik daar genoeg tijd voor had, repeteerde ik voor mijn geestesoog de dag die aanstonds stond te gebeuren.

Eerst ontbijten met een heerlijk kopje koffie. Op de tafel voor me ligt uitgespreid de vertrouwde ochtendkrant. Berichten over oorlog, honger en geweld lees ik al lang niet meer. Ik stort me op de columnisten in de hoop door hun ironie en humor een zetje in de rug te krijgen waardoor ik met een goed gevoel aan de dag kan beginnen.

Vorige week ontmoette ik achter het huis een man die met gesnoeide takken in de weer was. Het was een man op leeftijd. Ik vroeg hem of hij het de komende tijd druk had. De boom in mijn voortuin moet ook gesnoeid worden. De boom heeft de gewoonte om zich met zijn luchtwortels groter en dikker voor te doen dan waar hij recht op heeft. Ik vroeg de man of hij eens naar de boom wilde kijken. Het oordeel luidde dat het voor het snoeien van de kroon niet het juiste moment was, maar dat de overdaad aan luchtwortels heel eenvoudig teruggesnoeid kon

worden. Hij rekende een net uurloon en was er naar alle waarschijnlijkheid zo'n twee uur mee bezig. De verweesde takken zou hij in zakken afvoeren.

Het is maandagochtend. Het snoeien kan beginnen. Bij aankomst ging hij direct aan de slag. Ik vroeg hem of hij zin had in koffie. De hardwerkende Nederlander heeft om onduidelijke redenen altijd trek in koffie. Je kunt ze maar beter te vriend houden en wanneer een kop koffie daarbij behulpzaam kan zijn dan moet je dat vooral niet laten. Hij wilde eerst de boom doen en daarna gezellig binnen een kopje koffie komen drinken. De klus was in een vloek en een zucht geklaard. Of het de gewoonste zaak van de wereld was, verscheen de GFT vuilophaaldienst op het toneel, die zonder morren de takken van hem overnam. Wat een gelukkig toeval.

Ik had koffie gezet. Hij wilde er graag melk en suiker bij. Net als ik. We gingen aan tafel zitten om daar de zakelijke kant van het verhaal te bespreken.

‘Weet u, ik heb die thermostaat ontworpen.’ Hij wees in de richting van de kamerdeur.

‘Hoe bedoelt u?’

‘Ik ben ontwerper van beroep geweest en heb dertig jaar geleden de tekening gemaakt voor die thermostaat van u.’ We hadden gelijk een band.

Hij overhandigde mij zijn business kaart, met daarop zijn naam en bankrekeningnummer. Ik wilde het bedrag gelijk overmaken. Vonk, heette hij. Net zoals ik. De band tussen ons werd door die gelijkluidende naam sterker en sterker. Van Vonk naar Vonk geld overmaken voelt daarentegen toch een beetje als een vergissing. Was hij soms familie? Nee, verzekerde hij, we zijn geen familie. Hij had een tijdje terug zijn hele stamboom uitgeplozen. Zijn complete familie, vanaf zeventienhonderd en zoveel, kwam uit Utrecht en omstreken. Mijn voorvaderen met hun gelijkenis vertonend zaad waren niet veel verder gekomen dan de provincie Groningen.

Dat zou wel heel toevallig geweest zijn. Maar zoals wel vaker het geval is, komt toeval nooit alleen. Ooit tijdens een rit met de regiotaxi benoemde de chauffeur het fenomeen van het herhaaldelijk terugkeren van geluk of verdriet als ‘repeterend toeval’. Ik was meteen gefascineerd door de combinatie van de elkaar op het eerste gezicht uitsluitende begrippen. Toeval kent toch geen wetmatigheid? Maar hij dacht daar heel anders over.

‘Wanneer je een positieve houding hebt in het leven, overvalt het geluk je net iets vaker dan wanneer het glas altijd maar half leeg is. Ik voelde waar hij heen wilde. Er werd voor mijn ogen

een heel blik positieve psychologie opengetrokken. Ik heb het voor de gelegenheid nog maar eens opgezocht:

‘Positieve psychologie is een stroming binnen de psychologie die niet focust op wat misgaat in het leven, maar juist op wat goed gaat. Een belangrijk aspect van positieve psychologie is dat het proactief en preventief is. In plaats van te wachten tot er problemen ontstaan, helpt het je om een buffer op te bouwen tegen stress en tegenslagen’.

Maar nu weer terug naar de snoeier, tevens uitvinder. Hij vertelde dat hij nog veel meer dingen had uitgevonden. Vooral 's nachts kreeg hij bruikbare invallen. Zo had hij jaren geleden een instrument ontworpen voor de behandeling van baarmoederhalskanker. Volgens hem wordt deze uitvinding nog steeds in de Nederlandse ziekenhuizen toegepast. Wel in een modern jasje, maar nog steeds gebaseerd op hetzelfde principe.

Van thermostaten tot kankerbestrijding. Op dat moment be kroop me een vermoeden dat ik met een fantast te maken had. Ik kon het niet uitsluiten, maar gaf hem het voordeel van de twijfel.

Hij vertelde dat niet ieder ontwerp het had gehaald. Zo had hij ook een tandpastahouder bedacht die een tube tandpasta rechtop kon houden, afsloot en waarmee je de tube tot de laatste druppel kon uitknijpen. Voor dit ontwerp had hij de handen niet op elkaar kunnen krijgen.

En nu op zijn zevenenzeventigste was hij druk doende om hulpbehoevende lui lakken en invaliden uit de brand te helpen met het onderhoud van hun tuin. Uitvinder zijn en tuinman, ik kan me een slechter leven voorstellen. Hij vertelde het allemaal voor de vuist weg, een man met een opgeruimd karakter. Waarschijnlijk was hij, zonder het te weten, iemand voor wie het repeterend toeval graag een stapje harder wilde lopen.

Karma

04-03-2025 L. Ik weet niet waarom ik het deed, want eigenlijk heb ik een hekel aan kappers. Dat komt waarschijnlijk door een jeugdtrauma. Als kind kwam de kapper bij ons thuis. Er werd dan een eettafelstoel in het midden van de kamer gezet waar mijn broer en ik gedwongen op moesten gaan zitten om het vervolgens te ondergaan.

De kapper was een lange magere man met een sigaret in zijn mond (dat mocht toen nog gewoon) en met een tondeuse scheerde hij onze nekken op. Vreselijk was dat. Na afloop bevoelde ik met tranen in mijn ogen de stekeltjes in mijn nek. Kinderleed.

Waarschijnlijk daardoor liet ik als puber mijn haar tot op mijn schouders groeien, dit weer tot afgrijzen van mijn moeder. De wraak van een verbitterd kind.

Uiteraard was het lange haar tijdelijk en kreeg ik later een volwassen haardracht. Aan mijn bezoeken aan de kapper bleef echter een negatieve energie hangen. Zo wil een kapper bijvoorbeeld praten. Van die vreselijke keutergesprekken over het weer, bijzondere gebeurtenissen of vakanties. Het interesseerde mij allemaal niet. Ik gaf korte antwoorden waardoor de kapper het binnen een paar minuten begreep: met deze klant is geen gesprek mogelijk. Zo snel mogelijk doorknippen, het achterhoofd laten zien via de spiegel, afrekenen en de deur zo wijd mogelijk open houden.

Ik ging ook zo min mogelijk naar de kapper. Pas als mijn omgeving opmerkingen ging maken over mijn haarlengte dan wel het ragebolgehalte, en niet meer met mij in het openbaar wilde verschijnen, dan maakte ik de gang naar de kapper.

Ik weet dus niet precies waarom ik het deed. Het was de dag voor kerst en ik moest van Inge naar de kapper. 'Zo ga ik niet met je in een restaurant zitten', zei ze resoluut en stuurde me naar de kapper in het nabije winkelcentrum. Ik kwam daar even na vijven aan. Er waren twee kapsters met de laatste klanten bezig. 'Kan ik nog?', vroeg ik vriendelijk. Ze keken elkaar aan. Er was een enorme aarzeling, maar toen zei een van hen: 'Nou, vooruit dan maar, ga maar zitten'.

Ik was de laatste klant voor kerst. Er meldde zich nog een ragebol, maar die werd de deur gewezen. Na mij was het toch echt wel genoeg.

Toen ik op de stoel mocht, hoefde ik gelukkig niet te praten. De twee kapsters (eentje was al aan het opruimen) deden dat wel met elkaar. En zo kreeg ik te horen dat het een lange drukke dag was geweest. Een collega had zich ziek gemeld, dat deed ze wel meer op drukke dagen. Er waren veeleisende klanten geweest, maar nu was de dag dan eindelijk bijna voorbij en werd het kerst. Behendig knipte de kapster door, liet vervolgens mijn achterhoofd via de spiegel zien. 'Prachtig', zei ik. Daarna rekende ik af en hield de kapster de deur wijd voor me open.

Ik liep terug naar huis en passeerde de Gall & Gall. Waarom ik het deed weet ik niet, maar ik ging naar binnen en kocht twee mooie flessen wijn die ik als cadeau liet inpakken. En met die twee flessen wijn liep ik terug naar de kapperszaak. Ik klopte op het raam en de schoonmakende kapsters keken op. Ze keken elkaar aan met een blik van 'daar heb je hem weer, houdt het dan nooit op?', maar eentje kwam toch naar de deur. 'Hier, voor jullie', zei ik, 'omdat jullie me toch nog wilden knippen. En hele fijne dagen!'

Ik kan u verzekeren dat het geven van een fles wijn aan een kapster één van de beste dingen is die je kunt doen. Het heet 'Karma' en dat betekent dat datgene dat je uitdraagt vanzelf weer naar je toekomt. De volgende keer dat ik me in de kapsalon meldde werd ik allerhartelijkst ontvangen. De kapsters waren heel attent en vriendelijk. Ik kreeg koffie, maar als ik iets anders wilde dan was dat ook goed. We hadden fantastische gesprekken over het weer, bijzondere gebeurtenissen of over onze vakanties. Ik liet mijn vakantiefoto's zien en ze vonden ze geweldig!

Nu is het wel zo dat je je Karma moet onderhouden. Een fles wijn doet je Karma tijdelijk opleven, maar de kapsters gaan trouwen of verhuizen en worden dan vervangen door andere lieve kapsters die jou en je Karma niet kennen. De gesprekken krijgen weer een koetjes-en-kalfjes gehalte en de hartelijke lach als je binnenkomt versteent weer tot een korte knik.

Karma. Een goede daad heeft van nature goede gevolgen, slechte daden hebben van nature slechte gevolgen. Dat ontloopt je niet. Geen goede daad blijft onbeloond en geen slechte daad blijft onbestraft. Soms twijfel je daaraan als er weer zo'n plebejer overlijdt die alleen maar slecht deed en nooit slecht leek te ontvangen. Maar troost u, het Karma eindigt niet bij de dood en de straf volgt vanzelf in een volgend leven.

Hoe ik dat zo zeker weet? Nou, toevallig heb ik een mediamieke vriendin die een goed netwerk heeft aan gene zijde. Zij heeft me dat verteld.

'Dus Poetin, Netanyahu en Trump ondergaan hun straf nog wel?', vroeg ik haar. 'Reken maar', zei ze, 'De moeder van Poetin was in haar volgende leven een vredige verpleegster in een ziekenhuis in Marioepol en kwam op een vreselijke wijze tijdens een bombardement om het leven. De moeder van Netanyahu was in haar volgend leven een directrice van een weeshuis in Gaza en kwam ook tragisch om het leven door Israëlish geschut. En de moeder van Trump...'

'Wacht even', interrompeerde ik haar, 'Je hebt het nu over de moeders en niet over de heren zelf.' 'Tja, wat verschrikkelijker kun je als vrouw doen dan dit soort zonen baren', antwoordde mijn vriendin, 'dan moet je ook niet gek staan te kijken als je in je volgende leven door je eigen zoon wordt plat gebombardeerd'.

De zeeduivel

04-03-2025 F. Deze week was er weer van alles aan de hand.

Ik had zin in een lekker visje. Achter de toonbank lag een keur aan eetbaar dood zeeleven, leven dat ooit uitgelaten levend was geweest. 'Koppie eraf'? De vraag resoneerde en riep bloedige beelden op, beelden die je eerder zou verwachten van een slagveld dan van een bezoekje aan de viskraam.

De medewerker van dienst stond gediensig met de armen over elkaar achter de toonbank. De toonbank lag vol met allerlei soorten vis, waaronder de zeeduivel. Een griezelige vis. De kop lijkt weggezwommen uit een nachtmerrie. Zelfs onbeweeglijk boezemt de kop angst in. Ik vind dat wat je op je bord aantreft je geen angst moet inboezemen. Dat zal de reden zijn van mijn weigering om ingewijd te worden in het ritueel van het machtige zeeduivel genieten.

Groente en vriendelijk uit hun ogen kijkende weidelobbessen zijn wat mij betreft helemaal oké, hoewel de twijfel wel begint te knagen. Er zijn te veel steekhoudende argumenten. Ik heb er blijkbaar geen probleem mee dat dieren voor ons 'Here zegen deze spijs, Amen' doodsangsten moeten uitstaan. Een argument in mijn voordeel is dat voor het ervaren van angst een zekere toekomstverwachting noodzakelijk is.

Carnaval is deze week weer van start gegaan. Het bezopen spektakel moet voldoende gelegenheid krijgen om zich tot in de kleinste haarvaten van de hersenen te kunnen nestelen. Je schreeuwt, rookt en zuipt er flink op los en doet verwoede pogingen om in het gevlj te komen bij een meisje dat zich eerder die avond voorstelde als 'jouw lieve prinses'. Realiseren waar je mee bezig bent, werkt in de regel niet in het voordeel van een opperbeste stemming.

In mijn jonge jaren begon het bieren vaak al op vrijdag. Indrinken is belangrijk voor het ware genieten. Zeker wanneer je door wilt gaan met feesten. Van de vrijdag op naar de zaterdag, de zondag, de maandag en als het even kan ook nog even door naar de dinsdag. De woensdag is altijd een twijfelgeval. Op woensdag is het traditie om compleet gaargezopen op het plein haring te komen happen. Maar haring is niet het enige wat er op die dag gehapt wordt. Ook dan gaat het van Bertje Bierenbroodspot. Na het canavalsfestijn is het altijd weer afwachten of het lijf zich staande zal houden. Zal de griep epidemie dit keer meevallen of zal het ook dit jaar weer stevig om zich heen grijpen?

En dan het verdrietige bericht van het overlijden van Dieuwertje Blok. De vrouw aller vrouwen, de moeder aller moeders, ze is niet meer. Ze was jarenlang het gezicht van het Sinterklaasjournaal. Opgewonden kinderharten stelden hun vertrouwen in haar wanneer de pakjes weg waren of de boot gezonken was. Net zoals de vaders en moeders. Zij was een veilige baken, een rots waar je je in de woelige decembermaand aan vast kon houden.

Zeg nou zelf, wie is er nou niet op haar verliefd geweest? De mensen die dat beweren, dienen zich op de kortst mogelijke termijn na te laten kijken.

We zullen het zonder haar mooie krullen en optimistische uitstraling moeten stellen. De vrolijke twinkeling in haar ogen maakte haar een boegbeeld. Ze was wie ze was en wat ze was, een vrouw uit één stuk. Een lekker stuk Uniekaas, gezegend met een uiterlijk dat prettige gevoelens in eenieder losmaakt. Hoe moet dat voor haar geweest zijn? Zij was niet op haar bevallige achterhoofd gevallen dus ze zal zich gerealiseerd hebben dat ze door velen aanbeden werd. Het heeft haar niet arrogant of zelfbewust gemaakt. Integendeel. Ze bleef er vrolijk en onbevangen onder. Ook dat is een kracht.

Trump en Zelensky maakten deze week stevige ruzie in *the Oval Office*, live uitgezonden op de Amerikaanse televisie. Trump is er een meester in om stevig aan de boom te schudden. Het probleem met hem is dat het bij hem nooit bij één boom blijft. Hij past de strategie van powerplay en angst zaaien toe op iedere willekeurige boom.

Om mij heen hoor ik angstige geluiden. We weten het even niet meer. De Europese leiders doen hun best om eenheid uit te stralen. Enorme geldbedragen worden er vrijgemaakt om het wegvallen van de Amerikaanse steun aan Oekraïne te compenseren.

Een tandeloze NAVO, onze Mark had zich in zijn naaste dromen geen slechtere kat in de zak kunnen voorstellen. Het heeft er alle schijn van dat we in Europa qua angst zijn overgelopen van de veilige kant naar de kant waar de klappen vallen en ons moeten scharen bij de Zeeduivel en zijn kornuiten, die liggend in een bak met ijs ons recht in onze vraatzuchtige gezichten uitlachen

omdat zij al dood zijn en niet nog eens dood kunnen gaan. Voor hen is de strijd gestreden. De Europese strijd daarentegen moet nog beginnen.

En dat alles, zonder Dieuwertje Blok, de vertrouwde baken van rust en vertrouwen.

Het was me het weekje wel.

Allen voor één

09-03-2025 F. Ik zag bij mij in de buurt een besnorde man op een bankje zitten. Het was een gedistingeerde man op leeftijd. Netjes in de kleren en haartjes keurig in het gelid. Hij zat in de zon een boek te lezen, dus ik ging ervan uit dat hij van lezen hield. In mijn ogen, geen al te gekke veronderstelling. Ik sprak hem aan met de vraag of hij misschien een lezer was.

‘Waarom wil je dat weten?’ vroeg hij op agressieve toon.

Die had ik even niet zien aankomen. Ik probeerde de stemming om te buigen en vroeg hem of hij interesse had in ons fraai uitgevoerde 2023-boek. Gratis.

‘Nee!’ was zijn besliste antwoord.

Een onverwachte botsing tussen twee uiteenlopende karakters.

‘Ach, lazer toch op!’ was wat hij niet zei, maar ik wel meende te horen. Een normaal mens zou dan denken: ‘Oké, ik heb het begrepen. Ik ga er maar weer eens vandoor. Fijne dag verder.’ Maar ik bleef staan en er ontspon zich een onverwacht gesprek. Ik zeg niet dat het een leuk gesprek was, maar dat het überhaupt tot een gesprek kwam was opmerkelijk, gezien de eerdere onwelwillendheid.

Ik zag dat hij een boek las over een militaire aangelegenheid. Volgens de afbeelding op de voorkant van het boek ging het om een gebeurtenis uit de tweede wereldoorlog. Ik hoorde hem geduldig aan. Het boek ging volgens zijn zeggen vooral om de logistieke aanvoer van man- en slagkracht.

Toen hij even stilhield nam ik de gelegenheid te baat. Ik vertelde dat ik oorlog en geweld verafschuw en dat ik krachtige pacifistische overtuigingen door mijn aderen voelde stromen. Ik vertelde over de inspiratie die ik kreeg uit zinnen als: *‘Je déteste la légitimité des guerres’* (*‘Ik haat de legitimiteit van oorlog’*) van de Franse singer-songwriter Georges Moustaki. Een uitspraak die wijst op de manier waarop regeringen, ideologieën of systemen oorlog goedpraten en als iets noodzakelijks of onvermijdelijks beschouwen.

De man verschoot van kleur. Hij had moeite om rustig te blijven. Ik zag hem kwaad worden. Hij had er geen goed woord voor over. Hij moest er nog net niet van overgeven. Mijn droom om een einde te maken aan de eeuwigdurende cyclus van oorlog en wraak viel bij hem niet in goede aarde.

Hoe het kwam weet ik niet meer zo precies. Het zal wel te maken hebben met de stille aandrang van mijn goede humeur. Misschien waren het de emoties. Uit het niets begon hij opeens te vertellen over de mantelzorg voor zijn hulpbehoevende vrouw die de hele dag vergaat van de pijn. Hij had het er zwaar mee. Om wat op adem te komen ging hij er dagelijks met de fiets op uit. Het

bankje was zijn vaste rustplaats. Het liefst dook hij onder in een boek over de strijd tussen het goede en het kwaad.

Het was duidelijk dat we geen vrienden zouden worden, maar de openheid die toen was ontstaan, had bij mij een gevoelige snaar geraakt. Ik nam afscheid van hem om hem daarna nooit meer te spreken.

Bij de NAVO-slogan die hoort bij artikel 5: 'een aanval op één, is een aanval op iedereen' moest ik onwillekeurig denken aan een eerder gedane 'allen voor één' drie musketiers-geloofte. Hoewel ze bekendstaan als de drie musketiers spelen hun avonturen zich af met vier personen. Drie oud getrouwen en een vierde, de eigenlijke held van het verhaal, de jeugdige d'Artagnan. Hun motto was: 'Eén voor allen en allen voor één'. Als ik het goed heb begrepen, streden ook zij voor de goede zaak. Weer een andere, maar nog steeds een goede. Welke precies, dat ben ik even kwijt. Als ik me goed herinner had het iets van doen met het bestrijden van een slechterik die het niet goed voor had met de Franse koning uit die tijd.

Op het wereldtoneel zijn er tegenwoordig ook drie musketiers actief. Ook zij strijden voor een goede zaak. Hoe kan het ook anders. De goede zaak van hun eigen voordeel op het wereldtoneel. Rusland, China en Amerika, de drie musketiers, gevormd naar het sjabloon van het op eigen gewin beluste Rupsje Nooitgenoeg. Ieder in een eigen versie.

Kunnen de Europese landen eendrachtig een vuist maken en zich als een krachtige d'Artagnan met een degen van 800 miljard door het leven slaan? Nationalistische populistten verkeren in dubio. Eigen volk eerst of toch maar eieren voor je geld kiezen en aansluiten bij de andere Europese landen? Zou het gezichtsverlies betekenen wanneer ze zich verbinden met het bij elkaar geschraapte Europees zootje?

De drie dan wel vier musketiers vormden een echte eenheid. Zij zouden elkaar nooit verraden of in de steek laten. Dat moeten de Europese leiders nog maar laten zien. Onder druk kunnen beloftes vloeibaar worden.

Aansluiten bij een van de drie geopolitieke zwaargewichten is geen optie. Er worden wel pogingen gedaan om de zoek geraakte betrekking tussen Europa en Amerika te herstellen, maar de 'America first' gedachte laat dat waarschijnlijk niet toe. Amerika heeft er volgens Trump genoeg van om zich door Europa de wet te laten voorschrijven. 'Los eerst je eigen zaakjes maar op'. De stoere NAVO-afspraken om in tijden van nood voor elkaar in de bres te springen blijkt een dode mus. Hoe is het mogelijk dat we dat ooit geloofd hebben!

China en Rusland staan ideologisch te ver van ons af, dus daalt het besef in dat we er in Europa helemaal alleen voor staan. Tsjechië en Hongarije proberen het vege lijf te redden door te lonken naar de gunsten van de nieuwgeboren Russische tsaar. Europese leiders voelen dat er niet gedraald mag worden. Snelheid is geboden. Dan maar zonder de Hongaar Viktor Orbán en de Tjech Petr Pavel.

‘Allen voor één - min twee’. Dat is toch ook mooi! Of het genoeg zal zijn zal de toekomst moeten uitwijzen.

De euforie van het retourzenden

12-03-2025 F. Ik verkeer in een opperbeste stemming. Ik doe fluitend de afwas en zelfs een opgestoken middelvinger begroet ik met een glimlach.

De reden voor deze eruptie van tevredenheid is een nieuwe loot aan mijn levensboom, het gratis retourzenden van mijn online aankopen. Ik acht me heel goed in staat om in webshops keuzes te maken, maar ik begin te vermoeden dat dit geen vanzelfsprekendheid is en zeker niet wanneer het aankomt op het maken van de juiste keuzes.

Ik had in een webshop twee spijkerbroeken uitgezocht en heel goed op de specificaties gelet. Het moesten spijkerbroeken zijn met een rits, geen knopen. Ze moesten de juiste maat hebben qua lengte en taille en, heel belangrijk, ze moesten niet te smal zijn bij de benen. Woorden als ‘slim fit’ moesten alarmbellen laten overgaan. De slim fit pasvorm is alleen maar geschikt voor de slankere man. Kortom, ik was goed voorbereid. Ik voelde me sterk en heel goed in staat om een paar lullige open rondjes aan te vinken.

Twee dagen later werden er twee slim fitte jeans bij mij thuis afgeleverd. Wat was er in hemelsnaam gebeurd? Ik had toch goed opgelet! Misschien kwam het door mijn overdreven nadruk op die twee verboden woorden, waardoor ik gedreven door een sterke afwijzing alleen nog maar oog kon hebben voor een slim fitte werkelijkheid. Het deed me denken aan een aflevering uit de serie ‘*Fawlty Towers*’ waarin vanwege Duitse hotelgasten niet over de oorlog gesproken mocht worden. ‘*Don’t mention the war*’ is sindsdien een gevleugelde uitspraak. Ondanks het niet mogen, gebeurt het toch, of beter gezegd, juist.

Het terugsturen van de broeken bleek een peulenschil. Als eerste moest de retourzending worden aangemeld op de site van de verkoper. Ik had de streepjescode uitgeprint en alles weer netjes terug in de doos gestopt, dezelfde doos waarin de broeken de dag daarvoor bezorgd waren. Nu nog even de retourbon erop plakken en op naar het inleverpunt, een DHL inleverpunt bij mij in de buurt. Gelukkig had ik nog voldoende duct tape in huis om de boel goed dicht te plakken.

Nog een aanschaf. Ook hier weer hetzelfde treurige patroon. En dat ook nog eens op dezelfde dag. Misschien hing het in de lucht en had ik geen schijn van kans om iets anders te doen dan wat ik deed. Het fel-existerende vuur in mij wil vrije keuzes maken en heeft recht op het maken van eigen fouten. Maar af en toe bekruipt me het gevoel dat we als willoze

wezens slechts uitvoeren wat ons wordt opgedragen. Mij treft verder geen blaam.

Ik had een tip gekregen om eens na te denken over een microfoon voor het inspreken van de stukjes. Ik gebruik op dit moment de opname mogelijkheden op mijn mobiele telefoon, dus de verwachting was dat daar nog wel wat aan te verbeteren viel.

De online aanschaf van de microfoon bleek geen succes. Ik vergeleek de kwaliteit van de opname met de opname van mijn mobiele telefoon. De telefoon kwam als winnaar uit de bus. Met de euforie van de spijkerbroeken nog op het netvlies, besloot ik om de microfoon ook maar eens aan het ritueel van het retourzenden bloot te stellen. Ik deed de microfoon en de aanverwante spullen weer terug in de doos en doorliep de terugstuur procedure. Met als enige verschil dat het dit keer niet bij een DHL afleverpunt moest worden ingeleverd, maar bij een POST-NL afleverpunt. De beide punten bevinden zich in hetzelfde winkelcentrum, vlak tegenover elkaar.

En dat allemaal omdat ik de dagen daarvoor in mijn enthousiasme maar wat had lopen aanklikken. Ik weet nog dat ik over de aanschaf heel tevreden was. Net zoals nu bij het retour zenden. Je kunt dus blijkbaar twee keer plezier hebben van een verkeerde keuze. Bij dit inzicht verscheen er een glimlach op mijn gezicht.

Laatst kocht ik in de fysieke wereld in een nogal vreemde bui een zak borrelnootjes. Ik sla op mijn strooptocht door de Appie borrelnootjes over omdat ik het borrelen zelf verleerd ben en op de een of andere manier niet meer zo goed tegen de nootjes kan. Op het etiket stonden de wervende woorden 'kaas' en 'mosterd' in één zin gebroederlijk naast elkaar, dus het was duidelijk dat het hier ging om een onlosmakelijke combinatie. Tom en Jerry, Laurel en Hardy, kaas en mosterd. Ik hou van zowel kaas als mosterd, dus van deze nootjes zal ik beslist geen spijt krijgen.

's Avonds had ik me voor de buis genesteld met naast me een klein schaaltje tot de rand gevuld met de bewuste kaas en mosterd nootjes. De hand deed een greep naar de nootjes en ik begon te kauwen.

Wat een gore troep is dát zeg! Niet te geloven! Niet zomaar een beetje vies, maar ronduit walgelijk! Het is echt niet om te doen! Ik heb in mijn leven al heel wat vreemde smaken mogen proeven, dus neem van mij aan, ik sta mijn mannetje, maar wat ik nu door me heen voelde gaan was met geen pen te beschrijven. Ik stond al met de duct tape in de aanslag, maar realiseerde me dat terugsturen van een aangevreten zak met nootjes geen optie was. Ik heb de gore troep maar snel uitgespuugd. Een levensreddende reflex. Het zakje samen met de fijngekauwde gelige pulp verdwenen linea recta in de afvalbak.

Verwachtingen kunnen bedrieglijk zijn. Of helemaal niet uitkomen. Het is heel natuurlijk om verwachtingen te koesteren. Er zijn theorieën bekend waarin het menselijk bestaan gezien wordt als een opeenvolgende reeks verwachtingen. Initiële basale verwachtingen worden door positieve dan wel teleurstellende ervaringen bijgesteld. Dan worden er snel nieuwe verwachtingen aangemaakt. De bedoeling is dat de mens hiervan leert en er wijzer van wordt.

Ik kan je zeggen, door al die koop- en retour ervaringen van de laatste tijd ben ik toch een stukje wijzer geworden. Mijn ziel is er blijmoedig door opgeveerd, en ik kijk met een tevreden glimlach terug op de wonderbaarlijke pakjeswereld waarin we leven.

Apofenie

14-03-2025 F. Ik lag vanmorgen vroeg op bed. Het was nog donker en ik leefde in de veronderstelling de hele dag voor mezelf te hebben. Mijn arm hing buiten boord op zoek naar mijn mobiele telefoon. Tot mijn schrik zag ik een afspraak oplichten die ik eerder deze

week had gemaakt met de monteur van mijn traplift. De afspraak was gepland van 08:00 tot 12:00 uur. Ik wierp een snelle blik op de klok. Ik moest in een kwartier uit bed zien te komen, me aankleden, me in de handrolstoel hijsen en via de traplift naar beneden sukkelen. Ik voelde de Olympiër in me wakker worden. Het is me gelukt om het parcours in 00:13:12 af te leggen, een nieuw persoonlijk record.

Om 09:00 uur stapte er een man van 2 meter mijn huis binnen. Door zijn lengte kwam hij oog in oog te staan met de hoedenplank van de kapstok, dus een waarschuwing was wel op zijn plaats.

Het was een lange, dunne man met een scherpe blik. Ik zou zelfs het woord schrandere of intelligent in de mond willen nemen. Na wat sociale plichtplegingen over en weer wilde ik hem iets vragen.

Ik begon met een compliment. Wanneer je iemand voor je karretje wilt spannen, zul je eerst wat honing om de mond moeten smeren.

'U bent naar ik aanneem goed in technische aangelegenheden?' Ik vond dat een goed begin.

'Wilt u eens naar mijn koffiezetapparaat kijken? Er gebeuren de laatste tijd rare dingen. Ik zie dat het aan/uit-knopje op 'aan' staat, maar het apparaat staat vreemd genoeg 'uit'. Dat kun je zien aan het 'aan'-lampje. Die brandt niet. Het aan/uit-knopje is vanzelf van de 'uit'-stand in de 'aan'-stand geschoten, zonder dat het 'aan'-lampje gaat branden. Het apparaat staat volgens het aan/uit-knopje 'aan' maar is toch echt 'uit'.

De man keek me onderzoekend aan en liep zwijgend naar het blijkbaar zelfsturende stukje techniek.

'Ik weet zeker dat ik iedere keer na het inschenken van de koffie het aan/uit-knopje omhoog heb geduwd. Wanneer je zoiets vergeet dan ruik je dat al snel. Verbrande koffie verspreidt een nare penetrante geur.'

Omdat hij het ook niet wist, opperde ik als goedgelovige fantast de aanwezigheid van klopgeesten.

'Misschien is het een overleden dierbare, die vanuit het ijle hiernamaals een stevig signaal wil afgeven.'

Ik zei het voor de grap, maar voelde diep van binnen de beklemming van wat zich op dat moment aan ons wou openbaren. De suggestie wees in de richting van een duistere verboden wereld.

Om alle geesten te verjagen die op dat moment door de kamer zweefden, begon ik te vertellen over een film waarin een echtgenoot bewust speelt met de foutieve interpretaties van zijn vrouw.

Iedere keer wanneer hij zogenaamd de deur uit ging, draaide hij het gaslicht in de kelder omhoog waardoor het licht in de andere kamers begon te flikkeren en in kracht afnam. Ze werd er erg onzeker van. Ze vermoedde dat er iets mis was met haar ogen. De duivelse echtgenoot diepte de onzekerheid nog wat verder uit door haar ervan te overtuigen dat ze gek was geworden. Ze werd zo aan het twijfelen gebracht, dat ze haar eigen waarnemingen niet meer vertrouwde.

Zo'n manipulatief patroon kan iemand erg onzeker en afhankelijk maken.

De schrandere liftmonteur kwam spontaan op het woord '*gaslighting*'. En inderdaad, na wat googelen, bleek dat het woord een rechtstreekse relatie had met de door mij aangehaalde anekdote uit de film '*Gaslight*', een zwart/wit-film uit 1940, op YouTube vrijelijk beschikbaar.

[Gaslight 1940](#)

Er zijn sindsdien vele versies van de film uitgebracht, met als beroemdste kloon, de versie uit 1944, met Ingrid Bergman in de hoofdrol.

Er is in de mens een onbedwingbare neiging om zaken met elkaar in verband te brengen. Hierdoor kunnen fouten ontstaan. In de meeste gevallen gaat dat onbewust en onbedoeld, niet zoals in het hierboven geschetste boosaardige 'Gaslight' filmscenario.

Er is zelfs een term voor: 'Apofenie'. 'Apofenie is de menselijke neiging om patronen of betekenissen te zien in willekeurige gegevens.'

De liftmonteur vertelde dat hij zes maanden geleden gestopt was als leraar scheikunde. Na een intensieve periode, waarin én zijn vader was overleden én een leerling zelfmoord had gepleegd, had hij zijn knopen geteld en gekozen voor een meer praktisch beroep. Als leraar scheikunde met twee universitaire mastertitels op zak stond hij op school volgens eigen zeggen hoog in de pikorde. Hij voelde zich tegenwoordig op de trede staan waar je eerder een conciërge zou verwachten, maar daar had hij maling aan.

Ik had het met mijn schrandere blik al bij binnenkomst gezien. De man had meer in zijn mars dan het aandraaien van wat onbenullige bouten en schroeven. De rode overall zou je wellicht op het verkeerde been kunnen zetten.

Door zijn openheid aangemoedigd begon ik te vertellen over mijn lessen in onderdanigheid. In een rolstoel voel je je in eerste instantie buitenspel gezet. Je doet niet meer mee en denkt dat anderen daar ook zo over denken. Je meent in hun ogen zelfs medelijden te zien. Tel daarbij op het gedrag waaruit je kunt opmaken dat ze niets met je te maken willen hebben. En dat gebeurt dus allemaal onder de motorkap van mijn Apofenische hoofd. Het duurde even voordat ik me daar ten volle bewust van was.

Ik herken tegenwoordig op een kilometer afstand de nogal hardnekkige neiging tot misinterpretatie. Na de innerlijke toespraak met als olijke titel: 'Soep is niet te heet wanneer hij niet gegeten wordt', buigt mijn deemoedige ziel zich met gevouwen handen voorover om daarna weer gezellig in te dalen in mijn oude vertrouwde zelf.

Goed om te weten dat ik niet de enige ben die verkeerde conclusies trekt. Dat daar zelfs een woord voor is: 'Apofenie'!

Een mooi woord, maar vervelend is het wel.

Een dagje Amsterdam

17-03-2025 F. Stel je eens voor. Het is vroeg in de ochtend. Je zit in de trein van Utrecht naar Amsterdam. Het belooft een stralende zomerdag te worden. Je hebt zin in een bezoek aan het Stedelijk Museum. Vroeger, in de jaren tachtig, kwam je er vaak. Of beter gezegd, je was er kind aan huis.

Ik herinner me prachtige schilderijtentoonstellingen. De afscheidstentoonstelling 'La grande Parade' van museumdirecteur Edy de Wilde bijvoorbeeld, maar vlak ook de overzichtstentoonstelling van onze eigen Karel Appel niet uit!

Maar de dierbaarste herinnering kleeft toch aan de expositie van de in Nederland geboren Amerikaanse schilder Willem de Kooning. Schilderijen in een helder zacht licht.

Het Stedelijk Museum in Amsterdam is een oase van rust en bezinning. Wanneer er een monniksorde zou bestaan die zich toelegt op bezoekjes aan het Stedelijk Museum dan zou ik geen seconde twifelen en vandaag nog willen intreden.

Maar zover is het nog niet. Ik zit in de trein. Vanuit de stiltecoupé kijk ik uit over de velden en zie in de vroege nevel koeien grazen. Zo'n enorm stuk weidelandschap tot je beschikking hebben en dan met zijn allen toch op een kuddekluitje blijven staan. Maar ja, ik ben geen koe en weet niet hoe het voelt met al die warme zwart wit gevlekte lijven om je heen.

Om bij het museum te komen moet je op het Centraal Station overstappen op tramlijn 2. Die brengt je, al heen en weer schuddend, richting de Van Baerlestraat, de straat waar vroeger de ingang van het museum te vinden was. Na de immense verbouwing is het mijn museum niet meer. Ik merk op dat ik een persoon ben die heerlijk mijmerend in het oude, vertrouwde wil blijven hangen, de tijd waarin nog echte museumdirecteuren het voor het zeggen hadden.

Vanuit de tram heb je een goed zicht op het Amsterdamse stadsleven. Bij het Centraal Station vind je nog steeds de van plezier uit elkaar ploffende rondvaartboten. De tram sleept je langs het Betty Asfaltcomplex, stopt even bij het Spui (boekhandel Athenaeum, café Hoppe) om vervolgens via de Leidsestraat bij het Leidseplein aan te komen. Je bent er bijna.

Overal om je heen zie je vrolijk ogende dagjesmensen. Je ziet en hoort artiesten die hun kunstjes vertonen, met in het midden een nog lege smeebeker. De Nederlandse taal is er nog net niet in de minderheid.

Door de open deur van de tram klinkt het geluid van alweer een volgende tram, een tram die het ruime sop van de tegenovergestelde richting heeft gekozen. Het in de bocht snerpende tramgeluid vermengd zich met het gekrijs van een zwerm zeemeeuwen die zich tegoed doen aan een op de grond gesmeten patatje oorlog. In de verte hoor je het hysterische geloei van alweer de zoveelste politiesirene. Overal zijn de straten opengeboken.

Misschien ga je na je bezoek aan het museum nog wat doelloos rondlummelen in het Vondelpark. Laat in de middag, eten op het terras. Je smult de oren van het lijf en je voelt je voor even samen met de warme lijven van de stad Amsterdam, de mensen om je heen, een spannend boek en een overheerlijke cappuccino. Om daarna, moe en voldaan, weer op huis aan te gaan.

Het is een dagje Amsterdam, voor zover ik me dat herinneren kan.

De straat

17-03-2025 L. Het was een straat waarin eigenlijk niets gebeurde. Dat was vroeger wel anders geweest. Zo had ooit op nummer 13 een uiterst onhebbelijk ventje gewoond, Adolfje, die de hele straat geterroriseerd had. Alle tuinen was hij doorgegaan en had hij vernield, de boomhutten van alle kinderen waren gesloopt en hij pestte en sloeg iedereen. Het had veel moeite gekost om Adolfje uit de straat te verwijderen, maar uiteindelijk was het toch gelukt.

Daarna waren er problemen met het gezin dat aan het uiteinde van de straat woonde. Ook zij wilden graag de baas in de straat zijn en hadden hun directe burens geïntimideerd en konden in de tuinen van die burens doen wat ze wilden.

De andere gezinnen in de straat waren bang dat het boze gezin ook in hun tuin de baas zou komen spelen en hadden hulp gezocht bij een schatrijk gezin aan de andere kant van de straat. Het gezin had gezegd de straat wel te zullen helpen als het gemene gezin te lastig zou worden. Het was zelfs op papier gezet dat iedereen uit de straat, samen met het schatrijke gezin, zou samenwerken als iemand zou proberen om aan een tuin te komen.

Uiteindelijk trok het boze gezin aan het uiteinde van de straat weer een beetje bij, hadden de directe burens weer de volle beschikking over hun tuintjes en konden de kinderen weer fijn in de tuin spelen.

Er brak een gezellige periode aan, maar zoals we allen weten, kan geluk niet eeuwigdurend zijn. Dat was ook in de straat het geval. Het was namelijk zo dat er gezinsuitbreiding kwam in het boze gezin aan het uiteinde van de straat. Er werd een jongetje geboren en hij heette Vladimir. Vladimir groeide op tot een uiterst vervelend ventje. Hij pestte bijvoorbeeld zijn eigen broertjes en zusjes door ze op te sluiten in de kelder als ze iets deden wat hem niet beviel. De broertjes en zusjes van Vladimir waren daarom erg bang voor hem.

Vladimir was ook verbitterd over het feit dat hij niet meer de baas mocht zijn en mocht spelen in de tuintjes van de burens en hij vond het dan ook erg stom van zijn ouders dat ze niet meer de baas speelden in de tuintjes.

Op een dag kon Vladimir zich niet meer inhouden en kroop door de heg naar het tuintje van zijn buurjongen, Volodymyr. Deze was daar natuurlijk erg boos over, maar Vladimir schoot met een katapult zomaar een kiezelsteen op het voorhoofd van Volodymyr met als gevolg dat deze een grote bult had.

Volodymyr holde de straat op en schreeuwde naar alle kinderen in de straat wat Vladimir had gedaan. Iedereen was natuurlijk erg boos en men zei tegen Vladimir dat hij in zijn eigen tuintje moest blijven, maar dat deed hij niet. Hij, en ook zijn broertjes, bleven met katapulten schieten naar het gezin van Volodymyr.

Gelukkig was er nog Joe, de alleroudste zoon van het schatrijke gezin. Die deed wat was afgesproken en schoot te hulp. Dat viel niet mee, maar in ieder geval werd zo voorkomen dat de gemene Vladimir de hele tuin van de ouders van Volodymyr in bezit nam en misschien zelfs nog wel meer.

De mensen in de straat waren blij dat ze zo'n betrouwbare vriendschap hadden met het schatrijke gezin. Maar helaas kwamen ze bedrogen uit, want wat was het geval?

In het schatrijke gezin woonde een andere zoon en die heette Donald. Het was een ventje dat nergens toe deugde. Als hij kon, stal hij snoepjes in de plaatselijke supermarkt.

Hij probeerde ook altijd meisjes de bosjes in te sleuren en hij had er lol in om mensen te pesten.

Donald had eigenlijk een beetje dezelfde ideeën als Adolfje ooit had gehad. Net als Adolfje wilde hij graag her en der tuintjes afpikken van anderen en de baas zijn over iedereen.

Donald zei tegen zijn broertjes en zusjes dat alles (wat dat alles was, dat weten we nog niet precies) de schuld was van alle anderen en dat iedereen tegen het schatrijke gezin was en dat Donald zou zorgen dat het gezin de allermachtigste en rijkste van de stad zou worden. Dergelijke woorden had Adolfje ook ooit tegen zijn broertjes en zusjes gezegd en zij hadden hem toen geloofd. Ook nu geloofden de broertjes en zusjes van Donald het verhaal, want machtig en rijk worden, dat wil iedereen wel. En zo gebeurde het dat Joe het huis werd uitgezet en dat Donald mocht bepalen wat er zou gaan gebeuren. Dat was heel vervelend, want het was immers wel het meest rijke gezin van de straat en dat kon dus veel bepalen.

Donald gaf aan dat niet Vladimir was begonnen, maar dat Volodymyr de ruzie was begonnen. De kinderen uit de straat waren daar natuurlijk erg boos over, waarop Donald zei dat hij geen vriendjes met ze wilden blijven en dat Volodymyr moest doen wat Donald wilde, want anders zou hij niet meer helpen.

Verder was het zo dat in de grond van de tuin van het gezin van Volodymyr veel knikkers in de grond zaten en die moesten aan Donald worden gegeven, anders zou hij niet meer helpen. Het was natuurlijk afpersing, want als het gezin van Volodymyr niet meer geholpen zou worden, dan zou Vladimir zo de hele tuin in bezit kunnen nemen en ook de knikkers kunnen nemen. Maar Donald kon nu wel aan zijn broertjes en zusjes laten zien hoe slim hij was.

Ook zei Donald dat hij geen knikkers meer wilde ruilen met de andere kinderen van de straat. Als ze toch wilden ruilen, dan moesten ze 25% of 50% meer knikkers geven.

Er heerste ongeloof in de straat. Het schatrijke gezin, dat altijd een vriend was geweest, was nu een vijand.

Langzaam drong het besef door dat de straat zich moest redden zonder het schatrijke gezin.

Iedereen wil natuurlijk graag weten hoe het uiteindelijk afliep in de straat.

Welnu, het vervolg ging zo:

Wat niemand wist was dat Donald en Vladimir elkaar in het geheim al veel langer kenden. Vladimir had Donald ook wel eens geld gegeven als Donald door zijn onhandig gedrag zijn schulden niet kon betalen. En zo was Donald eigenlijk een beetje afhankelijk van Vladimir. Maar toch waren ze goede vrienden en ze besloten dat Volodymyr de straat moest verlaten. Een van zijn broertjes, die wel vriendjes wilde worden met Vladimir, mocht dan de baas worden en dan kon Vladimir gewoon weer zijn gang gaan in de tuin. En vervolgens ook weer in andere tuintjes.

Een Vladimir zou Donald weer helpen als deze tuintjes van anderen zou inpikken. Zo zouden Donald en Vladimir samen de macht verdelen over de hele stad.

O ja, er was natuurlijk ook nog Xi, de zoon van het gezin dat een hele grote tuin had in een andere straat. Die mocht ook meespelen met Donald en Vladimir en hij mocht weer tuintjes inpikken die hij graag wilde. Zo leefden ze met zijn drieën nog lang en gelukkig.

Of is er een ander einde?

Impressie van een mooie lentedag

24-03-2025 F. Sinds een aantal dagen heb ik last van jeukende pollenogen. Zeuren helpt niet, wrijven wel. De tranen biggelen over mijn wangen.

De bomen staan in bloei alsof hun leven ervan af hangt. De zon die door het vele geel van narcissenbloemblaadjes heen schijnt. Een plant die van nature het kopje erbij laat hangen, alsof het niets anders weet te doen dan treurig zijn. Het ademt de zoektocht van een naar het eigen spiegelbeeld hunkerende ziel.

Op weg naar Bilthoven. Mooie doorkijkjes van hoe het altijd geweest moet zijn. Glimmende hengsten die met hun vriendelijke paardenkoppen voorovergebogen reikhalzend tongen naar het jonge verse gras.

In de verte, een bekende, die van dichtbij toch geen bekende blijkt te zijn. De man zwaait. Ik zwaai terug. Achter mij het gelach om het begrijpelijke misverstand.

Er staan ook bomen die nog slechts hun takken zijn. Wachtend op het moment waarop het blad het weer voor het zeggen zal hebben. Het ruisend blad dat stevig aan de tak verankerd zit en van de lentewind nog niets te duchten heeft.

Een moeder die diep gebogen naast het kleine kind op haar weg voort sjokt. In de ene hand het kind, in de andere, een kinderfietsje. Ik meen een zacht gehijg te horen.

Paarden staan ijsingwekkend stil voor de poorten van de stal. De typische geur van paardenzweet.

In de verte voor me zie ik de contouren opdoemen van het Protestant Christelijke dorp Maartensdijk. Dan maar naar rechts.

De ene weide verbindt zich met de andere. In de verte staan koeien te grazen. Ze kijken niet op of om. De huid is overwegend zwart, met overdwers over de tevreden koeienbuiken heen, een dikke witte band. Er loopt ook ergens een klein kalfje. Ook met een grote witte band. Ik heb het maar even opgezocht, het zijn Lakenvelders.

Ik kom langs een rij afgeknotte wilgen. Schilderachtig. Ik probeer op een foto het magische beeld vast te leggen. Thuis eens zien of dat gelukt is.

Links van me op de autoweg, een lint van glimmende auto's. Om de auto's heen hangt de onrustige energie van het werkend bestaan. Haastig op weg naar alweer elders.

Met een beker verse automatenkoffie in de hand, hijgend aanschuiven bij alweer het zoveelste nutteloze overleg. Er is geen behoefte om melding te maken van wat er diep van binnen leeft. Er wordt in stilte rijkelijk gefantaseerd. Ze zijn niet waar ze op dat moment zijn moesten.

Op een verlaten bospad staat een grote wagen geparkeerd. Ze zijn vast aan de wandel. Het weer is er geschikt voor. Voor verboden zaken is het nog niet donker genoeg.

Overall verleidelijk geurende bloesem. Insecten die nog niet als vermist zijn opgegeven kunnen zich verlustigen aan een overvloed aan stampertjes en meeldraden.

Rechtsaf richting Bilthoven, de autoweg op. Het asfalt is aan vervanging toe. Het is slalommen geblazen. Oppassen, eerst in de spiegel kijken en dan pas als een volleerde skiër om de gaten heen. Er is geen verkeer op de weg. Misschien uit solidariteit met het afwezige insectenvolk?

Een man staat wat te tuinieren voor een majestueus uitziende woning. Een erfenis? Of was hij misschien lid van de maffia? Baas der bazen? *Capo di tutti capi*? Het moet iemand zijn die onbehoorlijk veel geld heeft opgestreken. Waarschijnlijk bij een activiteit waarbij in- en export de sleutelwoorden zijn. Investeerder in vastgoed is ook een mogelijkheid. De man had een vriendelijke kop, dus een beroep als tandarts lijkt me niet voor de hand te liggen.

Ik ben in de buurt van het winkelcentrum van Bilthoven. Nu is het van belang om gewoon recht voor je uit te blijven kijken vanwege de bolletjes schepijs in een bakje (malaga en chocolade) of de warm gebakken kibbeling met ravigottesaus. Goddank, ik ben al te ver om terug te keren.

Het weer is nog steeds fantastisch. Wel bewolkt, maar redelijk warm. Ik had me bij aanvang van de tocht niet op de kou gekleed. Maar na een uurtje of wat rondrijden krijg je daar toch spijt van. Dat zal wel weer snotteren worden. Verkouden zijn en last hebben van een pollenallergie.

Kortom, het was een mooie lentedag.

Rokjesdag

25-03-2025 L. De cursus was uitgekozen omdat ik een tekort had aan nascholingspunten voor mijn herregistratie en dit leverde me vier punten op. Verder boeide de cursus me niet, maar ik sleepte me er wel doorheen, dacht ik.

Ik weet niet eens meer waar de cursus nu precies over ging. Wel weet ik dat ik me irriteerde aan een medecursist die zich zelf geweldig vond en steeds het hoogste woord had. Ongetwijfeld zal ik daar een cynische opmerking over gemaakt hebben, ik kan het me niet herinneren.

Op een bepaald moment moesten we een opdracht doen. De opdracht was om in tweetallen tegenover elkaar te gaan staan. De een moest dan wat doen of uitbeelden en de ander uitnodigen om daar dan in mee te gaan. Wat het nut van de opdracht was, dat weet ik ook niet meer.

Ik kwam uitgerekend tegenover de irritante cursist te staan en ik moest zonder te praten iets doen waarin hij dan mee zou gaan. Ik pakte twee stoelen, zette deze naast elkaar en ging op een van de stoelen zitten. Ik maakte een uitnodigend gebaar naar mijn medecursist om op de stoel naast me te gaan zitten. Hij bleef staan. Ik herhaalde het uitnodigende gebaar, maar opnieuw geen reactie. Ik stond op en zette de stoelen weer weg. Vervolgens ging ik tegenover hem staan en stak mijn hand uit zodat hij deze kon schudden. Hij bleef staan met de handen naast zijn lichaam. Ik begreep dat, wat ik ook zou doen, er geen meewerkende reactie zou komen van deze irritante cursist.

In de nabespreking was het volgens de irritante cursist ook allemaal mijn schuld. Ik had hem uitgenodigd om op een stoel te gaan zitten, maar het was hem volstrekt niet duidelijk wat daar de reden van was. Het kon wel een elektrische stoel zijn. En ook toen ik hem een hand wilde geven ging hij daar niet op in. Hij was absoluut niet overtuigd van mijn goede bedoelingen.

De opdracht ging door in andere tweetallen. Ik kwam nu tegenover een vrouw te staan. Ik maakte een hoffelijke buiging met een zwierig gebaar van mijn arm. De vrouw bleef staan. Ik strekte mijn arm naar haar uit met de handpalm naar boven als vroeg ik haar ten dans en herhaalde mijn zwierige buiging. De vrouw bleef opnieuw staan.

Ik werd het nu wel zat. Ik zei dat ik er mee stopte en ging op mijn plaats zitten.

In de nabespreking nam de irritante cursist het woord en zei dat hij het vanzelfsprekend vond dat de vrouw niet op mijn uitnodiging inging. Hijzelf zou nooit een vrouw vragen om zich naar hem toe voorover te buigen, want daarmee moest ze dan haar decolleté laten zien. Eigenlijk vond hij het een onbeschofte actie van me.

Ik was totaal verbijsterd, want het zien van een decolleté was op dat moment wel het laatste waar ik aan dacht. Ik keek naar de vrouw en zag dat ze een coltrui aan had (het was winter) en hoe ze ook zou buigen of in welke bocht ze zich zou wringen, haar decolleté zou een goed beschermd geheim blijven.

Ik vroeg aan de groep of meer mensen er zo over dachten en twee mensen staken vervolgens hun vinger op.

‘Kijk eens goed’, zei ik vervolgens, ‘met die trui is er geen decolleté te zien.

De decolleté zit niet in *mijn* hoofd, maar in jullie vunzige hoofden.’

Vervolgens pakte ik mijn papieren bij elkaar en verliet de ruimte. Punt gemaakt.

Ik moest daaraan denken toen ik een artikel in de krant las over ‘rokjesdag’.

Rokjesdag is de eerste zonnige en warme dag van de lente en op die dag trekken veel vrouwen voor het eerst weer een rok aan, met daaronder blote benen.

Martin Bril, columnist in Het Parool, beschreef dat en ‘rokjesdag’ werd een fenomeen dat zelfs de Dikke van Dale haalde.

In het huidige zedelijke normbesef is 'rokjesdag' uiteraard volkomen 'not done'. Martin Bril heeft dan ook de nodige kritiek over zich heen gehad. Zo schreef de columniste Jantien de Boer in de Leeuwarder Courant dat ze 'het benauwd kreeg bij het beeld van 'Martin Bril in een stoel en ik die er dan langs moest lopen'. Martin Bril werd ook hypocrisie verweten. De rokjesdag was 'slechts een excuus om -ware het een premature pinksterdag- de hitsige en heilige testosteron over onze onschuldige krantje lezende hoofden uit te storten'.

Het opmerkelijke is dat Martin Bril het zelf niet zo bedoeld had. Het wonder van 'rokjesdag' was voor hem dat vrouwen op de bewuste dag massaal een rok gingen dragen en dat zij daarover van tevoren geen overleg hadden gevoerd. Er was ook geen oproep op de televisie geweest of een radiobericht. Het was gewoon een gevoel dat vrouwen kennelijk massaal hadden en vervolgens uitvoerden.

Dat fenomeen beschreef hij en daarbij was er geen achterliggende geile gedachte.

De achterliggende geile gedachte zat niet in *zijn* hoofd, maar in de hoofden van zijn kritikasters.

Martin Bril is overleden. Als hij nog leefde dan had hij, wat mij betreft, zijn papieren bij elkaar mogen pakken en de ruimte mogen verlaten.

Het noodpakket

27-03-2025 F. 'Na aanschaf, weigeren om open te maken,' kent u dat gevoel?

Het gebeurde me van de week. Er werd een groot levensreddend noodpakket afgeleverd. Het was niet eens het duurste wat er op de site te koop werd aangeboden. Daags tevoren was ik na ampel innerlijk beraad toch door de besluiteloze knieën gezakt. Het angstzaad van de overheid was niet slechts op de kale rotsen gevallen. 'Het noodpakket, je kunt het maar beter in huis hebben'.

Het pakket staat ongenaakbaar in de hoek van de woonkamer in een dichte kartonnen doos, gezapig veiligheid in vredestdij uit te stralen. Om de eerste 75 uur door te komen dient er naast het noodpakket nog het een en ander aangeschaft te worden.

Flessen heerlijk helder water, minimaal 200 euro aan cash, een thermodeken, kaarsen en lucifers, evenals potten of blikken vol met houdbaar, maar vaak vies en oneetbaar voedsel. Een goed humeur is aan te raden, stevig verankerd in het moeras van vage beloftes.

Een wapen? Meerdere? Zwaardere? Een mixed martial arts cursus? Rico Verhoeven?

Ik kijk om me heen en beoordeel de attributen die voor een man tot man gevecht in aanmerking komen. Kan een afgebroken stoelpoot als wapen dienen? In de la liggen messen en vorken, klaar om ten strijde te trekken. En lepels natuurlijk, maar ik vrees dat ik die toch zal moeten teleurstellen. Zelfs het van grote hoogte afwerpen biedt geen soelaas. Het moet de vijand pijn

doen. En daar gaat het om. De vijand moet tot bloedens toe op andere gedachten gebracht worden.

Ik overweeg de aanleg van een 'Atlantikwall' in Voordorp. Een fijnmazig web van kazematten, bunkers, kanonnen en mijnevelden. Vandaag ga ik maar eens opzoeken wat kazematten zijn. Vast geen matten van kaas.

Goed voorbeeld doet goed volgen. Misschien krijg ik de burens wel zo gek om mee te doen. De Utrechtse wijk Voordorp zal er klaar voor zijn. We zullen die lui in het Kremlin eens een stevig poepje laten ruiken!

Ik ga vandaag beginnen met afvallen en zal het lijf duchtig gaan onderwerpen. Afgetekende vierkantjes op een in staal gegoten wasbordbuik, dat is wat we nodig hebben. Er is in ieder geval plaats genoeg. Waar zou ik mijn judopak toch gelaten hebben? En niet te vergeten, de blauwe band met bruine slips.

En ik ga oefenen om zo lang mogelijk de adem in te kunnen houden. Heel belangrijk. Onder water of tijdens een gasaanval moet er ook geleefd worden. Ik overweeg de aanschaf van een gasmasker en een skibril.

Grappenmakers dienen opgespoord en verjaagd te worden. Zo'n joker probeerde het met de zin: 'Te laat is vroeg genoeg'. Er werd boos door omstanders op gereageerd alsof hij niet doordrongen zou zijn van het serieuze karakter van de zaak. 'Ga jij maar eens een tijdje met je armen over elkaar in de hoek staan!'.

Er blijken ook mensen te bestaan die er genoeg in scheppen om waar dan en wie dan ook te kietelen. Zelfs zonder aansturing van hogerhand. Wanneer de adem ingehouden moet worden dan zijn grappenmakers en kietelaars je grootste vijanden. Dat weet ik nog van vroeger. Ook toen hielden we onze adem zo lang mogelijk in. Je vriendjes hadden de taak om de zuurstofloze ban te breken en je op die manier naar lucht te laten happen. Dan werd er fanatiek gekieteld, geknepen, aan haren getrokken en met opgespaarde urine over je heen gepiest. Op die ene dag werd er zelfs geprobeerd om een kikker bij je in de mond te duwen.

Gelukkig heb ik in de schuur nog wat van die witte elektriciteitsbuizen. Gedraaide papieren pijlen kunnen heel eenvoudig dienst doen om de vijand de stuipen op het lijf te jagen. Met een scherpe speld door de punt van de pijl zijn het gevaarlijke wapens. Richten en stevig blazen. Onschuldige vogels kunnen erover meepraten.

En elkaar gemotiveerd houden. Heel belangrijk. Wanneer de bommen vallen hebben we niets aan nodeloos kritisch geneuzel van een stelletje weekhartige pacifisten. Dan hebben we mensen nodig die voet bij stuk houden. Vuurvreeters, desnoods doordrenkt met een

fascistisch georiënteerde boosaardigheid. Die heb je liever aan jouw kant staan en niet aan de kant van de tegenstander.

Dat soort weerbaarheid. Daar gaat het om. Maar daar hoor ik ze bij de landelijke dienst 'SOS Centraal' niet over. Die houdt het bij zo'n dom noodpakket. Zie dat daar eens in de hoek staan! Wanneer de nood aan de man komt dan zal de inhoud vast over de datum zijn. Het radiootje is stuk en de kaarsen verworpen tot een slecht ruikend plasje paraffineangst.

Over de kanarie in mijn kop

30-03-2025 F. Ik lees in de krant een stuk over een schrijver die een boekje open doet over zijn foute vader. 'Het gaat me enkel en alleen maar om de waarheid', verkondigt hij. Het is een opvatting gekleurd door een kinderlijk aandoende stoerheid. Wanneer hij in zijn onderzoek had ontdekt dat zijn SS-vader in de Tweede Wereldoorlog Joden had geëxecuteerd dan zou hij dat niet verzwijgen.

Als schrijver kun je speels omgaan met de waarheid. Er wordt naar hartenlust uit dikke duimen gezogen, verzwegen, uitgelachen, stevig aangedikt, verkondigd of er wordt ronduit gelogen.

Sinds een dag of tien zit er een kanarie in mijn kop. Het is een felgekleurd geel diertje, dat met zijn kopje begint te draaien zodra hij honger krijgt. Maar vandaag begin ik toch te vermoeden dat kopjesdraaien en honger hebben niet noodzakelijk verbonden zijn. Als dat zo zou zijn dan zou hij wel erg veel honger hebben.

Buiten hoor ik de kerkklok twaalf uur slaan. Ik kijk op mijn horloge en zie dat het kwart voor twee is. Wat is hier aan de hand? Het is een van twee. Of de kerkklok heeft minachting voor de juiste tijd of mijn horloge is aan vervanging toe. Ik kan niet uitsluiten dat de twee eendrachtig de handen ineen hebben geslagen met het doel me van de wijs te brengen. Misschien willen ze me met hun wijzers niet wijzer maken dan ik al ben.

Ik noem mezelf wel eens 'ik' in mijn verhalen, maar ik heb geen idee aan welke 'ik' ik dat te danken heb. De 'ik' in mijn verhalen maakt van alles mee. Het zijn niet alleen maar leuke of keurig nette verhalen. Het gaat niet zelden over zaken waar het beschaafde licht niet over mag schijnen. Geen zaken om trots op te zijn. Het niet-functionele geweld en de uit zijn voegen barstende lustbeleving zijn niet van de lucht en zijn goed beschouwd met geen pen te beschrijven.

Waarheid kan uit verschillende vaatjes getapt worden.

Een bewering verwijst bijvoorbeeld naar de feitelijke werkelijkheid ('Kijk eens wat een mooie bloem.') of het speelt een rol binnen een netwerk van beweringen ('Twee is minder dan drie. Vandaag, maar morgen ook.'). Dan is met name de interne consistentie van belang.

Zo wordt er van wiskunde wel eens beweerd dat het slechts zou gaan om een set in zichzelf doldraaiende regeltjes. Anderen daarentegen zien wiskunde als de manifestatie van een absolute orde en samenhang. Wie gelijk heeft blijft een mysterie.

Onzin is overigens niet het tegenovergestelde van waarheid. Iets kan tegelijkertijd waar zijn en onzinnig. Iets kan ook onwaar zijn terwijl de zinnigheid er vanaf druipt. Ik geef het je te doen.

Neem nu dat kanariepietje. Bestaat er een feitelijke wereld waarin vogeltjes in hoofden wonen of kan dat alleen maar in het rijk der fabelen?

Bij interne consistentie is het van belang om niet van de ene hak op de andere tak te springen. Dat vind ik moeilijk. De ene keer raaskal ik over kromme blote pootjes en een andere keer over wollen sokken onder een vierkante broek. Dan rukken de alarmbellen uit om de snel om zich heen grijpende inconsistentievlammen de kop in te drukken.

Ik heb besloten niet verder te gaan met het laatste boek van de bejubelde Japanse schrijver Haruki Murakami. Ik ben op een kwart en heb er genoeg van. In het onderhavige verhaal gaat het onder meer over een personage, een stad, een muur en een poort. Aan de ene kant van de muur leeft de personage en aan de ander kant zijn schaduw. De schaduw wordt zwakker en verlangt ernaar om weer samen te zijn met zijn personage. Het is heel moeilijk voor de schaduw. Het is een verdrietige zaak en je voelt de levenskracht uit hem wegvloeien. Je krijgt als lezer met de schaduw te doen. Zelfs meer dan met de personage.

Hier moet ik toch een kanttekening bij plaatsen. Een schaduw los zien van zijn personage tart alle wetten van de fysica. Schaduwgevoelens erop nahouden, onafhankelijk van de bron is ook een lastige zaak. Er wordt gespeeld met de vraag wie nu feitelijk de bron is. Is het de personage of is het zijn schaduw? Het verhaal is overigens wel logisch opgebouwd. Met de interne consistentie zit het wel snor. Hoe fantastisch ook, het verhaal moet geloofwaardig verteld worden. Nou, laat dat maar aan Haruki over! Waar ik steeds meer moeite mee heb, is me door het verhaal te laten meevoeren, laat staan het om te zetten in een voor mij begrijpelijk blok chocolade. Maar wanneer er dan opeens eenhoorns ten tonele komen, dan is voor mij de maat vol. Dan is de lol er vanaf.

Het grappige is dat ik er als lezer blijkbaar moeite mee heb, maar als schrijver allerm minst. Ik ben in staat om je uren aan je kop te zeuren over de op hol geslagen interpretaties en alternatieve plotlijnen die tijdens het lezen in me naar boven zijn gekomen. Blijkbaar worden er verschillende neurale netwerken aangesproken. Als lezer wil ik er de brui aan geven, terwijl alles in mijn schrijversziel lijkt te ontbranden en tot grote hoogte opgepookt wil worden.

Als ik zou moeten kiezen, dan toch liever een leven als schrijver. Als lezer stoor je je al snel aan zaken die de waarheid geweld aan doen, terwijl het voor de verbeelding van de schrijver kan dienen als brandstof voor de geest.

Ik laat de gedachte toe dat het voor jou anders werkt. Ik zit nu eenmaal niet als een kanariepietje in jouw hoofd, dus enige empathische rek is hier geboden.

Ik twijfel soms en wil dan opgeven. Maar wees gerust! Ik heb het niet over het bestaan als zodanig, maar over een leven als schrijver. Al die woorden, al die malle fratsen.

Niets dan de waarheid willen over je inmiddels overleden vader. Och arme, arme zoon. Net als de schaduw, krijgt hij zijn vader er niet mee terug. Wat heeft het voor zin? De waarheid wordt er niet mee gediend. Het hoogst haalbare is een reconstructie van een van de vele mogelijke waarheden, waarin de kerkklok nog geen twaalf uur heeft geslagen.

Van schrijven kun je nog geen kanariepietje in leven houden, laat staan de waarheid waarin hij zich schuilhoudt of de 'ik' die hij ten diepste meent te zijn.

Vapen, prooidieren en popfoto's

01-04-2025 L. Soms zijn dingen zo vanzelfsprekend dat ze je niet meer opvallen, bijvoorbeeld omdat je het je hele leven lang al hebt gezien en je er daardoor gewoon overheen leest. Vandaag gaan we dat testen. Ik citeer een gedeelte van drie stukjes uit de krant en u mag raden wat deze stukjes gemeen hebben.

Alle leerlingen in de klas van haar elfjarige zoon moesten deze week hun schooltas omkeren op hun bureau. Zo kon de docent zien wie er vapes bij zich had. De buit was nihil. 'De slimmeriken hadden die vapes al lang in hun sok gestopt, zegt Veronique (46) uit Groningen. De reden dat de docent tot deze actie overging, vertelt ze, was omdat er kinderen in de klas vaperen en één leerling er bovendien in handelt.

Irene Wiersma (39) uit Groningen zat in toxische relaties en schreef een roman vol seksueel geweld. 'Het was confronterend'. Na twee albums en twee dichtbundels zette Irene Wiersma zich aan het schrijven van een schokkende roman. 'Prooidier', haar debuut, vertelt over een jonge vrouw die verstrikt zit in een relatie vol psychisch en seksueel geweld.

Als tiener fotografeerde hij Tim Harden, Rory Gallagher en Earth & Fire. Nu bundelt Johan Nauta (68) uit Meppel zijn mooiste popfoto's uit de jaren 70. 'Niemand hield mij tegen'. Zag hij zijn droom als popmuzikant al snel uiteenspatten, met een fotocamera veroverde Johan als tiener wel de plek in de wereld van de popmuziek. Liever gezegd: een plek bij het podium.

U heeft de stukjes misschien een paar keer overgelezen (of niet), maar de kans is groot dat u het gemeenschappelijke van de stukjes niet heeft opgemerkt. Het gemeenschappelijke is dat de auteurs van de stukjes het om een of andere reden noodzakelijk vonden om de leeftijd van hun hoofdpersoon tussen haakjes achter de naam te vermelden. Dit terwijl de leeftijd van de persoon in kwestie er eigenlijk niet toe doet en weinig tot niet bijdragend is voor de leesbaarheid. Het is voor mij een van de raadselen van het leven en eigenlijk wil ik er ook helemaal geen verklaring voor hebben. Het is goed. Er moet altijd een vraag overblijven.

Nog eentje dan:

Onze verslaggever Floris ten Dunk (28) ging voor dit artikel naar het bejaardentehuis 'Avondrood' waar Sibbe Altesma (53) directeur is. De reden van het bezoek was dat in het bejaardentehuis Jacob Vriezeveen (100) woonde die 100 geworden was. Deze feestelijke gebeurtenis mocht niet onopgemerkt blijven en Jacob, die er wel 10 jaar jonger uitzag (90), werd door velen gefeliciteerd. De dag was niet alleen bijzonder vanwege zijn verjaardag, maar zeer zeker ook omdat op deze

dag in het ziekenhuis zijn achterkleinzoon Joris (0) werd geboren. En alsof dat nog niet genoeg was, werd zijn kleinzoon, tevens de vader van Joris, Abel (50) op dezelfde dag 50 jaar oud, waarmee hij dus Abraham (3825) heeft gezien. Het werd die dag een groot feest voor jong en oud (0-99).

En dan deze nog:
Marijke (64) stopt met breiwinkel Casa Di Lana:
'Ik zal mij niet vervelen'.

Pom

02-04-2025 F. Ze hadden hem de naam Pom gegeven. Niet vanwege de associatie met het Surinaamse broodje Pom of als eerbetoon aan de laatst overleden televisiekinderheld Pommetje Horlepiep, maar omdat Pom zo lekker allitereerde met Pim, de naam die was gereserveerd voor een mogelijk tweede kat. 'Pleasant Panikeren met Pim en Pom', een denkbeeldige titel weggelopen uit het inmiddels 80-jarige Suske en Wiske Universum.

Pom is een zwervkat van Griekse afkomst. Om in aanmerking te komen moest er een grondige asielprocedure doorlopen worden om de geschiktheid voor adoptie te toetsen van zowel beestje als baasje.

Pom is een beestje met een rustig karakter. Een kater met grijs-wit gevlekte lapjes over zijn lijf met hier en daar bruinoranje vlekken. Ontwormd, gechipt, gebleekt, nageltjes keurig geknipt, oortjes gewassen, ogen gedept, darmen geleegd, windjes gelaten, tanden gepoetst. Het is een goedzak, goed met kinderen, een kater die nog geen vlieg kwaad zal doen. Vogeltjes, muizen en ratten daarentegen moeten op hun tellen passen. Pom stond volgens de administratie te boek als een binnenhuiskater, dus buitenhuisdieren zouden niets van hem te duchten mogen hebben.

De toekomstige eigenaren, de baasjes zagezegd, moesten ook met de billen bloot. Eigenaardigheden, huiselijke omstandigheden en persoonlijke voorkeuren werden getoetst op buitensporigheden en onverkwikkelijkheden. Er mogen geen adoptie lijken in de kast liggen.

Omdat alles in orde was, en er niets buiten de marges van het toelaatbare werd vastgesteld, noch aan het beestje, noch aan het baasje, mocht Pom door de dolblijbe baasjes geadopteerd worden.

Pom was al eerder met het vliegtuig vanuit Athene overgekomen om tijdelijk bij een opvanggezin in Rotterdam zijn intrek te nemen. Vandaar moest er gezocht worden naar een definitief lig-, eet-, hang-, slaap- en verblijfplaats. Liggen, eten en slapen, het zijn zaken waarvoor je op elk gewenst moment van de dag een kat wakker kunt maken.

‘Volgens de inschatting van Animal Action Greece zijn er momenteel meer dan 4 miljoen zwerfdieren op het Griekse vaste land. Het milde klimaat, de economische omstandigheden en een gebrek aan bewustzijn over dierenwelzijn dragen bij aan deze hoge aantallen. Om het zwerfdierenprobleem aan te pakken, heeft de Griekse overheid een wet voorgesteld die sterilisatie van honden en katten verplicht stelt, inclusief huisdieren. Daarnaast zetten diverse vrijwilligersorganisaties en lokale bewoners zich in om zwerkatten te voeden, medische zorg te bieden en sterilisatiecampagnes te organiseren.’

Net als in het Nederlandse gevangeniswezen is het ook hier ‘code zwart’. Ook woorden als duizelingwekkende waanzin komen in me naar boven. En dan heb ik het niet alleen over het aantal dieren, maar ook over de talloze organisaties en vrijwilligers die zich met hart en ziel het lot van de zwerfdieren aantrekken en zich inzetten voor een menswaardig dierenbestaan. Het probleem van 4 miljoen zwerfdieren in Griekenland tegenover de Nederlandse paniek over een slordige 150 schuchtere wolven. Het plaatst een en ander wel in perspectief.

Zwerven, eten, loom voor je uitkijken of gewoon wat slapen, kun je overal. Griekenland is daarbij geen uitzondering. Daar kan ik over meepraten.

Als student zwierf ik samen met een zevental medezwerfers door Europa. Gewapend met een Interrail-pas ging het met de trein van Duitsland, Zwitserland, richting Joegoslavië met Griekenland als voorlopige eindbestemming. Om geld uit te sparen sliepen we als echte zwervers onder de blote hemel. Voor de veiligheid hadden we de rugtassen aan elkaar geknoopt en ons met onze dunne slaapmatjes om een fontein heen geschaard.

Het was vroeg in de ochtend. Ik werd wakker en keek recht tegen een kop aan van een immens grote zwarte zwervhond. Het was een hondenkop met als kers op de taart, een bek vol tanden. Het ademde de grandeur van een machtige farao. Zijn trotse houding dwong respect af en niet alleen bij de honden. De honden renden als een roedel dolgedraaide vazallen om de fontein heen, met ons achttal als angstig middelpunt. De zwerversbaas stond er ongenaakbaar bij te kijken, afgetekend tegen de opkomende zon. Ik weet nog goed dat ik, terwijl ik in mijn broek schijtend, me onbeweeglijk voor dood hield. Voor mijn gevoel zou een willekeurige beweging voldoende aanleiding voor hem kunnen zijn om zich op mijn laf lillend vlees te storten. Je dood houden in aanwezigheid van dieren werkt nog steeds, zeker waar het grote, gevaarlijke exemplaren betreft.

Pom was oorspronkelijk ingevlogen als binnenhuiskat, maar in de praktijk zwierf hij regelmatig buiten rond. Hoe goed binnenhuisbaasjes ook voor hun katten zorgen, ik geloof niet dat een kat zich comfortabel voelt bij een louter binnenhuisleven.

Pom was wel vaker een tijdje weg, maar nog nooit vijf uur achter elkaar. Gelukkig had hij een bandje om zijn nek met daaraan een GPS tracker, zodat hij door de baasjes dag en nacht gevolgd kon worden.

Ze zagen het met lede ogen aan. Pom werd te dik. Pom moest afvallen. Voor dat doel hadden ze speciale brokjes in huis gehaald. Pom werd er niet warm of koud van. Dat oogstte verbazing omdat ze hem kenden als een kat met een bovengemiddelde eetlust. Maar geen spoor van een naar eten hunkerende kater.

De snackbar in de buurt was bekend terrein voor Pom. Om onduidelijke redenen koesterde de Turkse eigenaar een warm hart voor Pom. Voor Pom was het een soort katten paradijs. Hij kreeg

er een aai over zijn bol, geserveerd op een bedje van gefrituurde mensenhapjes. Niet persé gezond, maar wel lief en lekker.

Pom werd nog diezelfde avond door zijn baasjes opgespoord. Hij bleek vast te zitten in het afgesloten snackbarparadijs. Ze zagen hem door het raam van de dichte deur onrustig heen en weer lopen. Boos en angstig. Piepen, blazen, mauwen en miauwen. De baasjes overwogen om brokjes door de brievenbus te duwen. Volgens de informatie op de site van de snackbar zou de zaak open moeten zijn. Er hing geen briefje op de dichte deur, met daarop informatie waaruit je zou kunnen opmaken wat er aan de hand was.

Verderop in de straat was nog een snackbar. Deze snackbar was gelieerd aan de snackbar die die dag was omgetoverd in een kattenhel. De baas van de andere snackbar wist te vertellen dat de snackbar waar Pom gevangen zat gesloten was vanwege het Islamitische Suikerfeest. Hoelang zal dat nog duren? De baasjes wisten het niet. Gelukkig wist de man het telefoonnummer van de Turkse eigenaar. Die werd snel opgepiept en even later zwaaide de poort van de hel open. Pom rende hysterisch de vrije wereld in. Hij reageerde nergens meer op. Zijn vacht en zijn dikke opgezette staart zaten onder het frituurvet.

Niet veel later lag Pom schoon geschraapt, geboend en gewassen weer heerlijk te slapen. Voor hem geen zwerversbestaan meer. Hij had genoeg aan zijn vaste woon-, verblijf- en adoptieplaats. Iedereen had er vrede mee. Pom, de baasjes, de kast met afvalbrokjes, de volgestouwde koelkast en niet te vergeten, zijn vertrouwde zachte kussen.

Onverschilligheid is des duivels oorkussen

06-04-2025 F. De uitdrukking "**Onverschilligheid is des duivels oorkussen**" betekent dat onverschilligheid gevaarlijk is, omdat het leidt tot luiheid, nalatigheid en moreel verval. Het idee hierachter is dat de duivel (of het kwaad in bredere zin) gedijt wanneer mensen zich niet bekommeren om wat er om hen heen gebeurt.

■ LANDELIJKE DEMONSTRATIE 22 MAART 2025

**OPROEP TOT NATIONAAL
VERZET. 22 MAART OM 14.00
UUR. TEGEN RACISME EN
FASCISME!**

Ik haal mijn schouders op bij het zien van de beelden van al die lieve mensen die met hun betrokken harten te hoop lopen tegen het racistische en fascistische gif dat in dit tijdsgericht in dikke golven tegen de plinten klotst. Al die haat en angst, met een wel hele dikke ikke-ikke-ikke middelvinger opgestoken naar zaken zoals verbroedering, zachtheid en tederheid. Niet omdat ik me niet kan vinden in het argument om me te keren tegen fascisme en racisme, maar omdat ik die hele demonstratie blijkbaar gemist had. Ik bedien me maar beperkt van sociale mediale hulpbronnen. Ik ben niet aangesloten bij de insta of facebook community, dus kan niet rekenen op hulp van bovenaf. Bovendien had niemand uit mijn omgeving me van tevoren gewaarschuwd. Ik had de aankondiging simpelweg gemist. Ik keek blijkbaar de andere kant op. Misschien was ik op dat moment wel in een verheven toestand, te druk met het luisteren naar Pink Floyd's nummer 'Comfortably Numb', waarin gezongen wordt over verdoofd en losgekoppeld voelen van de realiteit. Prachtig nummer. Ik heb een traantje moeten wegpinken.

Ik lees op de protestborden mooie slogans: 'Niemand is minder', 'Geef angst en haat geen stem', 'Make Fascism Wrong Again'. De echte racisten en fascistten zal het overigens een zorg zijn.

'Te goeder trouw' heet het wanneer 'niet weten of niet kunnen weten' je parten spelen. Je bent je van geen kwaad bewust. Geen enkele rechter zal in zo'n geval tot een veroordeling kunnen overgaan, de hemelse rechter natuurlijk uitgezonderd. Maar die is van de buitencategorie. Die heeft zo zijn eigen manier om met de dingen om te gaan. Die is onnipotent, wat betekent dat die alles ziet en weet. Die kan nooit te goeder trouw zijn. Dat is slechts de mens gegeven.

Ik moest opeens denken aan wat een vriend me eens vol trots vertelde over wat hij na gedane zaken aantrof in de toiletpot: 'Ik wist niet dat ik het in me had'.

Hierop voortbordurend kwam ik op de volgende, in mijn ogen Loesje waardige, slogan: 'Fascisme en racisme, ik wist niet dat ik het in me had'. Je weet wel, dat geneuzel over die balk in je eigen oog.

Waar heb ik dat bord van de vorige keer ook alweer gelaten? Op de achterkant is nog plek genoeg. Het jaar daarop kan ik geen andere kant op. Dan zal er overschilderd moeten worden. Met een witte kwast eerst op de voorkant, om het jaar daarop verder te gaan op de achterkant. De jaren daarna zien we wel weer verder.

De tovertuin

09-04-2025 F. In mijn achtertuint staat een kersenboom. Het hele jaar door doet de boom verwoede pogingen om mijn aandacht op te eisen. Dat dit tevergeefs is, ligt niet aan de boom.

Het is een uit de kluiten gewassen kersenboom die keurig het plan volgt dat voor hem is uitgestippeld. Geen kwaad woord daarover, maar het luikje in mijn hersenen om het met een meer dan gewone belangstelling gade te slaan blijft gesloten. Jammer, maar helaas. Ik sta er niet voor open. Tot afgelopen zaterdag.

Het was twee uur in de middag en ik wachtte op de regiotaxi die me naar een klassiek concert in de Geertekerk in Utrecht zou brengen. Liefst op tijd. Ik begon me een beetje zorgen te maken. Ik had de duur van de tocht ruim bemeten, maar dan moest die verdomde taxi wel op tijd zijn. In mijn zenuwen wierp ik een blik op de tuin. Mijn mond viel open. Aan de takken van de kersenboom hing een uitbundig uit zijn witte bloesem knallende symfonie, speciaal voor mij uit de hemel neergedaald. De luikjes in mijn hersenen werden er spontaan door geopend. Ik wilde knielen, maar mijn lijf weigerde dienst.

De taxi kwam. Een norse taxichauffeur rolde mijn rolstoel de laadplank van de taxi op. Ik zei dat ik haast had. Ik moest naar een concert en wilde daar niet te laat aankomen. De man deed een

stap naar achteren en nam een soort gevechtshouding aan. 'Die toon van jou bevalt me helemaal niet. Ik ben ook maar door de centrale opgepiept. Ik doe normaal mijn werk en wil niet opgejaagd worden. Dus wel een beetje normaal blijven doen!' Ik schrok van zijn reactie en zei verontschuldigend dat ik het niet zo bedoeld had. Ik probeerde het dwingende karakter van mijn woorden wat te verzachten. 'Mooi weertje hè?'

We kwamen gelukkig op tijd aan bij de Geertekerk. 'Ze staan buiten al op u te wachten.' Ik keek naar de ingang van de kerk en zag een groepje van vijftien buiten in de zon staan. Zoonlief nam het van de chauffeur over en ik begroette een vriendin die samen bleek te zijn met een een vrouw die ik nog kende van een tuinfeest van jaren geleden. We liepen gezamenlijk de kerk binnen. Bij de ingang kregen

we een token in handen geduwd. Die kon je na afloop inwisselen voor een lekker drankje. Voor de grote dorst kon er gepind worden.

We kregen goede plaatsen toebedeeld, vooraan, dichtbij het orkest. De uitnodiging om het concert bij te wonen kwam van een dierbare vriend, die volgens het boekje onderdeel uitmaakte van de eerste vioolsectie. Ik had hem nog nooit met een viool in de weer gezien, dus ik was benieuwd naar zijn optreden.

Voor mij was dit de tweede keer. In mijn dagelijkse leven maak ik er geen gewoonte van om naar klassieke muziek te luisteren. Ik heb meer met jankende gitaren. Ik weet wel dat klassieke muziek en religieuze beleving twee verschillende dingen zijn, maar op de een of andere manier worden in mijn wezen beide luikjes tegelijkertijd geopend. De afstand die ik voel tot kerkelijke aangelegenheden sleept in zijn kielzog het hele klassieke repertoire met zich mee. Volkomen onterecht natuurlijk. Maar wat doe je eraan. Ook ik heb mijn wonden te likken van een naar het hemelse gericht opziende opvoeding.

De dirigent nam het woord over van de stilte en liet zijn licht schijnen over mijn onwetende muzikale werkelijkheid, waarin werken van Schubert, Respighi en Beethoven wel bestaansrecht hebben, maar zich niet mogen verheugen in een warm weerzien van twee oude vrienden.

Maar toen nam de dirigent opeens het woord “Tovertuin” in de mond. In mijn hoofd gingen er diverse luikjes open. Ook luikjes die al jaren dichtgetimmerd zaten. Volgens zijn zeggen kun je in muziek van de tovertuin allerlei planten en dieren voorbij horen komen. Lieve heldere, maar ook donkere en gemeen grommende creaturen. Ik was in één klap klaarwakker.

De eer om het bal te openen was gevallen op een stuk van Schubert. De muziek bracht me met vaste hand op een plek waar vriendelijkheid en zachtheid het voor het zeggen hadden.

Daarna stapte er een in het rood gestoken Russisch/Nederlandse dame het toneel op. Er werd van tevoren veelbelovend over gesproken en reikhalzend naar uitgekeken. Het was het moment waarop jarenlange oefening en talent bij elkaar zouden komen. Ze had de snaren van haar cello nog maar net aangeraakt of daar ging ik al. De poorten van de tovertuin werden wijd opengezet, met aan weerszijde twee enorme bloeiende kersenbomen. En toen moest het geweld van de 4^e symfonie van Beethoven nog komen.

Met een flesje cola in de hand kwam ik tijdens de nazit weer tot rust. Met de komst van de stilte werd de tovertuin gesloten. Er was geen spoor meer van bloesem te bekennen of van welke kersenboom dan ook.

Op de terugweg had ik een Chinese man als chauffeur. Het was een man van een jaar of 50 die helemaal geen woord zei. Misschien was de goede man ook wel ergens van onder de indruk. Misschien was hij wel opa geworden. Dan doet het op tijd of te laat zijn er niet meer toe, laat staan een dromer die nog vol is van een tovertuin waarin bloeiende kersenbomen staan. Eentje die in de verte nog wegebbende hemelse klanken meent te horen.

Op weg naar de berg Olympus

11-04-2025 F. Sommige dingen weet je gewoon.

Ik had me gewassen, geschoren en mijn tanden geпоetst. De aandrang om op reis te gaan kwam van diep van binnenuit. Er was geen sprake van concrete woorden, noch een duidelijke stem. Het was een besef, waarin geen andere keuze overbleef.

Ik was vroeg opgestaan, dus tijd genoeg om op het station wat eten en drinken in te slaan. In de haast was ik thuis vergeten om de krant mee te nemen. Met een creditcard op zak stapte ik monter de bus in. Snel hoeft het wat mij betreft niet te gaan als het me maar richting het Centraal Station van Utrecht brengt.

Er was op dat moment nog geen sprake van onenigheid tussen mij en het Olympisch gezag. In de verte zag ik een opvliegende witte zwaan. Mijn innerlijk weten had het bij het juiste eind gehad. De natuur, de zon, de blauwe lucht en de witte wolken voelden aan als een bemoedigend klopje op de schouder. Het is nergens voor nodig om je waar dan ook zorgen over te maken. Ik kon me verlaten op mijn innerlijke stem, die helemaal geen stem was, nog woorden kende.

Ik had vanochtend mijn licht er eens over laten schijnen. Wat moet ik me toch voorstellen bij zoiets als 'Totale vernietiging'? Waarom moest nu uitgerekend ik daar verslag van doen? Wat willen ze van me? Maak ikzelf dan geen deel uit van het totaal? Moest ik verslag doen van iets waar ikzelf aan ten gronde zou gaan? Ik vond het maar een vreemde zaak.

Het verzoek om de totale destructie in kaart te brengen, ademde een zekere onzekerheid uit. Voor wie zal zo'n verslag nuttig kunnen zijn? Alles wat ademt heeft zijn laatste adem uitgeblazen. Het is over en uit. Er is niemand meer om het dystopische werkje in ontvangst te nemen. Het heeft wat dat betreft ook geen zin meer om allerlei kritische vragen te stellen. Dat slaat gewoon helemaal nergens op.

Zou het soms ook hun eigen Grieks-goddelijke einde betekenen? Immers totaal is totaal, zonder mitsen en maren. Je kunt er gerust vanuit gaan dat ook zij het voor gezien zullen houden.

Ik kocht op het station een bekertje met warme koffie, een grote fles met water, wat beleg en witte bolletjes en een krant. Geen bericht over een op handen zijnde ondergang. Het gewone wereldnieuws voelde aan als een jeukende knie waar je tijdens een val van een hoge rots aan wilt krabben. Vervreemdende prioriteitstelling. Het beeld van een steile rots af kletterende man vond ik goed getroffen, temeer omdat het treffend weergaf in welke stemming ik op dat moment verkeerde.

Eenmaal in de trein keek ik naar de mensen om me heen. Ik was benieuwd of er nog meer schrijvers in de trein zaten. Ik ben echt niet de enige schrijver in de wereld. Dat te denken zou getuigen van hoogmoed. Daar in de hoek zie ik iemand een dik boek lezen. Dat zou heel goed een schrijver kunnen zijn. Schuin achter me lag iemand te slapen. Zijn ogen waren gesloten en zijn mond stond onappetijtelijk ver open. Dat leek me ook een goede kandidaat.

Zouden ze op de Griekse berg Olympus nog steeds geregeld bij elkaar komen? Het wordt niet voor niets het 'Huis van de goden' genoemd. Ik ben nog nooit een Griekse God tegen het lijf gelopen, dus van enige herkenning zal geen sprake zijn. Ik gok op Korintische zuilen, toga's en lange witte baarden.

Waarom moest ik daar fysiek aanwezig zijn? Etherische entiteiten bestaan los van tijd en plaats. Die kunnen afspraken maken met wie ze maar willen, waar en wanneer dan ook.

Ik pakte een achtergelaten boek van de hoedenplank en begon te lezen. Voor ik er erg in had stonden we al op een station in Zwitserland. Ook hier zijn hoge bergen, dus waarom dan niet hier afgesproken?

Ik weet niet wat me opeens bezielde, maar overweldigd door de schoonheid van de bergen sprong ik uit de trein het perron op. Mijn hart klopte in mijn keel. Nog nooit had ik geweigerd om te doen wat er van me verlangd werd.

Het was hard gaan regenen. Met dikke druppels kwam het naar beneden. Ik danste als een ware Gene Kelly met mijn keurig gepoetste schoenen door de donkere plassen. In het aangezicht van de totale vernietiging kan echt niets me meer raken. Een nat pak? Een nat en koud lijf? Een keffende hond? Ik zeg kom maar op! Mij maak je niet gek! Daar lach ik om! Achter in mijn hoofd voelde ik een boosaardige verontwaardiging opkomen. Gewoon negeren, niet op letten. Ik was vrij en voelde me als herboren.

Ik kocht in een winkel een houten wandelstok en een Zwitserse alpenhoed met daarop een witte Edelweiss geborduurd. Ik krabde wat aan mijn jeukende knie en liep frank en vrij het majestueuze berglandschap tegemoet.

Pasen

16-04-2025 F. We schrijven het jaar 1978, het jaar waarin ik de 'geen woorden maar daden' werkstad Rotterdam verruilde voor de studentenstad Utrecht, waar naast studie, het adagium vrijheid-blijheid stevig aan de deur morrelde. Het geluk glimlachte me toe en ik betrok een zolderkamer op de derde verdieping.

De eerste schok kwam tijdens het eerste weekend. Ik had het me onvoldoende gerealiseerd dat op kamers gaan betekent dat je in je eentje de dag door moet brengen, zeker wanneer je geen mensen uitnodigt. Omdat ik me daar onvoldoende bewust van was heb ik dat eerste onwennige weekend in mijn eenzame uppie door moeten brengen.

Er werd in dat weekend op zondagochtend aangebeld. Voor de deur stond een wolk aan medemenselijkheid. Het betrof een man en een vrouw met een Bijbelse boodschap in hun achterzak.

Ze heetten me welkom namens de Protestantse gemeenschap in Utrecht. Blijkbaar was er van mijn uittocht uit Rotterdam een bericht uitgevaardigd. Deze keer niet door een machtige keizer, maar door de kerk waar ik vandaan kwam. Ik wist niet van het bestaan van een dergelijke welkomstprocedure, maar liet ze toch maar binnen. Eenzaamheid maakt mild. Ik bood ze koele drankjes aan die ik in de nabijgelegen Vivo-winkel van mijn toelage had gekocht.

Het weekend daarop vertelde ik mijn gelovige moeder dat ik als ongelovige een welkomstbezoek had gehad van een stelletje diakenen. Mijn moeder wist van het gebruik om op drift geraakte kerkgangers met een bezoekje te vereren.

Omdat mijn moeder naast het geloof, eerlijkheid en oprechtheid stevig in het vaandel had staan, vond ze dat ik me als ongelovige diende uit te schrijven als belijdend lid. Ik weet nog goed dat ik dat uit haar mond een verrassende opmerking vond. Het kwam recht uit het Gronings hart, waarin 'niet links, niet rechts, maar recht door zee' nog betekenis had. Niet veel later heb ik me ook echt uit de kerkelijke administratie laten verwijderen. Afgezien van een stelletje in vrolijke bloemetjesjurken gestoken Jehova's getuigen, heb ik geen onaangekondigde gelovigen meer aan de deur gehad.

Niet meer geloven, dan ook maar geen lid meer van de oude vertrouwde kerkgenootschap. Boem. Pats. Klang. Rechtlíjnig. Duidelijk.

Hoe zou het zijn wanneer je diezelfde rechte lijn doortrekt en voor ongelovigen de kerkelijke feestdagen onbereikbaar maakt. De secularisatie in Nederland zet gestaag door. Van de Nederlandse bevolking is nog slechts 13% belijdend lid van een variant op het Christelijk geloof. Dit cijfer zie je niet terug in het aantal verloren gegane vrije dagen op Christelijke feestdagen. Rechtlíjnig doordenkend is dat niet uit te leggen.

En dan heb ik het nog niet eens gehad over het principe van de 'scheiding tussen kerk en staat' en hoe oneerlijk het is om alleen maar wettelijke vrije dagen te hebben op christelijke feestdagen

Leden van andere geloofsoriëntaties mogen op een houtje bijten. Voor hen rest slechts het bescheiden lot om vriendelijk en onderdanig aan hun werkgever te vragen of het wellicht schikt, wanneer het niet al teveel gevraagd is, om een vrije dag op te nemen.

Het lijkt me een goed idee om geen verschil meer te maken tussen Christelijke en niet-Christelijke feest- en vrije dagen. Het is óf vrij zijn op iedere geloofsfeestdag van alle geloven of alle religieuze feestdagen maar te schrappen, zeker wat betreft die malle 2^e Paas- en Kerstdag. Dat zou pas eerlijke en oprechte integratie zijn. Boem. Pats. Klang. Rechtlíjnig. Duidelijk.

Waarom bestaan er kerkelijke feestdagen? En waarom zoiets als 2e Paasdag en 2e Kerstdag?

Antwoord:

Waarom kerkelijke feestdagen?

Om belangrijke momenten in het christelijk geloof te herdenken (zoals geboorte, dood en opstanding van Jezus)

Kerst

Pasen

Hemelvaart

Pinksteren

Functie vroeger: Momenten van rust, bezinning, kerkbezoek én sociale samenkomst

Waarom 2e Paasdag/Kerstdag?

Praktisch

Extra rustdag, mensen van ver, feesten duurden langer

Religieus

In sommige kerken duurt het feest meerdere dagen (bijv. Kerstoctaaf)

Cultureel

In Nederland/Duitsland ingeburgerd als extra vrije dag

Onzichtbare deeltjes

21-04-2025 F. Je kunt de werkelijkheid naar je hand zetten door de werkelijkheid te ontkennen.

Caroline van der Plas, leider van de BellenBlaasBeweging (BBB), heeft onlangs op Instagram een video gedeeld waarin ze de ernst van de stikstofcrisis in twijfel trekt. Daarin betoogt ze dat stikstofdeeltjes zo klein zijn dat ze met het blote oog niet zichtbaar zijn, en stelt dat het onterecht is dat boeren ter verantwoording worden geroepen voor de gevolgen van deze onzichtbare deeltjes. Volgens haar moeten we af van een werkelijkheid waarin zulke kleine hoeveelheden stikstof tot grote beleidsmaatregelen leiden.

Ik hoop niet dat er in het verlengde hiervan ook pogingen gedaan zullen worden om de macht van het bovennatuurlijke in te perken of te ontkennen. Zelfs de meest argwanende onder de agnosten kunnen er niet meer omheen. Er is meer tussen hemel en aarde. Vaak onzichtbaar, maar desalniettemin heel actief. In voorbije gnostische tijden hadden we nog ontzag voor de macht van het onzichtbare. Maar eerlijk is eerlijk. Dat besef was vaak geboren uit onmacht.

Tegenmacht werd niet zelden gevonden in het offeren van waardevolle zaken, zoals de enige koe die rond het huis liep. Als de levende grazende have was uitgeput, dan waren de kinderen aan de beurt.

De boerin keek opzij naar de boer. “Jouw lijf offeren zal geen soelaas bieden. Man, je bent altijd maar moe en ik heb je de laatste tijd niet meer kunnen betrappen op een vrijpostige tik tegen mijn billen.”

De gedachte was dat het onzichtbare niet op zijn achterhoofd was gevallen. Die houd je niet voor het lapje. Een overwerkte boer opofferen kan wel, maar het slaat nergens op.

“Wat is het belangrijkste in het leven?” Er werd getwijfeld. “Bedoel je misschien dat we onzichtbare deeltjes moeten gaan offeren? Zoiets bestaat toch niet!”

‘Ik zie echt geen andere uitweg. Anders komen de kinderen aan de beurt.’

“De huizen! We kunnen de huizen in vlam zetten! De zwarte rook zal niet onopgemerkt blijven.”

Iedereen was stil en in gedachten verzonken. De kinderen afstaan of het huis in vlammen doen opgaan - het was nogal wat.

“Wat is belangrijk en onzichtbaar tegelijk?” De aanwezigen schrokken terug van wat als gedachte werd aangedragen. Fluisterend ging het verder. “Wat moeten we ons daarbij voorstellen? Alleen al zoiets denken is verwerpelijk.”

Gelukkig kwam iemand op het idee om de aandacht te verleggen van het werkelijke onzichtbare naar de onzichtbare wereld van de kleine deeltjes. Stikstof werd geopperd, met PFAS als alternatief.

Kleine onzichtbare deeltjes kunnen niet rechtstreeks geofferd worden. Onzichtbaarheid verspreidt geen rook en kent ook geen schaduw. Dat zou je misschien wel willen, maar het is onmogelijk.

Je zult moeten begrijpen waar onzichtbare deeltjes hun oorsprong vinden. Wanneer je de bron te pakken hebt, dan kun je proberen om die aan te pakken. Hierdoor grijp je via een omweg in op de onzichtbare wereld van de kleine deeltjes.

De mensen keken vertwijfeld om zich heen. “Mag dat wel? Verstoren we daarmee geen belangrijk eeuwigdurend evenwicht?”

De boerin keek opzij naar de drie kleine kinderen - Belle, Blaas en Beweging. De vrouw keerde zich toen beslist om en sprak de gedenkwaardige woorden: ‘Kop op man! Kome wat komt! Het is niet anders. We zullen de koeien moeten laten gaan!’

De beslissing was genomen. Ondanks de vermoeidheid kon de boer de slaap niet vatten. Onwillekeurig gleed hij met zijn hand over de billen van de boerin. Met haar ogen dicht prevelde ze een dankwoord.

Die Endlösung

22-04-2025 L. De volgende passage is geciteerd van wikipedia, dit om beschuldigingen over plagiaat te voorkomen.

Het droomargument is vooral bekend uit René Descartes' Meditaties over de eerste filosofie. In dit boek schrijft Descartes dat een droom vaak enorm lijkt op een dagelijkse situatie. Hij schetst de situatie waarin hij aan het schrijven is, gebogen over het papier, met zijn hoofd dat niet slaapt en ogen die klaarwakker zijn. Maar dan herinnert hij zich dat zijn dromen hem eerder op dezelfde manier hebben misleid. Hierdoor realiseert hij zich dat droomervaringen zo echt kunnen lijken dat hij ze niet van de werkelijkheid kan onderscheiden. Wanneer hij er beter over nadenkt, beseft hij dat hij nooit zeker kan weten of hij wakker is of droomt. Dit brengt hem in een verwarring die hem bijna doet geloven dat hij op dat moment slaapt. Het droomargument brengt Descartes tot radicale twijfel, waaruit hij concludeert dat we nooit zeker weten of we dromen, maar wel zeker weten dat we twijfelen.

Ik stond op het grasveld voor het witte huis. Wat deed ik hier eigenlijk? Ik bevond me in een opgewonden menigte. Ik had geen idee waarom, maar toen verscheen hij. De grote man ‘himself’. Trump. De verpersoonlijking van egoïsme, haat en een totaal gebrek aan empathie. Hij zwaaide naar zijn publiek dat hem enthousiast begroette. Hij liep naar een kathedr en begon aan een speech. Wat hij zei weet ik niet eens meer, want ik was stomverbaasd over wat ik zag. Wanneer hij sprak dan spoot er een dikke donkergrijze stoom uit zijn mond. En de stoom kwam niet alleen uit zijn mond, maar ook uit zijn oren en zelfs kwam de zwavelachtige damp bij zijn polsen uit zijn colbert kringelen. Ik wees de mensen, naast wie ik stond, hier op, maar niemand zag het. Ze waren enthousiast over het gebeuren, over hun grote leider die hen hier toesprak. Het leek erop alsof ze de dampen zelfs aangenaam vonden, terwijl deze toch heel verstikkend waren. Ze namen alles in zich op en als ik goed keek dan zag ik bij sommigen ook een klein beetje rook uit lichaamsopeningen komen.

Ik raakte in paniek. Ik moest weg, want de rook benam me de adem.

Ik vluchtte naar mijn hotelkamer en zag op de televisie de rest van de toespraak. Althans, dat dacht ik want het beeld werd vertroebeld door de donkergrijze damp die zich verspreidde over het hele terrein. Ik belde naar een reisbureau en boekte direct een ticket voor de volgende dag, terug naar het veilige Nederland.

In het vliegtuig kwam ik aanvankelijk tot rust. De lucht was helder en aangenaam en toen we opstegen keek ik door het raampje naar buiten. Verbeelde ik het me nu of mistte het op de grond?

Gaandeweg tijdens de vlucht werd het zicht waziger in het vliegtuig. Dat kwam omdat sommige medepassagiers op een monitor keken en luisterden naar een toespraak van de grote man, waarop er als vanzelf kleine kringetjes donkergrijze stinkende dampen bij hen naar buiten kwamen. Ik was blij toen we in Nederland landden en ik uitstapte op een helder Schiphol.

Mijn vreugde was echter van korte duur. Ook in Nederland was de grote man het gesprek van de dag en het rampzalige deed zich voor. Steeds meer mensen spotten de donkergrijze hevig stinkende zwaveldampen uit. Het kwam uit hun oren, uit hun neus en een ieder die de damp opsnoof ging ook de damp produceren.

Het werd erger en erger. Overal hing die rottende zwaveldamp, er was geen ontkomen aan. Het werd donkerder en donkerder en het zonlicht kon op een gegeven moment de aarde niet meer bereiken.

Ik liep op straat. Ik wist niet meer of het dag of avond was. De rottende zwaveldamp sloot mij volkomen in. Ik raakte in paniek en was volkomen gedesoriënteerd. Ik wist niet meer welke kant ik op moest en wat nog erger was, ik kon nauwelijks nog ademhalen omdat de damp vreselijk op mijn longen sloeg. Ik liep nog wat rond, maar ik besepte dat er geen redden meer aan was. Dit was het einde van mijn aardse bestaan, in deze donkere gruwel zou ik sterven zonder mijn dierbaren om mij heen. Waarschijnlijk waren die ook al gestorven. Ik liet me op mijn knieën vallen en stak mijn armen in de lucht als een soort van laatste vaarwel.

En toen zag ik een miniem flakkerend lichtje in de verte. Het kwam amper door de zwaveldampen heen, maar ik zag het toch. Ik sloeg de dampen weg en baande me een weg naar het lichtje.

Ik kwam op een pleintje en daar lag een krant op een bankje. Het licht kwam uit de krant. Ik opende de krant en zag een foto. Het was een foto van Maria Romp en Freerk de Boer.

U kent haar niet, maar ik toevallig wel. Maria Romp is een oude vriendin is van Inge.

Maria Romp is het complete tegenovergestelde van Trump en alle andere Trumpisten.

In plaats van egoïsme, haat en een gebrek aan empathie straalt zij liefde uit.

Het artikel beschreef hoe Maria met Freerk naar Lourdes was gefietst. Freerk is een terminale kankerpatiënt en samen maakten ze nog even de reis van het leven. Maria deed dat uit liefde.

Niet de hartstochtelijke liefde die je hebt voor een partner en ook niet de instinctieve liefde die een moeder heeft voor haar kind, maar de zuivere cosmische liefde voor alles wat was, is en zal zijn .

De foto van Maria en Freerk in de krant straalde een helder wit licht uit waar de donkergrijze zwaveldampen van de Trumpisten voor moesten wijken.

Ik liep met de krant in mijn hand verder en zag even verderop een tweede lichtje. Ik ging op het licht af en ontmoette een vrouw die op weg was naar de voedselbank. Dit niet om voedsel te halen, maar om als vrijwilliger voedsel uit te delen aan mensen die om een of andere reden in een miserabele situatie terecht waren gekomen.

Deze vrouw straalde ook een wit licht uit en er gebeurde iets heel bijzonders. Het licht uit de krant en het licht van de vrouw versterkten elkaar en de donkergrijze rottende zwaveldampen weken verder uiteen.

Ik liep met de vrouw op en het licht beschermde ons tegen de dampen van de Trumpisten.

In de verte zag ik een zwak derde lichtje en we liepen naar het lichtje toe. Op dat moment realiseerde ik me dat de wereld nog helemaal niet verloren was. De rottende zwaveldampen van de Trumpisten waren weliswaar zeer hevig en bedreigend, maar zolang er voldoende witte lichtjes waren, en vooral wanneer die elkaar ontmoetten en versterkten, kon de rottende zwaveldamp worden teruggedrongen. We moeten de Trumpisten terugrompen, zeg maar. Dat is die Endlösung.

Het is een dag die je alleen nog maar in films ziet

26-04-2025 F. Het zal vandaag een dag worden van leven en dood, een dag waarop een verjaardag en een begrafenis samenvallen. Niet van de eerste de beste. De verjaardag behoort de Nederlandse vader des vaderlands toe, Willem Alexander (58), koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, jonkheer van Amsberg. De begrafenis betreft de Heilige Roomse Vader, paus Franciscus (88), bisschop van Rome en soeverein vorst van Vaticaanstad. De vaders schelen op de kop af 30 jaar.

Door het samengaan van de twee aanstaande gebeurtenissen hing er die ochtend een vreemde spanning in de lucht. Een spanning waarin dromen werkelijkheid worden en waarin werkelijke dingen heel gemakkelijk omgetoverd kunnen worden in een droom.

Het was 04:00 uur in de ochtend en de slaapkamer was in zwart gehuld. De schrijver ontwaakte uit een onrustige slaap. Misschien vanwege de geladenheid die in de lucht hing.

In zijn hoofd gonsde het. Het waren korte, afgemeten klanken die kriskras door elkaar heenliepen. Het waren flarden uit liedjes zoals 'Zie ginds komt de stoomboot', 'Alle eendjes zwemmen in het water' en het stichtelijke 'Urbi et Orbi'. Het was een allegaartje. In de verte hoorde hij het uit volle borst gezongen 'Er is er één jarig'.

Hij kende het gevaar om door zijn lezers niet begrepen te worden. Zijn laatste korte verhaal was door de redactie van de uitgeverij teruggestuurd. 'Ik ben maar gestopt met lezen', stond er in handgeschreven krulletters op het schutblad te lezen. Hij had lang naar de fraai vormgegeven afwijzing gekeken, gedachteloos.

Het was een handschrift uit lang vervlogen jaren. De meester had de krulletters met een wit krijtje op het schoolbord geschreven. De kinderen moesten het zo goed en zo kwaad proberen na te doen. Je zag dat ze hun best deden. Tegenwoordig kom je dat soort elegantie alleen nog maar tegen op winkelruiten of op officiële in rode lak verzegelde documenten.

Hij was al een uur klaarwakker. Gisteravond had hij zich wat grieperig gevoeld en was daarom maar vroeg naar bed gegaan. Nu op deze vroege morgen kroop hij slaapdronken het bed uit, knipte het licht aan en slofte de gang door op zoek naar de keuken. Het was stil. Zowel binnen als buiten. De zangvogels hadden zich die ochtend nog niet gemeld. De stilte droeg bij aan de raadselachtige sfeer. Hij stond onbeweeglijk voor het aanrecht en keek gebiologeerd naar de ijzeren kraan. In de stilte van de vroege morgen leek van de dingen iets magisch uit te gaan.

Hoelang het had geduurd, dat wist hij niet meer zo precies. Misschien een kwartier, maar het kon ook een halfuur of nog veel langer zijn geweest. Hij was staand voor het aanrecht zomaar in slaap gevallen.

In de droom verschenen er beelden van een auto waarin een verwarde vrouw zat met een verband om haar linker arm. De vrouw zat voorin, van achteren gezien rechts naast de onzichtbare bestuurder.

Haar hoofd bloedde. Het was onduidelijk of de rode vlekken op het verband iets te maken hadden met de wond aan haar hoofd, of dat haar arm ook tot bloedens toe beschadigd was.

Het bloed had hem niet verontrust. Wel de waanzinnige blik in haar ogen.

Het gaspedaal werd door de bestuurder flink ingedrukt. De auto begon wild te slingeren. Tot overmaat van ramp zwaaide het portier aan de kant van de vrouw wijd open. Hij meende gezien

te hebben dat de vrouw zelf aan het slot van de deur had gemorreld. Ze ging met haar rechterbeen op de rand staan, zette zich af en sprong toen het onbekende duister in.

Eenmaal wakker geworden overdacht hij het onheilspellende wat van de droombeelden uitging. Hij had geen flauw idee wat de droom hem duidelijk probeerde te maken. Wat hij echter wel zeker wist was dat de vrouw in de droom onmogelijk zijn eigen moeder geweest kon zijn.

Moeder Maria zal zich gaan ontfermen over de overleden paus Franciscus, zoals de dronken Oranjeaanhangers zich vandaag eendrachtig zullen scharen om de nog in leven zijnde koning Willem Alexander.

Houd moed, want aan alles komt een einde.

Zomaar een dag

30-04-25 L. Toen ik wakker werd straalde door een kiertje het ochtendzonnetje tussen de gordijnen door. Het was een voorbode. Ik deed de gordijnen open en keek uit over een prachtig lentelandschap. Het was al voorspeld dat dit een mooie dag zou worden.

Na het ochtendritueel van scheren en douchen kleepte ik mezelf aan. Een korte broek voor de gelegenheid, en een kleurig T-shirt. Ik bekeek mezelf in de spiegel en zag trots dat het afvallen resultaat had gehad.

Na het ontbijt, de koffie en de krant riemde ik mijn honden aan voor onze gebruikelijke ochtendronde. We stapten naar buiten en koesterden ons in de warmte van de lente.

Twee vogeltjes vlogen speels achter elkaar aan. Ze hadden maling aan de oudste Nederlandse zin: 'Hebban olla vogula haggunnan hinase hic anda thu, wat unbidan we nu?', Ofwel: 'alle vogels zijn al aan het nestelen, behalve ik en jij. Waar wachten we nog op?' Deze vogeltjes waren bezig zich bij al die andere vogels te voegen. Ritme van het leven.

We liepen door de straat naar het bos toe. In de straat waren harde werkers bezig om ons elektriciteitsnet te versterken en daarbij stond, zoals het harde werkers betaamt, ook een radio het werk luidruchtig te begeleiden. De vrolijke klanken van een zomerhit vulden de straat.

Twee meisjes op de fiets passeerden lachend op weg naar school. De schoonheid van de jeugd.

We liepen het bos in. Het bos was zich groen aan het inkleuren. De honden snuffelden het laatste hondennieuws bij elkaar en plots, op een speels bruggetje, stond daar een tuinkabouter. Iemand had het daar neergezet, wat een prachtig initiatief.

Ik maakte er een foto van en vervolgens ging mijn fantasie weer op de loop.

Wat zou er gebeuren als ik in een kringloopwinkel een tweede tuinkabouter kocht en deze even verderop in het bos zou neerzetten. De wandelaars in het bos zouden verrast zijn. ‘Hé, nog een kabouter!’ en misschien zou iemand er dan wel een derde kabouter bij zetten. En vervolgens ging het snel. Er kwam ook nog een vierde kabouter bij, en zelfs een vijfde, en iemand bouwde daarna prachtige paddenstoelen waar de tuinkabouters in konden wonen. Het bos kwam vol tuinkabouters te staan. Ons bos werd een attractie en we kwamen op de televisie in het regionale nieuws. Dat bracht een stroom toeristen op gang en we moesten bij het bos een parkeerplaats maken om overlast van auto’s te voorkomen. Vervolgens kwam er ook nog eens een pannenkoekenhuis bij, gemaakt in de stijl van het heksenhuis in Hans en Grietje.

De straten in het dorp moesten worden

verbreed en ook kwamen er stoplichten.

Er kwam tweespalt in het dorp. Het ene kamp was uitermate tevreden met alle veranderingen, maar het andere kamp wilde het oude dorp weer terug. Er kwamen felle discussies in het dorps huis en mensen spraken niet meer met elkaar. De sfeer in het dorp leek voorgoed te zijn verdwenen.

Ik besloot daarop om geen tweede kabouter neer te zetten en ons dorp zo deze toekomst te besparen. Tevreden liepen mijn honden en ik door.

We liepen langs het bos terug naar huis. We kwamen langs een weiland.

Voor alle kinderen uit de Randstad: een weiland is een heel groot grasveld, maar dan zonder bordjes met ‘verboden voor honden’ en vroeger graasden er koeien in.

Koeien, kindertjes, dat zijn die stukjes vlees in de supermarkt, tussen de kip en de varkens. Je ziet tegenwoordig geen koeien meer in de weilanden. Ze leven opeengepakt in donkere stallen en maken sloopmelk.

De zon scheen en de uitgestrektheid van het weiland maakte de ochtend nog prachtiger.

Aan de andere kant van het weiland stonden twee reetjes en die keken ons van grote afstand taxerend aan. Moesten ze wegrekken of niet? Ze besloten van niet.

Onze honden hadden de reetjes ook gezien en taxeerden of ze hun jachtinstinct moesten honoreren of niet. Ze besloten van niet.

Op deze prachtige morgen waren er geen natuurlijke vijanden. De wereld is heel even te mooi voor natuurlijke vijanden.

We liepen weer terug naar huis en we hadden nog een hele schitterende dag voor ons.
Zomaar een dag. Wat doe je op zo'n dag?
We zijn gaan picknicken langs het water.
Morgen weer een dag.

Alles is

02-05-2025 F. De berichten in de krant lees ik tegenwoordig met enige tegenzin. De ontwikkelingen in binnen- en buitenland stemmen niet meer tot nadenken. Murw geworden—tot het apathische af. Er sluipt in mijn wezen een stil afgrijzen naar binnen, met daarover een laagje walging gesprenkeld, op een bedje van uitgeharde kots.

Misschien vind je dit wat zwaar aangezet, maar ik vrees dat het de lading dekt.

In mij groeit een bang vermoeden. Wat staat ons in dit kikkerlandje allemaal nog te wachten? De schrik zat er behoorlijk in na het horen wat er was gebeurd in het zonnige Mediterrane Zuiden. Ik refereer natuurlijk aan de stroomuitval op het Iberisch schiereiland. Gelijk werd er gedacht aan een cyberaanval, wat het werk zou zijn van Russische hackers. Het zijn er de tijden naar om kortzichtige afslagen te nemen. Gelukkig bleek het uitvallen van het elektriciteitsnet om iets geheel anders te gaan.

Ik werd te laat gerustgesteld. De alarmknoppen waren ingedrukt—het noodpakket had ik al opengetrokken. Angst en verontwaardiging hadden hun werk gedaan. Adrenaline stroomde in grote hoeveelheden door mijn aderen. Einde nachtrust.

Het bleek om een bekend probleem te gaan. Het domino-effect had van een lokaal probleempje in het elektriciteitsnetwerk een megaprobleem gemaakt, dat Spanje en Portugal in een mum van tijd had teruggebracht naar de donkere Middeleeuwen.

‘Kan dit in Nederland ook gebeuren?’ werd er gevraagd. ‘Ja, dat kan zeker’, vertelde een expert vol trots. Mijn maag kromp ineen. Ik ben erg afhankelijk van een goede stroomvoorziening. Ik noem er een paar: de traplift, de elektrische rolstoel, de scootmobiel en natuurlijk mijn oude vertrouwde makker, de mobiele telefoon.

De mensen in Spanje en Portugal schrokken zich een hoedje—begrijpelijk. Het waren omstandigheden die je gerust als rampzalig kunt typeren. Ik noem: ‘Vast komen te zitten in een lift’, ‘ziekenhuizen die een groot deel van hun kunnen kwijt zijn geraakt, terwijl je in het donker met de buik opengewerkt op een operatietafel ligt, hopen op een reddend medisch handelen. Het noodaggregaat weigerde dienst. Natuurlijk weer onvoldoende getest’.

Maar er waren ook geruststellende beelden te zien van getroffen en getroffenen die er het beste van probeerden te maken. Groepjes steeds vrolijker wordende fuifnummers, gewapend met kaarsen en wijn, zittend op een stoel, zomaar buiten op straat.

Mooie beelden ook, toen de lampen weer aan gingen. Gejoel overstemde de zorgen van de afgelopen uren. Het leek wel alsof het weer Bevrijdingsdag was. Maar nu zonder Yanks en Canadezen, gewoon knusjes onder elkaar.

Ik bladerde wat verder in de krant en zag een opvallende foto. Op een transformatiehuisje stond de volgende leus gekalkt: 'Alles is'. Op de een of andere manier maakte die waarheid als een koe iets los in mij. Iets warm en prettigs. Zo zie je maar, niet alles in het leven hoeft moeilijk te zijn of begrepen te worden om een gunstig effect te hebben op een zwaar en somber gemoed.

Ik dacht, misschien is het mogelijk om door de poort van onzinnigheid een land te betreden waar inzicht, tederheid en begrip nog vol in bloei staan. Inzichten komen niet na ellenlange filosofische discoursen, maar 'zijn er' gewoon, plotseling, als op een winderige dag, wandelend op het strand.

Zou 'Alles is' impliceren dat ook 'Niets is'? Als dat zo zou zijn dan kunnen we gevoelig aannemen dat 'alles gelijk is aan niets'. Ziehier—de poort der onzinnigheid. Die staat wagenwijd open. Je hoeft er alleen maar doorheen te gaan.

Ik wil je vertellen over mijn visuele strooptocht door bossen en velden. Ik had allerlei mooie en leuke dingen in gedachten genoteerd. Handig, wanneer je er een stukje over wilt schrijven.

Overal naast het pad waarover ik reed, fluitenkruid in verstild wit. Daaromheen, geel koolzaad in bloei. Tussendoor, opzij, ernaast, grasgroen gras. Voor mij is gras allemaal van hetzelfde soort, terwijl er in Nederland alleen al zo'n 150 verschillende grassoorten zijn. Ik moet bekennen er geen een bij naam te kunnen noemen. Eenvoud maakt macht. Als 'alles is', dan toch zeker ook gras. Daar moeten we niet moeilijk over doen.

Groen, wit en geel, de kleuren van alles wat groeit en bloeit.

Lammetjes, in wit gekleed, soms ook in het zwart. Paardenbloemen, in jeugdig sappig geel of gehuld in een wit grijzig pluizenbollenjasje, wachtend op een briesje dat ze ten hemel zal doen opvaren. Ik vroeg me wel af: 'Is het ene nu te vroeg, of is het andere te laat?'

Vragen, vragen, vragen. Ga er voorlopig maar vanuit dat alles is, zoals het is.

Leguanensoep

07-05-2025 F. Ik weet nog goed dat ik die avond verontwaardigd naar het scherm keek. Bommen vlogen een flatgebouw in. Niet veel later: vlammen en granaten in een bomvol ziekenhuis.

‘Dat is toch in strijd met het internationaal oorlogsrecht?’

Het is nauwelijks te geloven dat ik dat toen nog dacht. Maar ja, het was onderdeel van mijn cultuur om zo te denken. Daar was ik mee vertrouwd.

Intussen is er veel gebeurd.

Niet alleen burgerdoelen en ziekenhuizen zijn geraakt, maar ook het internationaal oorlogsrecht is aan flarden geschoten. Er is niet veel meer over van nationale en internationale humanitaire en juridische afspraken en verdragen. Veel organisaties zijn verboden, de leden opgepakt.

Referenties aan de rechtsstaat zijn ongeldig verklaard. Autocratische leiders hebben de macht en bepalen zelf wat goed of kwaad is. Daar hebben ze geen rechtsstaat voor nodig. Een beetje flexibel. De ene dag zo, de andere dag anders.

Rechters met hun hand op dikke wetboeken — ‘dat zweer en beloof ik’ — zijn ontslagen of verbannen naar een land met een status niet veel groter dan Madurodam, met schattige, op maat ingebonden Madurodam-wetboekjes.

Voor de kinderen werd een toneelstuk opgevoerd. Dan kunnen ze zelf ook eens ervaren hoe het is. De koning wilde ook meedoen.

‘Oké, jij krijgt ook een rolletje.’ Hij lachte. Eindelijk weer eens een lintje doorknippen. Dat was lang geleden.

De kinderen zaten in een grote groep om de verteller heen.

‘Wat zouden jullie ervan vinden als jullie vandaag zelf bepalen wat we gaan doen? Dan moeten jullie je hand opsteken en aan mij vertellen wat je leuk vindt. Hoe cool is dat!’

Er heerste een welwillende stemming, maar je zag in hun ogen dat ze het maar een vreemde zaak vonden.

‘Wat heeft dat met ons te maken?’ vroeg een jongetje van tien. Hij keek schichtig om zich heen. De bewakers stonden weliswaar op grote afstand, maar je weet maar nooit. Vorige week was zijn vriendje opgepakt — verraden.

De verteller legde uit: vroeger werd er door vertellers uit het hele land allerlei onzin verteld. Er werd glashard gelogen. Volgens een van die verhaaltjes moest er geleerd worden van de geschiedenis, om het nooit meer zo ver te laten komen. Het mocht nooit meer worden zoals het vroeger was. Het doel van deze middag is om jullie te laten ervaren hoe onzinnig dat is.

‘Luister goed. Oude verhalen zijn alleen maar obstakels. Ze voorkomen dat nieuwe verhalen kunnen groeien. Ze staan het nieuwe geluid in de weg. Niemand kan het nieuwe ten volle omarmen als hij steeds terugvalt op het oude.’

‘Kennen jullie het verhaal van de Antilliaanse mevrouw die probeerde uit te leggen wat leguanensoep is? Nee? Dan zal ik het jullie gauw eens gaan vertellen.’

‘Ik zie jullie denken: wat moeten we met een Antilliaanse mevrouw? Maar begrijp me goed: ze was helemaal geen Antilliaanse mevrouw. Ze was lid van het grote inclusieve rijk, waar de grote leider door de Wil is aangesteld en onze belangen dient.

De grote leider is de vertegenwoordiger van de Wil op aarde, die zich naar verluidt ophoudt achter de bergen.

Iedere avond bracht ze hem leguanensoep. Toen ze de soep voor de eerste keer opdiende, was hij onaangenaam verrast.

“Wat is dat in hemelsnaam?”

Ze haastte zich te zeggen: “Leguanensoep, meneer. Het is heel lekker. U zult ervan genieten.”

“Ik ga er niet van eten voordat iemand mij kan uitleggen wat hier gaande is,” baste hij. De grote leider was ontstemd. Zijn wangen liepen rood aan.

“U moet het zo zien, o machtige, door de Wil aangestelde grootvorst: leguanensoep is kippensoep, alleen dan van leguanen.”

Ze had het er spontaan uitgeflapt. Het was goed bedoeld. Maar ze schrok ervan. Ze had iets onbekends, iets nieuws, uitgelegd in termen van het oude. Dat was verboden. Daar stond een lange gevangenisstraf op.

De leider zakte terug in zijn stoel.

“Voor deze ene keer zal ik het door de vingers zien. Dat mag ik doen, want ik ben de baas. Niet meer doen, hoor! Voor je het weet trek je het oude weer aan — discussies over vrijheid, rechtsstaat en internationaal humanitair recht. Je kent dat wel. Bah, ik moet er niet aan denken.” Hij schonk snel een glas cognac in.

De kinderen waren erg onder de indruk. De verteller zei:

‘Pak gauw jullie tassen, dan gaan we weer terug de bus in. Ik weet niet hoe jullie de middag

beleefd hebben, maar ik vond het een leerzaam uitje. Wat jullie ervan vinden, dat doet er eigenlijk ook niet meer toe. *Das war einmal.*’

Wat ooit “recht” heette, is nu een fluïde begrip dat buigt waar macht dat nodig acht. Herinneringen aan de rechtsstaat zijn folkloristisch erfgoed geworden — geschikt voor schoolreisjes, naast klompen en vlaggetjesdag.

De geschiedenis is gedeclasseerd tot storend achtergrondgeluid. Wie haar aanroept, valt al snel onder “verdacht discours”. Verhalen over vrijheid? Achterhaald. Verwijzingen naar internationaal recht? Subversief. Wie zich eraan vastklampt, heeft iets te verbergen.

Wat blijft, is de soep: warm, glad, goedgekeurd. Vraag niet wat erin zit — dat zou zomaar kunnen lijken op kritiek. Gewoon eten. Slikken. Glimlachen voor de camera. En als je het echt niet begrijpt: geen zorgen. Iemand zal het je wel uitleggen. In nieuwe termen. Zonder verleden. Zonder gevaar.

LEGUANENSOEP (Antilliaans)

Een traditioneel en hartig eilandgerecht

INGREDIËNTEN

- 1 flinke leguaan
- 2 kippenbouillon-blokjes
- 1,5 liter leguanen bouillon (of kippenbouillon)
- 1 tomaten
- 1 lente-ui
- 1 lente-ui
- 1 groene peper (grof gehakt)
- ¼ witte kool
- ¼ witte kool

VOORBEREIDING

- 1 Dood en vil de leguaan (Gebruik techniek vergelijkbaar met het villen van ratten)
- 2 Snijd vlees in stukjes
- 3 Trek bouillon van karkas, staart en kop
- 4 Zeef de bouillon
- 5 Haal vlees eruit, verwijder botjes
- 6 Bouillon terug op vuur → breng op smaak met kruiden
- 7 Voeg vlees en optioneel vermicelli toe
- 8 Soep goed doorwarmen

BEREIDINGWIJZE

- 1 Doe bouillon in een grote pan (Gebruik techniek vergelijkbaar met het villen van ratten)
- 2 Snijd vlees in stukjes
- 3 Trek bouillon van karkas, staart en kop
- 4 Optioneel: vermicelli

Optioneel: vermicelli

Serveer heet & geniet van deze unieke Antilliaanse lekkernij!